

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

EDUCATIONAL RESOURCE MANAGEMENT AFFECTING ACADEMIC
ADMINISTRATION OF SCHOOL UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA 3

สุชาดา บรรณกิจ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2563

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2563
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

EDUCATIONAL RESOURCE MANAGEMENT AFFECTING ACADEMIC
ADMINISTRATION OF SCHOOL UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA 3

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of MASTER OF EDUCATION
(Educational Administration)
Faculty of Education, Srinakharinwirot University
2020
Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ของ

สุชาดา บรรณกิจ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศมภ์ ภูติอริยวัฒน์)

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

กรรมการ

(อาจารย์ เรือเอก ดร.อภิสิทธิ์ ทรงบัณฑิตย์)

ชื่อเรื่อง	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3
ผู้วิจัย	สุชาดา บรรณกิจ
ปริญญา	การศึกษามหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2563
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทรีศรี ภูติอริยวัฒน์

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของสถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 4) ศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 346 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.946 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การบริหารวัสดุอุปกรณ์ การบริหารบุคคล การบริหารอาคารสถานที่ และการบริหารการเงิน 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศภายในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 3) สถานภาพส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = .507$) และการบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = .693$) 4) สถานภาพส่วนบุคคล ด้านอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารบุคคล การบริหารการเงิน การบริหารวัสดุอุปกรณ์ และการบริหารอาคารสถานที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 34

คำสำคัญ : การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา, การบริหารงานวิชาการ, สถานศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

Title	EDUCATIONAL RESOURCE MANAGEMENT AFFECTING ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOL UNDER THE OFFICE OF SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 3
Author	SUCHADA BANNAKIT
Degree	MASTER OF EDUCATION
Academic Year	2020
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Jantararat Phutiar

This purposes of this research are as follows: (1) to study the educational resources management level of educational institutions under the authority of Secondary Education Service Area Office Three; (2) to study the academic administration levels of educational institutions; (3) to study the relationship of personal status and educational resources management with academic administration; (4) to study the personal status and educational resources management affecting the academic administration. The sample consisted of 346 administrators and teachers in educational institutions under the authority of district office for secondary education in District Three. The instrument used for data collection was a five-point estimation questionnaire with a confidence value of 0.946. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, the Pearson correlation coefficient and multiple stepwise regression equations. The results were as follows: (1) educational resource management levels were at a high level. Each aspect was found to be at a high level. In descending order of average value, material, personnel, building management and financial management; (2) the academic administration level of the educational institutions were at a high level. Each aspect was at a high level, in descending order, with the development of an educational institution curriculum, the research on educational quality, media development innovation technology and learning resources, the development of learning processes according to the educational institution curriculum, the evaluation and comparison of learning results, supervision in educational institutions and the development of internal quality assurance systems and standards; (3) personal status correlated with the academic administration of educational institutions was at the moderate level and statistically significant at .05 with a correlation coefficient ($r = .507$) educational resources management the correlation with the academic administration was at a statistically high level of .05 and a correlation coefficient ($r = .693$); (4) personal status, age and work experience and the human resources, financial, material and building management on the effect of academic administration under the authority of Secondary Education Service Area Office Three was statistically significant at a level of .05, could jointly forecast the academic administration at 34%.

Keyword : Educational resource management, Academic administration, Educational institutions, Secondary Educational Service Area office 3

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านการให้คำปรึกษา และขอเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อปริญญานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โยธิน ศรีโสภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์ อาจารย์ เรือเอก ดร.อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์ อาจารย์ ดร.ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล และอาจารย์ ดร.สมบุญ บุรศิริวัชร คณะกรรมการพิจารณาและสอบเค้าโครงปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดทำปริญญานิพนธ์ให้ถูกต้องและมีคุณภาพตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต และกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์ศม์ ภูติอริยวัฒน์ และอาจารย์ เรือเอก ดร.อภิธีร์ ทรงบัณฑิตย์ คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อให้ปริญญานิพนธ์มีความถูกต้อง สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนทำให้การจัดทำปริญญานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเพื่อพัฒนาการศึกษาและขอขอบเป็นเครื่องบูชาคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ทุกท่าน ผู้ให้ชีวิต ให้โอกาส ให้รากฐานทางการศึกษาเล่าเรียนประสิทธิ์ประสาทความรู้ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

สุชาดา บรรณกิจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
สมมติฐานการวิจัย.....	14
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	15
1. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3	16
2. แนวคิดการบริหาร.....	20
2.1 ความหมายของการบริหาร.....	20
2.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหาร	21
2.3 กระบวนการบริหาร	22
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	23
3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ.....	23

3.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ.....	24
3.3 ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ.....	25
3.4 หลักการบริหารงานวิชาการ	27
3.5 กระบวนการบริหารงานวิชาการ.....	28
3.6 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	31
3.7 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ	36
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา.....	59
4.1 ความหมายของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา.....	59
4.2 ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา.....	60
4.3 หลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา.....	61
4.4 กระบวนการในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา.....	62
4.5 องค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	63
5. แนวคิดสถานภาพส่วนบุคคล.....	76
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	77
6.1 งานวิจัยในประเทศ.....	77
6.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	87
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	90
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	90
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	91
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล	93
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	95
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	97
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	121
สรุปผลการวิจัย	121
อภิปรายผลการวิจัย	123
ข้อเสนอแนะ	137
บรรณานุกรม	139
ภาคผนวก.....	150
ภาคผนวก ก ตารางจำนวนผู้บริหารและครูของโรงเรียนในสังกัด สพม.3	151
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	154
ภาคผนวก ค ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย	156
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	166
ภาคผนวก จ หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญและขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย	176
ประวัติผู้เขียน.....	181

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์กิจกรรมของงานวิชาการในสถานศึกษา.....	34
ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขนาดโรงเรียน	91
ตาราง 3 จำนวน และร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	98
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมและรายด้าน.....	100
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารบุคคล.....	101
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารการเงิน.....	102
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์	103
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารอาคารสถานที่.....	104
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมและรายด้าน	105
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	106
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษา	107
ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	108

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	109
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	110
ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา.....	112
ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	113
ตาราง 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3	115
ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวม	116
ตาราง 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 รายด้าน.....	117
ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้นของสถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ในภาพรวมหมายเหตุ.....	119
ตาราง 21 รายชื่อสถานศึกษา จำนวนผู้บริหารและครู	152

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	14
--------------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สภากรรมการการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศทั้งด้านโครงสร้างประชากร สิ่งแวดล้อมเศรษฐกิจ สังคม มีผลกระทบต่อระบบการจัดการศึกษา และการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 67) การจัดการศึกษาต้องทำให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ต่อผู้เรียนที่เป็นผลจากการจัดการศึกษา สถานศึกษาสามารถกำหนดแนวคิดและวิสัยทัศน์ของการจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ ตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้การสนับสนุน ติดตามและประเมินผล โดยมุ่งเน้นการตรวจสอบได้ มีการบริหารจัดการทั้งด้านผู้บริหาร ครูและบุคลากร หลักสูตร สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ทรัพยากร สิ่งสนับสนุนการศึกษาและการประเมินที่เหมาะสมตามแต่ละระดับและประเภทการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561) ประเทศไทยใช้งบประมาณในการจัดศึกษาในจำนวนที่มาก แต่ยังไม่สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2555) นอกจากนี้ระบบการศึกษาของไทยมีปัญหาที่เกิดจากระบบคุณภาพและการบริหารจัดการที่ไม่เหมาะสมรวมทั้งการดำเนินการจัดการศึกษาที่ไม่ตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาของประเทศ ซึ่งให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ในขณะที่ผลการจัดการศึกษาของประเทศยังคงมีปัญหา ทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียนที่ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการปฏิบัติอยู่ในระดับที่ยังไม่ดีเท่าควรจะเป็น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 77)

เป้าหมายของการจัดการศึกษา (Aspirations) เพื่อให้ระบบการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมาย (Efficiency) มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น การมีระบบการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษา ในยุทธศาสตร์ที่ 6 ว่าด้วยการพัฒนาประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา มีเป้าหมายระบุว่า รูปแบบของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสามารถรองรับลักษณะที่แตกต่างกันของสถานศึกษา และของผู้เรียน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น มีกฎหมายกฎระเบียบ ระบบการจัดสรรเงินเพื่อการศึกษาที่ตอบสนองต่อคุณลักษณะที่แตกต่างกันของผู้เรียน สภาพปัญหาของประเทศ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีขนาดเล็ก มีจำนวนมากและเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2558 กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนจำนวนน้อยกว่า 20 คน มีมากถึง 1,059 แห่ง ทำให้

การบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาเป็นไปอย่างไม่คุ้มค่า งบประมาณเพื่อการศึกษาของประเทศไทย ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ การใช้จ่ายงบประมาณด้านการศึกษาของภาครัฐส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายสำหรับการศึกษามัธยมศึกษา ร้อยละ 44.84 เมื่อจำแนกตามประเภทกิจกรรม พบว่าเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 73.88 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 56)

บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลต้องดำเนินการให้คนไทยได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมเพื่อพัฒนาความสามารถและศักยภาพตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของแต่ละบุคคล เพื่อให้มีอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 76-77) หน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการให้มีระบบการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด บรรลุตามขีดความสามารถของตนเอง และส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะสถานประกอบการ ชุมชน สถาบันต่าง ๆ ในสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 ระบุว่า ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ ทั้งจากรัฐ บุคคล ครอบครัว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นมาใช้จัดการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

การจัดการศึกษาจะให้มีความรู้ได้ ต้องมีการร่วมมือร่วมใจจากทุกภาคส่วนในสังคม แต่ในปัจจุบันการระดมทรัพยากรยังมีน้อย ประกอบกับการจัดสรรงบประมาณส่วนใหญ่ใช้จ่ายในด้านบุคลากรถึงร้อยละ 75.9 ส่งผลให้งบประมาณที่เหลือมีอย่างจำกัด ไม่เพียงพอสำหรับการยกระดับคุณภาพการศึกษา และการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการจัดการศึกษายังน้อยกว่าที่ควร สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาของรัฐบาลไม่ส่งเสริม สนับสนุนกับการพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, น. 56-61)

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา คุณภาพของสถานศึกษาสามารถรับรู้ได้จากผลงานด้านวิชาการ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2553) ซึ่งขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้หลายด้าน เช่น การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัด/ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม

เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษา (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2554) แต่สภาพปัจจุบันเกิดวิกฤติทางด้านวิชาการระหว่างสถานศึกษา ซึ่งปัญหาวิกฤตเกี่ยวกับการศึกษาข้อหนึ่ง คือ ขาดการระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา สังคมโดยรวมขาดการติดตามและการตรวจสอบการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา (สันติ บุญภิรมย์, 2552, น. 15) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นการบริหารจัดการกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่จะทำให้งานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล (สันติ บุญภิรมย์, 2552, น. 22)

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นกระบวนการจัดกิจกรรม การทำงานอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม โดยใช้ทรัพยากรทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพสูงสุด (เทอดนรินทร์ อุปลี, 2556, น. 6) อีกทั้งยังเป็นระบบที่สนับสนุนให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ทั้งการบริหารการเงิน การบริหารบุคลากร โดยสถานศึกษาต้องจัดทำแผนการใช้จ่ายเงิน ดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด (พิสิษฐ ภู่ออด, 2559) สอดคล้องกับทัศนะของ สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ (2553, น. 50-51) ความสำคัญว่าทรัพยากรทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบในการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีผลทำให้สถานศึกษามีระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เพราะเมื่อมีการปรับปรุงการใช้ทรัพยากรการศึกษาในภารกิจ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร จะมีผลทำให้การบริหารวิชาการหรือการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันงานวิจัยของศักดิ์นรินทร์ วงษ์ศรีแก้ว (2560) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดยโสธร มีข้อค้นพบว่า ปัจจัยด้านสารสนเทศ ด้านแผนกลยุทธ์ ด้านครู บุคลากร และด้านการจูงใจ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชนได้ร้อยละ 35.80 รวมถึงข้อค้นพบจากงานวิจัยของ เขษมสร โขงศรี (2557) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ผลการวิจัยพบว่าสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การจัดการ งบประมาณ และการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชน ความพร้อมของอาคารสถานที่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 และพบว่าด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูผู้สอน ความพร้อมของ

อาคารสถานที่ และการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชน สามารถพยากรณ์การบริหารวิชาการได้ ร้อยละ 66.70

จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดี (O-NET) ปีการศึกษา 2562 สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี เปรียบเทียบค่าสถิติคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ O-NET นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระดับประเทศและระดับจังหวัด (ศธจ.นนทบุรี) ปีการศึกษา 2562,2561 พบว่า ค่าสถิติคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ รวม 4 กลุ่มสาระ คือภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ลดลงร้อยละ 1.20 และระดับจังหวัด (ศธจ.นนทบุรี) ลดลงร้อยละ 1.51 (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี, 2562) จะเห็นว่า ปีการศึกษา 2561 และ ปีการศึกษา 2562 ค่าสถิติคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ O-NET ระดับประเทศและระดับจังหวัด ของนักเรียนลดลง ทั้งสองปีการศึกษา

รายงานทิศทางการพัฒนาการศึกษาระดับภาคการศึกษา (กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1) พ.ศ. 2560 – 2569 ได้ระบุยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษา ให้มีการจัดการศึกษาตามความต้องการอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง ตลอดชีวิต การเพิ่มการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา กำหนดเป้าประสงค์ให้ประชากรได้รับโอกาสทางการศึกษาตามความต้องการอย่างมีคุณภาพ ทั้งถึง ตลอดชีวิต ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สถานศึกษาจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับการพัฒนาการศึกษา เป้าหมาย (Road map) คือ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดี (O-Net) ต้องเพิ่มขึ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ในทุกสาขาวิชา อัตราการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ต้องเป็นศูนย์ ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมด้านการศึกษาของกลุ่มจังหวัด (SWOT Analysis) ได้พบปัญหา ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารวิชาการในประเด็นสำคัญ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดภาวะผู้นำทางวิชาการ สถานศึกษาส่วนใหญ่มีครูผู้สอนไม่ตรงวิชาเอก ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาด้วยกัน ผู้เรียนขาดเป้าหมายในการเรียนคุณภาพผู้จบการศึกษายังไม่เป็นตามความคาดหวังของสังคม การเรียนรู้ด้านอาชีพไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีนักเรียนบางส่วนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ความรู้ความสามารถของผู้เรียนต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรจะเป็น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ข้อมูลสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาไม่ทันสมัย การวัดผลและประเมินผลไม่สอดคล้องกับหลักสูตรท้องถิ่น การผลิตครูยังไม่มีความคุณภาพ การกระจายอำนาจทางการศึกษายังไม่ชัดเจน ขาดกระบวนการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง การอพยพเคลื่อนย้ายของแรงงานต่างถิ่น และแรงงานต่างด้าว และประชากรแฝงทำ

ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของตัวผู้เรียนและการจัดการศึกษา (สำนักงานศึกษาธิการภาค 4, 2558, น. 61-63)

แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563 – 2565) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ได้ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร ได้พบปัญหา ใน ประเด็นคือ โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 บางส่วนที่ มีทรัพยากรทางการศึกษาไม่เพียงพอครูผู้สอนส่วนหนึ่งของโรงเรียนในสังกัดสอนไม่ตรงกับสาขา วิชาเอก ทำให้นักเรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง นักเรียนบางส่วนขาดทักษะการอ่านและ การเขียน การคิดอย่างเป็นระบบ เป็นต้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3, 2562, น. 37-41)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผล ต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพราะการ บริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่ดีจะสามารถใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างคุ้มค่าและเกิด ประสิทธิภาพกับผู้เรียนได้มากที่สุด และเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้ดีขึ้นตามเป้าหมายของ สถานศึกษาในทุกระดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. ศึกษาระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
2. ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
3. ศึกษาความสัมพันธ์ของสถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทาง การศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
4. ศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในครั้งนี้จะศึกษาขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ผู้วิจัยศึกษาองค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน 4 ด้าน คือ 1) การบริหารบุคคล 2) การบริหารการเงิน 3) การบริหารวัสดุอุปกรณ์และ 4) การบริหารอาคารสถานที่ สำหรับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ผู้วิจัยศึกษา 7 ด้าน ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา 3. การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ 6. การนิเทศภายในสถานศึกษา 7. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,468 คน จาก 47 โรงเรียน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์จากตารางสำเร็จของ เคริจชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยเริ่มจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นระดับชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหารและครูแต่ละโรงเรียน

4. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษามีตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์ มีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรพยากรณ์ มีรายละเอียดดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่
 - 1.1) เพศ
 - 1.2) ระดับการศึกษาสูงสุด
 - 1.3) ขนาดโรงเรียน
 - 1.4) อายุ
 - 1.5) รายได้/เดือน
 - 1.6) ประสบการณ์ในการทำงาน
2. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่
 - 2.1) การบริหารบุคคล
 - 2.2) การบริหารการเงิน
 - 2.3) การบริหารวัสดุอุปกรณ์
 - 2.4) การบริหารอาคารสถานที่

ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ 7 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้
- 6) การนิเทศภายในสถานศึกษา
- 7) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การบริหารงานวิชาการ** หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย เพื่อให้การบริหารงานของฝ่ายงานต่าง ๆ เป็นไปตามขั้นตอนและบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาประกอบด้วยกิจกรรม 7 ด้าน คือ

1.1 **การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา** หมายถึง การดำเนินงานจัดโครงสร้างการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบที่เอื้อต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดทำหลักสูตร แผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและดำเนินงานตามแผน โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน บุคลากรในชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสภาพแวดล้อมทางสังคม เพื่อนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากความต้องการของทุกภาคส่วนไปใช้อย่างเป็นระบบและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.2 **การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา** หมายถึง การดำเนินงานส่งเสริมจัดการเรียนการสอนและพัฒนาระบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นความถนัด ความสนใจของผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข มีการวางแผนนิเทศด้านการสอนและนำผลการนิเทศไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ รวมถึงผู้บริหารต้องมีส่วนร่วมกับครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3 **การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน** หมายถึง การดำเนินงานในการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยส่งเสริมให้ครูมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียนตามสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเป็นรายบุคคลในทุกระดับชั้น มีการซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ใช้เครื่องมือที่หลากหลาย สนับสนุนให้ครูจัดทำและมีการพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน นำผลการวัดผล ประเมินผล มาปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

1.4 **การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา** หมายถึง การดำเนินงานที่มีการศึกษากำกับปัญหาบริหารจัดการสถานศึกษาในภาพรวม ส่งเสริมให้บุคลากรทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยนชั้นเรียนมาใช้ใน

การปรับปรุงการเรียนการสอน มีการสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ คู่มือ เอกสารประกอบการทำวิจัยและสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยไปเผยแพร่แก่สาธารณะ

1.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ มีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพ สนับสนุนให้ครูผลิตหรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและแลกเปลี่ยนการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย ที่ครูผลิตและพัฒนาขึ้นกับเพื่อนครูสถาบันการศึกษาทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา มีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมถึงการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวกับพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษา และพื้นที่ใกล้เคียง มีการจัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และธรรมชาติของผู้เรียน ส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้

1.6 การนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานจัดระบบการนิเทศในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุน ส่งเสริมให้ครูนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน ให้ความช่วยเหลือครูให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงาน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การ จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษา กับเครือข่ายการนิเทศการศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษาของสถานศึกษานั้น

1.7 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานจัดโครงสร้างบริหารงานประกันคุณภาพที่เอื้อต่อการดำเนินงาน มีการวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันและความต้องการในการพัฒนาองค์กร มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และดำเนินงานตามแผน มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการใช้งาน มีการกำกับ ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา มีการประเมินประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาปีละ 1 ครั้ง จัดทำรายงานผลการประเมินประกันคุณภาพภายในนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ผลการประเมินประกันคุณภาพภายในต่อสาธารณะ

2. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการสนับสนุนจากภายนอกสถานศึกษาที่ส่งผลทำให้งานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การบริหารบุคคล 2) การบริหารการเงิน 3) การบริหารวัสดุอุปกรณ์และ 4) การบริหารอาคารสถานที่

2.1 การบริหารบุคคล หมายถึง การดำเนินงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาด้านบุคลากร โดยสถานศึกษาประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ ปราชญ์ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มีการสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำจากภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา มีการประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดในการจัดหาบุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ หรือประสานงานกับสถานศึกษาอื่นในการแลกเปลี่ยนบุคลากรมาร่วมจัดการเรียนรู้

2.2 การบริหารการเงิน หมายถึง การดำเนินงานด้านเงินทุนหรืองบประมาณที่สถานศึกษาดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ และระดมทุนเพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และหน่วยงานต้นสังกัด มีการจัดสรรเงินงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับเกณฑ์ ดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณและจัดทำรายงานการใช้งบประมาณ

2.3 การบริหารวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การดำเนินงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ โดยสถานศึกษามีแนวทาง เป้าหมาย และแผนงานในการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานภายนอกมาสนับสนุนการจัดการศึกษา มีการดำเนินการหรือกิจกรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงานภายนอกที่หลากหลาย สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการใช้วัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่น ชุมชน และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น และนำวัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา

2.4 การบริหารอาคารสถานที่ หมายถึง การดำเนินงานที่สนับสนุนการจัดการศึกษาที่สถานศึกษามีการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และแผนงานการใช้อาคารสถานที่สำรวจข้อมูลความต้องการใช้อาคาร และความเพียงพอของอาคารเรียน จัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบ ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือการใช้อาคารสถานที่ เพื่อการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอื่น ให้บริการด้านอาคารสถานที่กับ บุคคล ชุมชนและสถานประกอบการต่าง ๆ ใช้ห้องที่ได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่ตามเกณฑ์ที่กำหนด และระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อปรับปรุง ซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่

3. **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3** หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ประกอบด้วย จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 47 โรงเรียน

4. **โรงเรียนมัธยมศึกษา** หมายถึง โรงเรียนของรัฐบาลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

5. **สถานภาพส่วนบุคคล** หมายถึง คุณสมบัติของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ขนาดโรงเรียน อายุ รายได้/เดือน ประสบการณ์ในการทำงาน

6. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

7. **ครู** หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ สมพิศ ใช้เฮ้ง (2554, น. 6) ซึ่งอธิบายไว้ว่าทรัพยากรทางการศึกษาสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารบุคคล 2) การบริหารการเงิน 3) การบริหารวัสดุอุปกรณ์และ 4) การบริหารอาคารสถานที่

การบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการต่าง ๆ เช่น รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554), อำภา บุญช่วย (2552), ภาวดี อนันต์นาวิ (2557), จารุณี แก้วเอี่ยม (2557), ภาวิดา ธาราศิริสุทธิ (2550), ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562), กษม โสมศรีแพง (2554), เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550), กระทรวงศึกษาธิการ (2550), อรพรรณ พรสีมา (2546), เบญจภรณ์ รัญระนา (2560), อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562), สุเทพ ตระหง่าน (2555), ยุทธนา เกื้อกุล (2559), กมลรัตน์ ทิสมบุญ (2560), รัตติยา ทองสินธุ์ (2558) และทำตารางสังเคราะห์สามารถสรุปการบริหารงานวิชาการได้ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา 3. การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และ

แหล่งเรียนรู้ 6. การนิเทศภายในสถานศึกษา และ 7. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

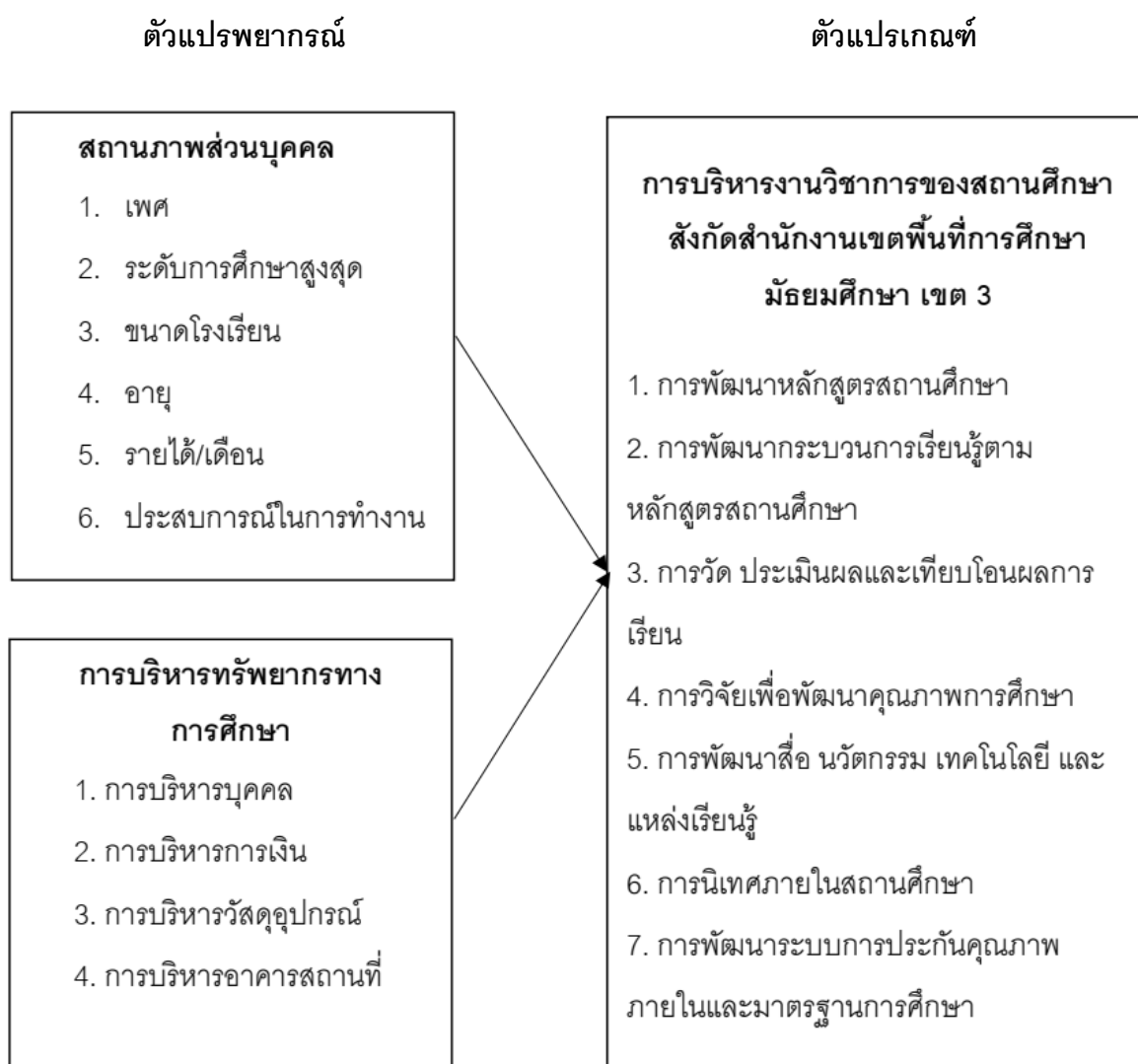
ความสัมพันธ์ของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

การวิจัยการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและการบริหารงานวิชาการ มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถอธิบายความเชื่อมโยงได้ กล่าวคือ ทรัพยากรมีความสำคัญต่อผลการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และการบริหารทรัพยากร ที่มีปริมาณของทรัพยากร มีผลต่อการดำเนินกิจกรรม โดยประสิทธิภาพของกิจกรรมหากมีทรัพยากรเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม จะสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกันข้ามหากมีทรัพยากรไม่มีเพียงพอ การดำเนินงานจะไม่มีประสิทธิภาพ ดังแนวคิดของ สมพิศ ใช้เอ็ง (2554) ซึ่งอธิบายไว้ว่า ทรัพยากรเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้กิจกรรมของสถานศึกษาดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและทรัพยากรจะมีบทบาทสำคัญต่อกิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรหรือหน่วยงานทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ และสุทธิวรรณ ตันติธรรมาวงศ์ (2553, น. 50-51) ได้สรุปความสำคัญของทรัพยากรทางการศึกษาไว้ว่า ทรัพยากรทางการศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และทรัพยากรทางการศึกษาก็มีผลทำให้สถานศึกษามีระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ

ขณะเดียวกันงานวิจัยของเชษมสร ไข่งศรี (2557) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดการงบประมาณ ด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชน ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลพบว่า มีกลุ่มตัวแปร 4 ตัว ได้แก่ ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชน โดยสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 66.70 และ สุชาติ ถาวรชาติ (2559) ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1.ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2.ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3. ปัจจัยกับการบริหารงาน

วิชาการ มีความสัมพันธ์ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4.การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และปัจจัยด้านอาคารสถานที่ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .71 นอกจากนี้งานวิจัยของ ปภาณีย์ ดอกดวง (2559) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาแก่นนกาเร็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1.ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3. ปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4. ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองชุมชน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านเทคโนโลยี ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการทบทวนแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารอาคารสถานที่ น่าจะมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. สถานภาพส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
2. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
3. สถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัย เรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเนื้อหาได้ดังต่อไปนี้

1. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
 - 2.1 ความหมายของการบริหาร
 - 2.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหาร
 - 2.3 กระบวนการบริหาร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 3.3 ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ
 - 3.4 หลักการบริหารงานวิชาการ
 - 3.5 กระบวนการบริหารงานวิชาการ
 - 3.6 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
 - 3.7 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
 - 4.1 ความหมายของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
 - 4.2 ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
 - 4.3 หลักในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
 - 4.4 กระบวนการในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
 - 4.5 องค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
5. แนวคิดสถานภาพส่วนบุคคล
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. บริบทการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ตั้งอยู่เลขที่ 85 หมู่ 5 ซอยไทรมา 11 ถนนรัตนธิเบศร์ ตำบลไทรมา อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี 11000 มีจำนวนโรงเรียนในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 47 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรีจำนวน 18 โรงเรียน โรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำนวน 29 โรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย 6 อำเภอ ดังนี้ อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอบางกรวย อำเภอไทรน้อย อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางใหญ่ และอำเภอบางบัวทอง ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประกอบด้วย 16 อำเภอ ดังนี้ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอท่าเรือ อำเภอนครหลวง อำเภอภาชี อำเภอบางปะหัน อำเภอวังน้อย อำเภอบางบาล อำเภอผักไห่ อำเภอลาดบัวหลวง อำเภอเสนา และอำเภอบางซ้าย ขนาดของโรงเรียนแบ่งออกเป็น 4 ขนาด คือ 1) ขนาดเล็กจำนวน 14 โรงเรียน 2) ขนาดกลางจำนวน 14 โรงเรียน 3) ขนาดใหญ่จำนวน 10 โรงเรียน และ 4) ขนาดใหญ่พิเศษจำนวน 9 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3, 2563)

วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในระดับสากล

พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพในระดับสากล
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยม 12 ประการ
3. พัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นความร่วมมือของทุกภาคส่วน การบูรณาการการจัดการศึกษา และเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

เป้าประสงค์

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคน ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมตามวัย มีคุณภาพ และมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
2. ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและเสมอภาค
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถตรงตามสายงานและมีการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีประสิทธิภาพ และขับเคลื่อนการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่คุณภาพระดับสากล
5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เน้นการทำงานแบบบูรณาการ มีเครือข่ายการบริหารจัดการ บริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกส่วน และการกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา
6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์

1. จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง
2. พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน
3. ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
5. จัดการศึกษาเพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
6. พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ค่านิยมองค์กร

“SESAO 3”

S = Service mind	จิตบริการ
E = Equality	มีความเสมอภาค
S = Smart	เป็นแบบอย่างที่ดี
A = Accountability	มีความรับผิดชอบต่อ
O = Organic	เป็นองค์กรที่มีชีวิต

3 = การมีส่วนร่วมของ 3 องค์กร ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และชุมชน (ทั้งภาครัฐและเอกชน)

อำนาจหน้าที่และส่วนราชการภายใน

อำนาจหน้าที่และส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มอำนวยการ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

รับผิดชอบในส่วนงานสารบรรณสำนักงาน ช่วยเหลือกองอำนวยการ งานปรับปรุงสิ่งแวดล้อม อาคารสถานที่และยานพาหนะ การควบคุมภายในองค์กร เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ กิจกรรม-ผลงาน ข้อมูลข่าวสารต่างๆของสำนักงานเขต ประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกเขตพื้นที่ ดำเนินการสรรหา/เลือกตั้งคณะกรรมการและอนุกรรมการเขตพื้นที่ การจัดสวัสดิการให้กับบุคลากร และปฏิบัติหน้าที่อื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มนโยบายและแผน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในส่วนของการจัดทำนโยบายให้สอดคล้องกับมาตรฐาน/แผนการพัฒนา/แผนการศึกษา และความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น วิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษา และดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา การจัดทำข้อมูลการจัดตั้ง รวม ยุบ เลิก และโอนย้ายสถานศึกษา รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆตามที่ได้รับมอบหมาย

3. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลและเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

รับผิดชอบในด้านการวิเคราะห์ ดำเนินการส่งเสริมการจัดการศึกษาทางไกล วิจัยพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ งานระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอื่นๆ

4. กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

รับผิดชอบในส่วนงานเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี งานพัสดุ งานสินทรัพย์ และให้คำปรึกษากับสถานศึกษาในการบริหารการเงินและสินทรัพย์

5. กลุ่มการบริหารงานบุคคล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

รับผิดชอบในเรื่องการวางแผนอัตรากำลัง/การกำหนดตำแหน่ง การสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน การลาออก การเลื่อนวิทยฐานะของบุคลากรทางการศึกษาหรือข้าราชการครู การดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเลื่อนเงินเดือน บำเหน็จความดีความชอบ งานทะเบียนประวัติ จัดทำข้อมูลระบบจ่ายตรงเงินเดือน ปฏิบัติการบริหารและอำนวยความสะดวกในเรื่องการออกหนังสือรับรองต่างๆ งานด้านวินัย ร้องทุกข์ อุทธรณ์ รวมถึงการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายอื่นๆ

6. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

รับผิดชอบการฝึกอบรมก่อนการบรรจุแต่งตั้ง อบรมพัฒนาการปฏิบัติงานของข้าราชการ สนับสนุน/ส่งเสริมเชิดชูเกียรติของครูและบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินการเรื่องศึกษาต่อ วิเคราะห์ วิจัยและเสริมสร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาครู และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

7. กลุ่มนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

รับผิดชอบในส่วนการประสานงานการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การวัด ประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การนิเทศทางการศึกษา ปฏิบัติงานเลขานุการและคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษา และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

8. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

รับผิดชอบในส่วนงานส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับศาสตร์พระราชา การจัดการศึกษา ในระบบนอก นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จัดเตรียมข้อมูลการจัดการศึกษาของ ครอบครัว บุคคล ชุมชน สถานประกอบการ สถาบันศาสนา และสถาบันอื่นๆในสังคม ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สำหรับนักเรียน ปกติ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ ส่งเสริมด้านการแนะแนว ลูกเสือ/เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ นักศึกษาวิชาทหาร (รต.) งานกิจการนักเรียนด้านวินัย ประชาธิปไตย สิทธิเด็ก การสนับสนุนการระดมทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการศึกษา ประสานป้องกัน แก้ปัญหายาเสพติด ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ส่งเสริมการศึกษากับศาสนาและการวัฒนธรรม แหล่งการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมทางการศึกษาและภูมิปัญญาชาวบ้าน ส่งเสริมให้สร้างความแน่นแฟ้น เข้มแข็งกับชุมชน และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

9. หน่วยตรวจสอบภายใน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

รับผิดชอบในส่วนดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบการเงิน การบัญชีและระบบการดูแลทรัพย์สิน การประเมินการบริหารความเสี่ยง การตรวจสอบภายในตามที่กฎหมายกำหนด และปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2. แนวคิดการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการของการวางแผน การควบคุม การจัดองค์การ การสั่งการ ของผู้ที่บอบาการบริหารในองค์กร การใช้ทรัพยากรเพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์กรที่กำหนด

2.1 ความหมายของการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างมีศิลปะในการใช้ทรัพยากรและคน เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า “การบริหาร” (Administration) ไว้ดังนี้

วิช วิวิชนิภาวรรณ (2548, น. 11) ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นการดำเนินงานที่รัฐบาลนำมาใช้ในการบริหารงานในทุกๆด้าน เพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ปลายทางที่ได้กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 42) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นการดำเนินงานที่ประกอบด้วยบุคคล ตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยใช้ปัจจัยต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนในการดำเนินการ

มณูญ ร่มแก้ว (2553, น. 16) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันในการบริหารงานอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่ประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน

สุธรรม ธรรมทศนันทน์ (2553, น. 50) ได้ให้ความหมายของการบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ต้องอาศัยความร่วมมือของบุคคล ผู้บริหารเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อความสำเร็จของงานหรือล้มเหลวของงานที่อาจจะเกิดขึ้น

ธีระ รุญเจริญ (2555, น. 10) ได้ให้ความหมายการบริหารว่าหมายถึง การใช้ทรัพยากรให้มีประโยชน์มากที่สุดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการทำงานเป็นขั้นตอนระหว่างทรัพยากรที่มี กับกระบวนการและผลผลิต สำหรับทรัพยากรครอบคลุมไปถึง คน วัสดุอุปกรณ์ เงิน การจัดการ ส่วนผลผลิตมุ่งไปที่คุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง เป็นกระบวนการปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความร่วมมือกันของบุคคลในองค์กร เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยการวางแผน การนำ การจัดองค์กร และการควบคุม

2.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหาร

การบริหารเป็นการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดความเป็นระบบ ประหยัด มีประสิทธิผล ประสิทธิภาพ เกิดความเป็นธรรมต่อทุกคน ทุกฝ่ายในองค์กร นักวิชาการได้ให้ความสำคัญและประโยชน์ของการบริหารไว้ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 43) ได้สรุปไว้ว่า การบริหารมีคุณค่าต่องานที่ต้องปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยกล่าวไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้เกิดการลงมือปฏิบัติงาน
2. ช่วยให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จได้รวดเร็ว
3. ช่วยก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจของบุคคล
4. ช่วยก่อให้เกิดการประหยัด เช่น การใช้งบประมาณแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร เวลา เป็นต้น
5. ช่วยให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ผู้อื่น และสังคมโดยรวม
6. ช่วยให้การปฏิบัติงานต่างๆ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล
7. ช่วยให้หน่วยงานหรือองค์กรมีความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง
8. ช่วยก่อให้เกิดความสามัคคี เป็นธรรมและมีการจัดสรรอย่างทั่วถึงทั้งงานและการจัดสรรผลประโยชน์ ส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันและไม่รู้สึกแตกแยก
9. ช่วยก่อให้เกิดผลประโยชน์ตามมา เกิดความคล่องตัวในการทำงานทุกอย่าง

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554, น. 3) สรุปไว้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นการจัดการที่มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ มีขั้นตอนและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรที่พร้อมสนับสนุน และมีการประเมินผลอย่างเที่ยงตรงมีความน่าเชื่อถือได้

สัมมา รณิธย์ (2560, น. 94) สรุปไว้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นกระบวนการ เป็นภารกิจที่จะต้องกำหนดแบบแผน และเทคนิคต่าง ๆ โดยการนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับองค์การมาใช้ เพื่อทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เหมาะสมตามวัย

สรุปได้ว่า การบริหารมีความสำคัญและมีประโยชน์เพราะเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ให้บรรลุผลสำเร็จ การบริหารมีประโยชน์ในการช่วยก่อให้เกิดการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งมีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องและเหมาะสม

2.3 กระบวนการบริหาร

การบริหารเป็นกระบวนการที่ทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีนักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารไว้ ดังนี้

สุนทร โคตรบรรเทา (2551, น. 10) กล่าวว่า กระบวนการบริหารต้องอาศัยศิลป์และศาสตร์ของผู้บริหารในการทำให้องค์กรบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยกระบวนการดำเนินงาน การวางแผน การนำ การจัดองค์การ และการควบคุม ซึ่งจะทำให้งานดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 112) กล่าวถึงกระบวนการบริหารไว้ดังนี้

1. แนวคิดของลูเทอร์ เอช กุลลิค และลินเดลล์ เออร์ วิก (Gulick, Luther and Lyndall Urwick, 1973) มีแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการบริหารอยู่ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การวางแผน 2. การจัดองค์การ 3. การจัดคนเข้าทำงาน 4. การประสานงาน 5. การสั่งการ 6. การรายงานผล และ 7. การจัดทำงบประมาณ

2. แนวคิดของอองรีฟาโยล (Henry Fayol) กำหนดหน้าที่ของผู้บริหารออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การวางแผน 2. การจัดองค์การ 3. การสั่งการ/บังคับบัญชา 4. การควบคุมงาน และ 5. การประสานงาน

3. แนวคิดของฮาโรลด์คูนต์และซีริลล์โอดอนเนลล์ (Koontz Harold D. and Cyril O'Donnell. 1972) ได้กำหนดขั้นตอนในการบริหารทั้งหมด 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1. การวางแผน 2. การจัดองค์การ 3. การอำนวยการ 4. การจัดคนเข้างานตามตำแหน่ง 5. การควบคุมการทำงาน

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหาร หมายถึง การจัดการเพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพต้องขึ้นอยู่กับกระบวนการบริหารจัดการของผู้บริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การประสานงาน การจัดคนเข้าทำงาน การจัดทำงบประมาณ และการรายงาน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการของนักวิชาการได้ให้แนวคิดที่สำคัญไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งประกอบไปด้วย

3.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดของสถานศึกษา โดยเฉพาะการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญของสถานศึกษา และเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ มีนักวิชาการให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, น. 3) สรุปไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานต่างๆของสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 20-22) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ สามารถแยกได้ 2 ประการ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง งานวิชาการ หมายถึง งานที่เป็นงานหลักของสถานศึกษา ประกอบด้วย งานหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร สื่อการสอน วิธีการสอน การวัดผล/ประเมินผล การประกันคุณภาพการศึกษา และงานอื่น ๆ ที่ส่งเสริมงานวิชาการให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ประการที่สอง การบริหารงานวิชาการ หมายถึง รูปแบบการบริหารจัดการในส่วนของกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น การบริหารงานวิชาการจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ประสิทธิภาพและคุณภาพการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 2) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารของสถานศึกษาทุกแห่ง โดยมุ่งเน้นเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้ได้คุณภาพ และมีประสิทธิภาพกับผู้เรียน

กาญจน์ เรืองมนตรี (2554, น. 6) ให้ความหมายของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา ความสำเร็จของสถานศึกษาก็คือการมีคุณภาพในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร การใช้หลักสูตร สื่อการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานนิเทศการศึกษา งานห้องสมุด งานแนะแนว เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554, น. 29) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนให้สำเร็จตามเป้า ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาให้กับผู้เรียน

จตุณี แก้วเอี่ยม (2557, น. 3-5) ได้ให้ความหมายของงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง งานที่ประกอบด้วยงานการเรียนการสอน เช่น งานหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การวัดประเมินผล สื่อการจัดการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา ฯลฯ ที่ช่วยให้งานวิชาการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 3) กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการไว้ว่า หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้ได้ผลดี ซึ่งการบริหารงานวิชาการมีกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การพัฒนาหลักสูตร สื่อการสอน การวัดผล การประกันคุณภาพการศึกษา ฯลฯ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

3.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการให้ความสำคัญของงานวิชาการไว้ดังนี้

ภาวิดา ธาธาศรีสุทธิ (2550, น. 3) สรุปความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ ไว้ว่า ตัวบ่งชี้คุณภาพความสำเร็จของโรงเรียน สามารถดูได้จากการบริหารงานวิชาการ โดยพิจารณาจากกระบวนการและตัวผู้เรียนเป็นหลัก

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 33) กล่าวไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่ต้องได้รับความช่วยเหลือและความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาหลักสูตร การวัดผล ประเมินผล คุณภาพนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 38-39) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญ เพราะการเรียนการสอนเป็นงานหลัก สามารถยกระดับให้สูงขึ้นได้ด้วยความเอาใจใส่ดูแลของผู้บริหารในเชิงพัฒนา เพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้าและทันสมัยต่อการบริหารงานในสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 1) กล่าวไว้ว่า คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากงานวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา

จรุณี แก้วเอียน (2557, น. 5-6) สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญมากเป็นงานหลักของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องใส่ใจและตระหนักในภารกิจของงาน รู้จักปรับปรุงตนเอง รู้และเข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้ นอกจากนี้ยังจะได้รับความไว้วางใจ การยอมรับนับถือจากชุมชนด้วย

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญ เพราะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน เป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร ที่มีจุดมุ่งหมายคือการสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาทุกคน ทุกฝ่าย

3.3 ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายกว้าง ขั้นตอนของการบริหารงานวิชาการจึงมีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554, น. 31-32) การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา หลักการบริหารงานวิชาการ แบ่งขั้นตอนของกระบวนการ ได้ดังนี้

1. ขั้นก่อนดำเนินการ เป็นการกำหนดนโยบาย การวางแผนงานโดยเริ่มต้นจากการจัดแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับหลักสูตร จัดทำโครงการสอนของแต่ละระดับชั้น ทำตารางสอนของครู ปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี การลงทะเบียนเรียน ปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ เป็นต้น

2. ขั้นการดำเนินงานเป็นขั้นตอนการดำเนินงาน รวมถึงการควบคุมให้ทำตามแผน มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางวิชาการ การส่งเสริมให้บริการในเรื่องของสื่อการสอน เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนในด้านการจัดการเรียนการสอนต่างๆและการดำเนินการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลการสอนให้เป็นไปตามโครงการสอน

3. ชั้นการส่งเสริม ติดตามผลในด้านวิชาการ ให้ได้ตามมาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม และประเมินผลงานด้านวิชาการ โดยการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตาม มาตรฐานของงานวิชาการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายที่เหมาะสมกับสถานศึกษาและสามารถ นำไปสู่การปฏิบัติได้ โดยต้องจัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ ริเริ่มและสร้างสรรค์ใน การปรับปรุงงานด้านวิชาการ ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ จัดบรรยากาศ ทางวิชาการในสถานศึกษา จัดคณะทำงานทางวิชาการมาร่วมกันทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และ เพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ และส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชุมชนทางวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมและ เผยแพร่งานด้านวิชาการ เพื่อความก้าวหน้าทางงานวิชาการ

จตุณี แก้วเอี่ยม (2557, น. 11-12) กล่าวถึงขั้นตอนของกระบวนการการบริหารงาน วิชาการว่ามี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นก่อนดำเนินงาน โดยเริ่มจากการจัดทำแผนงานวิชาการ กำหนดวิธีการทำงาน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน เขียนโครงการ ตารางสอนให้ครูเข้าสอน การลงทะเบียนเรียน และการ ปฐมนิเทศนักเรียนใหม่

2. ขั้นการดำเนินงาน เป็นขั้นปฏิบัติงาน รวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติ ตามแผนที่ วางไว้ โดยการเริ่มจากการสอนตามหลักสูตร การให้บริการกับครูผู้สอนในเรื่องสื่อการสอน เอกสาร การสอน คู่มือครู การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ และการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ได้แก่ โครงการสอนซ่อมเสริม โครงการสนับสนุนเด็กเรียนดี การจัดชุมนุม การจัดลูกเสือเนตรนารี

3. ชั้นติดตามผลในด้านวิชาการ เพื่อการปรับปรุง พัฒนางานวิชาการ โดยการ สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามมาตรฐานของงานวิชาการ ได้แก่ กำหนดนโยบายจุดมุ่งหมาย ที่ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมชนทาง วิชาการ เพื่อเผยแพร่งานด้านวิชาการ จัดตั้งคณะทำงานทางวิชาการ มาร่วมกันทำงานแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ มีการทำผลงานทางวิชาการ ทำ วิจัย อบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาตนเอง จัดบรรยากาศทางวิชาการ เช่น จัดกิจกรรมส่งเสริมทางด้าน วิชาการ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและ ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมฝึกอบรม ประชุม สัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนเพิ่มพูนความรู้

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การกำหนดเพื่อให้กระบวนการทำงานมีระบบ ติดตามผลได้ง่าย มีขั้นตอนคือ 1) ขั้นตอนดำเนินการ 2) ขั้นตอนการดำเนินงาน 3) ขั้นส่งเสริมและติดตามผลในด้านวิชาการ เป็นกระบวนการสำคัญที่ผู้บริหารจึงต้องมีความเข้าใจ ดำเนินการได้ครบถ้วนง่ายต่อการตรวจสอบ และติดตามผล

3.4 หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการมีหลักการบริหาร ดังนักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ดังนี้
รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554, น. 32) ได้สรุปหลักการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

1. หลักความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตที่ได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะที่มีคุณภาพ

2. หลักความมีประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่มีการลงทุนเพิ่ม ผู้เรียนสามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร โดยไม่เรียนเกินเวลา ไม่ออกกลางคัน

จตุณี แก้วเอียน (2557, น. 11-12) หลักการบริหารงานวิชาการ มีหลักการ 4 ประการ ดังนี้

1. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่

1) หลักการมีประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอน โดยเน้นไปที่กระบวนการ การใช้กลยุทธ์ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์

2) หลักประสิทธิผล หมายถึง การได้ผลผลิตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น

3) หลักประหยัด หมายถึง การลงทุนน้อย การใช้เวลาน้อย โดยไม่เพิ่มทรัพยากรการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ การลงทุนจึงต้องยึดหลักความประหยัด และใช้เวลาน้อย

2. หลักการพัฒนาคุณภาพ เพื่อนำไปสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่เป็นตัวชี้วัด คือ ผลผลิต โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพ ได้แก่ การตรวจสอบ การควบคุม และการประเมินคุณภาพ

3. หลักความเป็นวิชาการ หมายถึง ลักษณะที่รวมเนื้อหาสาระ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้ การสอน การวัดผลประเมินผล การนิเทศการศึกษาและการวิจัย

4. การมีส่วนร่วม (Participation) ปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการอย่างสม่ำเสมอ โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วม โดยต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ และร่วมกันประเมินผล ผู้บริหาร

ต้องให้ความสำคัญกับการร่วมมือของบุคลากรในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายร่วมกัน เช่น

- 1) การร่วมคิด ร่วมคิดในกระบวนการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ
- 2) ร่วมทำ ผู้บริหารต้องให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหาร
- 3) ร่วมแก้ปัญหา เมื่อเกิดปัญหามูลากรทุกคนต้องรับรู้ร่วมกันในปัญหาและหาวิธีแก้ไขร่วมกัน

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2562, น. 98) สรุปหลักการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ดังนี้

1. พัฒนาหลักสูตร สาระ และวิธีการจัดการเรียนรู้ให้หลากหลาย เหมาะสมกับศักยภาพทุกช่วงวัยของผู้เรียน
2. สนับสนุนให้ผู้สอนใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการวิจัย
3. จัดการเรียนรู้โดยยึดแนวความคิดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์
4. บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจ ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการที่เน้นการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย คำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความประหยัดในการใช้ทรัพยากร เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุกๆด้านให้เป็นคนที่สมบูรณ์

3.5 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการมีกระบวนการที่หลากหลาย ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 12-13) กระบวนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบประเมินผล (Check) และการปรับปรุง/นำไปใช้ (Action) ตามขั้นตอน PDCA ดังนี้

- 1) ขั้นวางแผน ผู้บริหารสถานศึกษาประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย นโยบายการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด มาตรฐานการศึกษา ศักยภาพของสถานศึกษา ก่อนจะร่วมกำหนดเป็นเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาระยะยาว

เช่น แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ลงนามรับรองแผนการดำเนินงาน

2) ขั้นปฏิบัติตามแผน ผู้บริหารสนับสนุน ส่งเสริม กำกับ ดูแล รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน และรับผิดชอบแผนงานโครงการให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ขั้นตรวจสอบและขั้นประเมินผล เมื่อได้ดำเนินกิจกรรมตามแผนแล้ว ผู้บริหารเป็นผู้คอยตรวจสอบติดตาม ตั้งแต่เริ่มโครงการ ระหว่างโครงการ และสิ้นสุดโครงการ โดยผู้บริหารมีเป็นแกนนำสำคัญ ตั้งแต่การกำหนดบทบาทหน้าที่และผู้รับผิดชอบ การกำหนดกรอบแนวทางการประเมินตนเอง รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง

4) ขั้นปรับปรุง/การนำไปใช้ เมื่อสถานศึกษาประเมินตนเองแล้ว ผู้บริหารจะต้องนำผลการประเมินตนเองไปใช้เพื่อการวางแผน/กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ในปีการศึกษาต่อไป

กระบวนการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียนประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การวางแผน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการตามแผน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 6-8) การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญ สถานศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนและสม่ำเสมอ ด้วยกระบวนการ PDCA ดังนี้

1) การวางแผน (Plan: P) ดำเนินงานเพื่อการวางแผนงาน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การวางแผนงานวิชาการ และการพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้

1.1) การวางแผนงานวิชาการ ได้แก่ กำหนดโครงการ/กิจกรรมด้านวิชาการ การจัดทำปฏิทินการดำเนินงาน การกำหนดทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโครงการ การกำหนดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการ หน้าที่ความรับผิดชอบ เพื่อดำเนินงานวิชาการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.2) การพัฒนาหลักสูตร เป็นจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยมีการดำเนินการ ได้แก่ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ กำหนดสาระการเรียนรู้ของท้องถิ่น กำหนดแนวทางเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้

ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผล และการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง

2) การปฏิบัติตามแผน (Do: D) ในด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดเตรียมสื่อวัสดุอุปกรณ์ คู่มือ วัสดุทัศน วัสดุการสอน คอมพิวเตอร์ เป็นต้น เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงการจัดเตรียมแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกทักษะการแก้ปัญหา การคิด การทำงานร่วมกับผู้อื่น สอดแทรกและปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการดำเนินโครงการ/กิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ๆ ได้แก่ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้

3) การตรวจสอบ (Check: C) เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน รวมทั้งผลการเรียนรู้ เพื่อประเมินผลว่าสามารถจัดการเรียนรู้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ อย่างไร ได้แก่ การวัดและประเมินผล การนิเทศภายใน

3.1) การนิเทศภายใน เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการติดตามผลส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือ แนะนำเพื่อนครูในบทบาทหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จ

3.2) การวัดผลประเมินผล เป็นการเก็บข้อมูลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ แบ่งเป็นช่วง คือ ช่วงระหว่างการสอนและหลังการสอน เพื่อตัดสินว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ โดยการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบตรวจสอบรายการ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบทดสอบ เป็นต้น

4) การปรับปรุง (Act: A) เป็นการพิจารณากำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนา ได้แก่ การวิจัย คือ การแก้ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนหรือนำข้อสารสนเทศจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มาใช้วิเคราะห์ปัญหา เพื่อสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหาให้กับพัฒนาผู้เรียน

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ขั้นตอนหลักตามกระบวนการ PDCA คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ การตรวจสอบประเมินผลจากการปฏิบัติตามแผนและการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

3.6 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร บุคลากรทุกคนต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องขอบข่ายในการบริหารงานวิชาการ ซึ่งนักวิชาการได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการไว้ดังนี้

เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550, น. 194-196) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการ โดยยึดหลักการทำงานร่วมกันในสถานศึกษาพบว่าขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. กระบวนการเรียนการสอน 3. การวัดผล/ประเมินผลและการเทียบโอน 4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม 5. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 6. การวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7. การแนะแนวการศึกษา 8. การนิเทศการศึกษา 9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และ 10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น. 29-30) ได้ระบุขอบข่ายของงานวิชาการไว้ประกอบด้วย 1. การให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 2. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4. การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอน 5. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 6. การวางแผนงานด้านวิชาการ 7. การวิจัย 8. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 9. การแนะแนว 10. การนิเทศการศึกษา 11. การใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 12. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 13. การส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ 14. การสนับสนุนงานวิชาการแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 15. การจัดทำแนวปฏิบัติด้านวิชาการ และ 16. การคัดเลือกแบบเรียน

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, น. 16) ได้สรุปขอบข่ายจัดเป็นหมวดหมู่ไว้ว่าประกอบด้วย 1. การบริหารหลักสูตร 2. การจัดงานวิชาการ 3. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารงานวิชาการ 4. สื่อการสอน 5. ครูกับการสอน 6. นักเรียนกับการเรียนรู้ 7. การจัดและบริหารงานห้องสมุด 8. การประกันคุณภาพการศึกษา และ 9. การนิเทศภายในสถานศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554, น. 30) ได้สรุปเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การสนับสนุนการปฏิรูปด้านการเรียนรู้ในแต่ละด้านอย่างหลากหลายโครงการ ซึ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1. การพัฒนาหลักสูตร 2. การพัฒนากระบวนการสอน 3. การวัด/ประเมินและเทียบโอนผลการเรียน 4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา 5. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 7. การนิเทศการศึกษา 8. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน 9. การแนะแนว 10. การส่งเสริมความรู้ทาง

วิชาการแก่ชุมชน 11. การส่งเสริมวิชาการให้กับบุคคล ครอบครัว องค์กรและสถาบันอื่นๆ 12. การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

จรูญี เก้าเอี้ยน (2557, น. 12-13) ประกอบด้วย 1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน 3. ความคิดเห็นต่อการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 4. การวางแผนงาน 5. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 6. การวัดประเมินผล และดำเนินการเทียบโอน 7. การวิจัยเพื่อพัฒนา 8. การใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 9. การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ 10. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 11. การนิเทศการศึกษา 12. การแนะแนว 13. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 14. การส่งเสริมงานวิชาการแก่ บุคคล องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นๆ ที่จัดการศึกษา 15. การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นในการพัฒนาวิชาการ 16. การจัดทำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ 17. การคัดเลือกแบบเรียน

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2562, น. 103) สังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่สำคัญๆ ประกอบด้วย 1. งานหลักสูตร 2. งานการจัดการเรียนการสอน 3. งานวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4. งานแหล่งเรียนรู้ เทคโนโลยี และสื่อการสอน 5. งานประกันคุณภาพการศึกษา 6. งานแนะแนว นิเทศการสอน และวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 7. งานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

และนอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการ ดังนี้

สุเทพ ตระหง่าน (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1.การจัดการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ 2.การนิเทศภายในสถานศึกษา 3. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 4. การจัดบรรยากาศทางวิชาการ

รัตติยา ทองสินธุ์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามขอบข่ายงานวิชาการ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการนิเทศภายใน 5) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

ยุทธนา เกื้อกูล (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การวิจัย 5) การวัดและประเมินผลทางการศึกษา 6) การนิเทศ 7) การแนะแนว 8) การส่งเสริมความเข้มแข็งทางวิชาการ

เบญจภรณ์ รัญระนา (2560, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบการบริหารงาน วิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด นครปฐม มี 5 องค์ประกอบ คือ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2) ความเป็นครูมืออาชีพ 3) หลักสูตรสถานศึกษา 4) การนิเทศภายใน และ 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

กมลรัตน์ ทิสมบุญ (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดสระแก้วได้ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนากระบวนการจัดการ เรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา 2) การดำเนินงานตามกลยุทธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการ 3) การ ส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 4) การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา 5) การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 6) การตรวจสอบและประเมินผลการศึกษา 7) การส่งเสริมพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ซึ่งการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผนงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา 3) การจัดเรียนการสอนในสถานศึกษา 4) การวัดผลประเมินผลและการดำเนินการ เทียบโอนผลการเรียน 5) การนิเทศการศึกษา 6) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา 7) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

กิจกรรม/ขอบข่ายงานบริหารวิชาการในสถานศึกษา ได้อาศัยองค์ประกอบและ ตัวชี้วัดในการบริหารงานวิชาการจากการสังเคราะห์กิจกรรมทางวิชาการที่สอดคล้องกับงาน วิชาการในสถานศึกษา โดยผู้ศึกษาวิจัยได้รวบรวมกิจกรรม/ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการจาก ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการมาเป็นข้อมูล และคัดเลือกกิจกรรม/ขอบข่ายใน งานวิชาการที่มีความถี่ในการถูกกำหนดขึ้นซ้ำกันเกินร้อยละ 60 ของแหล่งข้อมูลทั้งหมด ดังแสดง ไว้ใน ตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์กิจกรรมของงานวิชาการในสถานศึกษา

กิจกรรมการบริหาร งานวิชาการ	แนวคิด ทุ่งซัดพร เวชชาติ (2554)	แนวคิด อัมภา บุญช่วย (2552)	แนวคิด ภาวดี อนันต์นาวี (2557)	แนวคิด จารุณี แก้วเย็น (2557)	แนวคิด ภาวดี ภาวดี ภาวดี (2550)	แนวคิด ปริญญาณัฐ ตั้งคุณานันต์ (2562)	แนวคิด กษม โสมศรีเพง (2554)	แนวคิด เพชริน สงค์ประเสริฐ (2550)	แนวคิด กระพรวนศึกษาธิการ (2550)	แนวคิด อรพรรณ พริสสิมา (2546)	วิจัย เบญจวรรณ ภิรมย์ (2560)	วิจัย อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562)	วิจัย สุเทพ ตระหง่านและคณะ (2555)	วิจัย ยุพธนา แก้วกุล (2559)	วิจัย กมลรัตน์ ทิสมบุญ (2560)	วิจัย รัตยา ทองสินธุ์ (2558)	ความถี่
1. การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	14*
2. การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษา	✓		✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	13*
3. การจัดการเรียนการสอน				✓	✓	✓			✓								4
4. การวางแผนงานวิชาการ				✓					✓			✓					3
5. การวัด ประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓				✓	11*
6. การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓			10*
7. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	15*
8. การนิเทศภายใน สถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	13*
9. การแนะแนว	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓								8
10. การพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานการศึกษา	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓	12*
11. การส่งเสริมชุมชนให้มี ความเข้มแข็งทางวิชาการ	✓		✓	✓				✓	✓	✓				✓			7
12. การประสานความ ร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและ องค์กรอื่น	✓	✓	✓	✓					✓						✓		6

ตาราง 1 (ต่อ)

13. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธพร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	✓		✓	✓					✓						✓		5
14. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา				✓					✓								2
15.การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา		✓		✓					✓								3
16. การดำเนินงานตามกลยุทธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการ															✓		1
17. ส่งเสริมพัฒนาการจัดกรกิจกรรมการเรียนรู้															✓		1
18. การจัดบรรยากาศ													✓				1
19. ภาวะผู้นำทางวิชาการ										✓							1
20. ความเป็นครูมืออาชีพ										✓							1

จากตารางสังเคราะห์กิจกรรมของงานวิชาการในสถานศึกษา จากผู้เสนอแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังตารางข้างต้น ผู้วิจัยเลือกกิจกรรมการบริหารงานวิชาการที่มีความถี่ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป และสามารถสรุปกิจกรรมงานวิชาการของสถานศึกษาได้เป็น 7 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา
3. การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้
6. การนิเทศภายในสถานศึกษา
7. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

3.7 องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการ

จากองค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยขอนำเสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบแต่ละด้าน ดังนี้

3.7.1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตร เป็นหัวใจสำคัญของการจัดการเรียนการสอน การทำความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรและการเรียนการสอน จะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปได้อย่างราบรื่น

3.7.1.1 ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรเปรียบเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบและทุกระดับเป็นตัวชี้วัดว่าสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ประสบความสำเร็จ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 43) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมหรืองานต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน บนความรับผิดชอบของสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนรู้ ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนได้บรรลุไปตามจุดมุ่งหมาย

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553, น. 8) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เครื่องมือที่นำการจัดการศึกษา ไปสู่การบรรลุเป้าหมาย

จิตมา วรณศรี (2557, น. 29) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง พิมพ์เขียวของการพัฒนาผู้เรียน เป็นแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดองค์ความรู้และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมและการวัดผลประเมินผล

จรุณี แก้วเอี่ยม (2557, น. 159) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เจตคติ ค่านิยม และทักษะ สามารถพัฒนานักเรียนในทุก ๆ ด้าน

สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอน เครื่องมือ ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ เกิดทักษะ เกิดค่านิยม และมีพัฒนาในทุกด้านบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา

3.7.1.2 ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรเป็นงานสำคัญของสถานศึกษา จึงมีนักวิชาการให้ความหมายไว้ ดังนี้

นพเก้า ณ พัทลุง (2550, น. 9) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การสร้างหลักสูตรหรือการปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่มาแก้ไขให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและตัวผู้เรียน

ทนต์ ธาตุทอง (2552, น. 70) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับหรือการดำเนินงาน เพื่อความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และตอบรับกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 53) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ร่วมมือกันเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบทของสถานศึกษาและของสังคมปัจจุบัน เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม มีความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556, น. 211-212) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการ ขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมการตัดสินใจของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรในชุมชนรอบข้าง ตั้งแต่ การวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการใช้หลักสูตร และประเมินผลการใช้

ราตรี สอนดี (2559, น. 9) ได้นิยามความหมายของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาว่า หมายถึง การวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อกำหนดพันธกิจ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การใช้หลักสูตร การนิเทศติดตาม ประเมินผล ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

ธัญดา ยงยศยิ่ง (2560, น. 9) ได้อธิบายความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า หมายถึง การที่ผู้บริหารร่วมกับผู้เกี่ยวข้องวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง ให้สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของสังคมโดยรอบ สนับสนุนสื่อและอุปกรณ์เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย โดยยึดหลักสูตรเป็นหลัก การสนับสนุนครูให้ใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอน นิเทศและประเมินผลการใช้หลักสูตร มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, น. 5) ได้อธิบายความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า หมายถึง การดำเนินงานเพื่อพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย การศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร อบรมปฏิบัติการการบริหารจัดการหลักสูตรจัดเตรียมเครื่องมือมาใช้ในการจัดทำหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ตอบรับกับหลักสูตรที่จัดทำ รวมถึงการติดตามการปฏิบัติงานและประเมินผลการจัดการหลักสูตร

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การแสดงออก ดำเนินงาน ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนโดยการมีส่วนร่วมการตัดสินใจของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน บุคลากรในชุมชน ให้เหมาะสมกับบริบทสังคม สภาพแวดล้อม เพื่อให้ได้หลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน

3.7.1.3 หลักการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีหลักการของการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ดังนี้

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544, น. 26-27) ได้ให้หลักในการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรควรช่วยพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคมของผู้เรียนให้มากที่สุด
2. หลักสูตรควรช่วยพัฒนาและสร้างแรงจูงใจในตัวผู้เรียนเพื่อตอบสนองความต้องการ การความเข้าใจและความมุ่งมั่นในตัวเอง

3. หลักสูตรช่วยพัฒนาความสามารถในหลายๆด้าน โดยคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน

4. หลักสูตรควรช่วยพัฒนาผู้เรียนแต่ละคนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีของสังคม
5. การวัดผลและประเมินผลหลักสูตรควรเน้นที่พัฒนาการในตัวผู้เรียน
6. หลักสูตรควรช่วยพัฒนาความสามารถและศักยภาพของตัวผู้เรียน
7. หลักสูตรควรช่วยพัฒนาชาติให้ก้าวหน้าทัดเทียมประเทศต่าง ๆ

บุญเลี้ยง หุมทอง (2553, น. 168) ได้กล่าวไว้ว่า

1. การพัฒนาหลักสูตรต้องได้รับความร่วมมือและการประสานงานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

2. การพัฒนาหลักสูตรต้องมีผู้รับผิดชอบที่มีความเชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตร

3. การพัฒนาหลักสูตรจะต้องคิดถึงประโยชน์ในด้านการพัฒนาทางกายและจิตใจของผู้เรียน

4. การพัฒนาหลักสูตรจะมีประสิทธิภาพจะต้องมีการอบรมครูให้มีความเข้าใจในหลักสูตรใหม่ แนวคิดใหม่ แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรใหม่

5. การพัฒนาต้องรวมถึงผลงานทางด้านหลักสูตรที่สร้างขึ้นมามีใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นเอกสารหลักสูตร เนื้อหาวิชา การทำการทดสอบหลักสูตรการนำไปใช้

6. การพัฒนาหลักสูตรต้องมีการดำเนินการเป็นระบบระเบียบแบบแผน เริ่มตั้งแต่การวางจุดมุ่งหมายจนถึงการประเมินผลการพัฒนาหลักสูตร ในการพัฒนาหลักสูตรแต่ละขั้นตอนเป็นสิ่งที่ผู้รับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรจะต้องร่วมกันพิจารณาอย่างรอบคอบ

สรุปได้ว่า หลักการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง แนวทางที่กำหนดไว้เพื่อบอกถึงสิ่งที่จะพัฒนาหรือระบุไว้ในหลักสูตรเพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการผู้เรียน เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะเพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตได้

3.7.1.4 กระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรเป็นการวางแผนและพัฒนาการเรียนรู้ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพต่อผู้เรียน นักวิชาการเสนอกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ดังนี้

ประสาธ เนืองเฉลิม (2556, น. 12-14) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรแบ่งออกเป็นขั้นตอนใหญ่ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ โดยการใช้แนวคิดทางจิตวิทยามาช่วยในการจัดหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน ปรัชญาการศึกษาสามารถเตรียมการสร้างหลักสูตรได้เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นจัดทำและวางแผนการใช้หลักสูตร จากการประมวลความรู้โดยใช้ข้อมูลจากขั้นที่แล้วบวกกับความรู้ของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชา ช่วยในการกำหนดจุดหมายหลักการ และโครงสร้างของเนื้อหาวิชา รวมทั้งลักษณะของการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นดำเนินการใช้หลักสูตรหรือกระบวนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตรวจสอบผลของการนำหลักสูตรไปใช้ โดยพิจารณาว่า ความมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นอย่างไร เนื้อหาวิชาตรงกับ ความมุ่งหมายหรือไม่ การประเมินผลเป็นอย่างไร การเรียนการสอนมีอุปสรรคอะไรบ้าง

ทาบา(Taba, 1962, P. 345-425) กระบวนการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การวินิจฉัยผู้เรียน เริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน เพื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนมาประมวลและทำการวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหามา ทำได้โดยการการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนหรือสังเกตผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เป็นต้น

2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย จะช่วยให้นักพัฒนาหลักสูตรได้แสวงหาแนวทางในการจัดเนื้อหาสาระ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใกล้เคียงกับความต้องการมากที่สุด

3. การเลือกเนื้อหา ในแต่ละหัวข้อจะต้องมาจากจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ส่วนใหญ่การคัดเลือกเนื้อหาสาระมาจากองค์ความรู้ต่าง ๆ และงานวิจัยทางการศึกษา เรียบเรียงเนื้อหาจากเนื้อหาที่ง่ายไปหาเนื้อหาที่ยากขึ้น ซึ่งควรเป็นเนื้อหาที่ผู้เรียนควรรู้และเป็นประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตในสังคม

4. การเรียงลำดับเนื้อหา โดยส่วนใหญ่มักเรียงตามความยากและความลึกของเนื้อหาที่แปรผันตามความพร้อมของวัยผู้เรียน

5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยศึกษาจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน เพื่อต่อยอดไปสู่การสร้าง พัฒนานวัตกรรมที่สามารถนำมาใช้แก้ปัญหาให้นักเรียนได้

6. การเรียงลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ ต้องมีการเรียงลำดับตั้งแต่ขั้นเตรียมขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป อย่างกลมกลืนกัน

7. การกำหนดรูปแบบของการประเมินผลและแนวทางในการปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายต้องคำนึงถึงการบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นควรทำอย่างไร รูปแบบการประเมินผลที่ดี คือ การใช้เทคนิควิธีการสอนที่ แปลกใหม่และมีความหลากหลาย เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน

สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการวางแผนและพัฒนา ก่อให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุดต่อผู้เรียน มีขั้นตอนตั้งแต่การเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอน การกำหนดจุดมุ่งหมาย การคัดเลือกเนื้อหาสาระมาจากองค์ความรู้ต่าง ๆ เรียงลำดับประสบการณ์การเรียนรู้ และกำหนดรูปแบบของการประเมินผล

3.7.1.5 การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปสู่กระบวนการสอน ตามขั้นตอน เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทุกฝ่าย ตั้งแต่ระดับกระทรวงศึกษาธิการสู่ระดับสถานศึกษา มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สุนทร โคตรบรรเทา (2551, น. 102) ได้สรุปไว้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นส่วนสำคัญของการปรับปรุงหลักสูตร เป็นการเปลี่ยนแปลงที่คาดหวังไปสู่ความจริง

บุญเลี้ยง หุมทอง (2553, น. 263) กล่าวไว้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึงการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะทำให้หลักสูตรดำเนินไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

เริ่มตั้งแต่การเตรียมบุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอน

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556, น. 259) สรุปไว้ว่า การใช้หลักสูตรเป็นการแปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน ประกอบไปด้วย การบริการหลักสูตร การเรียนการสอน และส่งเสริมการใช้หลักสูตร

สรุปได้ว่า การนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นไปสู่กระบวนการการเรียนการสอนในห้องเรียน โดยต้องอาศัยความสามารถ ความร่วมมือ และมีการปฏิบัติงานที่ชัดเจน พัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนด

3.7.2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารวิชาการ ซึ่งมีนักวิชาการให้แนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 8-9) ได้เสนอแนะวิธีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ไว้ว่า เป็นการวิจัยและพัฒนาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมและพัฒนาด้านการศึกษาพิเศษ โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้ร่วม พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก และการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ครูเอาใจใส่ต่อผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้เน้นฝึกปฏิบัติจริง ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 34) กล่าวไว้ว่า แนวการปฏิบัติในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นความสนใจความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะการคิด การนำความรู้ไปใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการเรียนรู้จากชีวิตจริง รวมถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ส่งเสริมการพัฒนาครู ซึ่งผู้บริหารจะต้องร่วมกับครูในการวางแผน ควบคุม กำกับการจัดตารางสอนของครู มีการเตรียมการสอน การบันทึกการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในทุกกลุ่มสาระเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

ดวงกมล สีนเพ็ง (2553, น. 2) สรุปไว้ว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายในการพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งกายและใจ โดยได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย ตามศักยภาพ มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ และมีจิตสาธารณะต่อสังคม

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553, น. 5) กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากการเรียนรู้ทำให้ได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องยาวนานตลอดช่วงชีวิตของแต่ละคน

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การแสดงออกถึงการดำเนินงานที่จะช่วยส่งเสริมครูผู้สอนในด้าน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นความถนัด ความสนใจของผู้เรียน สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุข รวมถึงการนิเทศการเรียนการสอน ที่ผู้บริหารต้องร่วมวางแผนกับครูผู้สอน

3.7.3. การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เป็นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นสารสนเทศที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้าทางการเรียนของผู้เรียน

3.7.3.1 ความหมายของการวัดผล และประเมินผล

พิสณุ ฟองศรี (2550, น. 2-3) กล่าวไว้ว่า การวัด หมายถึง การกำหนดสัญลักษณ์ตามวิธีการและเครื่องมือที่กำหนดขึ้น การประเมิน หมายถึง กระบวนการในการตัดสินคุณค่า โดยนำสารสนเทศหรือผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

หนึ่งฤทัย หารธรรม (2553, น. 39) สรุปไว้ว่า การวัดผลและประเมินผล หมายถึง เป็นกระบวนการค้นหาคุณลักษณะของผู้เรียนโดยใช้เครื่องมือที่มีความหลากหลายแล้วสรุปผลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนโดยใช้ผลจากการวัดผลมาประกอบการพิจารณา

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 77-78) กล่าวไว้ว่าการวัดการประเมินผล เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขตามกฎเกณฑ์ เพื่อแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนทั้งด้านการคิด จิตใจ ทักษะ โดยใช้เครื่องมือใด ๆ เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสอบถาม ฯลฯ

สรุปได้ว่า การวัด ประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งด้านการคิด จิตใจ ทักษะ โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อวัดคุณภาพผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดประเมินผล การเรียนซ่อมเสริม การส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

3.7.3.2 ขอบข่ายงานวัดผลและประเมินผล

ขอบข่ายงานวัดผลและประเมินผลมีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 18) กล่าวว่า iva การดำเนินการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ มีขอบข่ายของการปฏิบัติโดยครูผู้สอนตามกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่มสาระเป็นผู้ประเมินและ ตัดสินผลการเรียน ทั้งระหว่างเรียน หลังเรียน มีการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อปรับปรุงพื้นฐานผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือการประเมินที่ความหลากหลาย เหมาะสมกับตัวผู้เรียน หลังการประเมินผลจะต้อง มีการซ่อมเสริม ปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนของผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ในส่วนของการ ตัดสินผลของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะมี 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่าน ครูที่ควบคุมกิจกรรมเป็นผู้ ประเมินและตัดสินผล โดยใช้เกณฑ์คือการเข้าร่วมกิจกรรมและการผ่านจุดประสงค์ของแต่ละ กิจกรรมซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้อนุมัติผลการเรียนทั้งหมด การประเมินคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ การอ่าน คิดวิเคราะห์ให้มีการดำเนินการด้านคุณธรรม ให้ผู้เรียนทราบและปรับปรุง ข้อบกพร่องของตนเอง โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ประกาศแนวทางและวิธีการประเมิน และดำเนินการประเมินผลปลายปีและประเมินผลการผ่านช่วงชั้น

สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ (2556, น. 13-14) ได้ระบุขอบข่ายงานการวัดผลและ ประเมินผล iva ทรัพยากร เช่น การเงิน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อาคารสถานที่ เป็นต้น เป็นปัจจัยที่เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา รวมถึงเป็นสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการจัดการศึกษา เช่น ความพร้อมในการจัดการศึกษา การได้รับความร่วมมือจากชุมชน/ท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่ง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นผลสะท้อนการ ดำเนินงานของสถานศึกษาในด้านการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า ขอบข่ายการวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการ เรียน ประกอบด้วย การประเมินผลของกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ประเมินกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน ประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ประเมินผลการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนและการ สื่อความ และประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ

3.7.3.3 หลักการวัดผลและประเมินผล

สถานศึกษาต้องดำเนินการด้านการวัดผลและประเมินผลของผู้เรียน ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีคุณภาพ ผลของการประเมินผลสามารถรองรับการประเมินตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้ มีนักวิชาการได้ระบุหลักการวัดผลและประเมินผลการเรียนไว้ดังนี้

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2546, น. 77-78) ได้กล่าวถึงหลักการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

- 1) การวัดผลและประเมินผลการเรียนต้องสอดคล้องและครอบคลุมกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- 2) ครูผู้สอนต้องมีการประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมตามธรรมชาติของผู้เรียน ของรายวิชา
- 3) สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม
- 4) การประเมินผลการเรียนเป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการสอนของครู และการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน
- 5) สถานศึกษาต้องมีการประเมินผลด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การอ่าน การคิดวิเคราะห์ในแต่ละช่วงชั้นของผู้เรียน
- 6) ดำเนินการให้มีการเทียบโอนผลการเรียน
- 7) สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนหรือผู้ปกครองตรวจสอบผลของการประเมินผลการเรียนได้ตลอดเวลา

สมนึก ภัททิยธนี (2546, น. 16-17) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการวัดผล มีดังนี้

- 1) การใช้เครื่องมือวัดที่ดีและเหมาะสม
- 2) ต้องวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน
- 3) ระวังความคลาดเคลื่อนของการวัด
- 4) ใช้ผลการวัดให้เกิดประโยชน์และเกิดความคุ้มค่า
- 5) ประเมินผลการวัดให้ถูกต้อง

สรุปได้ว่า หลักการวัดและประเมินผล หมายถึง การดำเนินงานที่สถานศึกษาต้อง จัดให้มีการวัดผลอย่างเหมาะสม มีคุณภาพ ต้องใช้เครื่องมือหลากหลายในการวัด วัดให้ครบทุก ด้าน เช่น การใช้แบบสังเกตพฤติกรรม แบบวัดคุณลักษณะ แบบประเมินการฝึกทักษะการพูด การ เขียน การอ่านการฟัง สามารถตรวจสอบผลของการประเมินผลการเรียนได้ตลอดเวลา

3.7.3.4 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน 2551

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 28-29) กล่าวไว้ว่า

1) การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การสืบค้นหา คำตอบว่า ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ มีคุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่มาจากการจัดกิจกรรม การเรียนรู้มากน้อยเพียงใด โดยการใช้สื่อที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติ อย่างต่อเนื่องควบคู่ไปใน กิจกรรมการเรียนรู้ โดยประเมินความประพฤติ ประเมินการร่วมกิจกรรมหรือแฟ้มสะสมผลงาน

2) การประเมินผลระดับสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ รายชั้นปีและช่วงชั้น

3) การประเมินคุณภาพระดับชาติ ใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระ คณิตศาสตร์ กลุ่มสาระภาษาไทย กลุ่มสาระภาษาอังกฤษ กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ และกลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ข้อมูลที่ได้จากประเมินผลนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการ จัดการเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน และคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องจัดให้นักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมินระดับชาติ

สรุปได้ว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน การประเมินผลระดับสถานศึกษา การประเมินคุณภาพระดับชาติ

3.7.3.5 การเทียบโอนผลการเรียน

การเทียบโอนผลการเรียน เป็นการนำผลการเรียน โดยใช้จำนวนรายวิชา จำนวน หน่วยการเรียนรู้ที่จะรับเทียบโอน ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ผู้ขอเทียบ โอนต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน ของสถานศึกษานั้นๆ โดยสถานศึกษาดำเนินการเทียบโอนผลการ เรียนในภาคแรกที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน วิธีการดำเนินการเทียบโอนผู้ขอเทียบโอนต้องนำ รายวิชาที่มีเนื้อหาสอดคล้องกันไม่น้อยกว่า 60 % มาเทียบโอนได้ และพิจารณาถึงความ สอดคล้องระหว่างระดับผลการเรียนกับหลักสูตรที่รับเทียบโอน โดยพิจารณาจากเอกสาร หลักฐาน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย

สรุปได้ว่า การเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การที่นักเรียนขอขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษา นำผลการเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ ด้านทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน แนวทางการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ให้เป็นไปตามกฎระเบียบของกระทรวง

ทั้งนี้ยังมีนักวิชาการได้กล่าวถึง ความหมายของการวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ไว้ดังนี้

ชาลิณี ฉายารัตน์ (2550, น. 41) สรุปไว้ว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอน ผลการเรียนรู้ หมายถึง การประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง โดยวิธีการประเมินผู้เรียนในหลาย ๆ วิธี ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม การใช้แฟ้มสะสมงาน การทดสอบ การสัมภาษณ์ ควบคู่กันไปกับกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีแนวปฏิบัติ คือ การกำหนดระเบียบในการวัดผล โดยเน้นประเมินผลตามสภาพจริง จากผลงาน พฤติกรรมการเรียน จากเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษา

การตี อนันต์นาวิ (2555, น. 283) ได้สรุปแนวทางการปฏิบัติการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ไว้ว่า แนวทางการปฏิบัติการวัดประเมินผลเริ่มจากการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติในการวัดผล ดำเนินการวัดผลตามสภาพจริง ด้วยเครื่องมือที่ได้มาตรฐานและมีความหลากหลาย โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้

ราตรี สอนดี (2559, น. 8) ได้ให้ความหมายนิยาม การวัด ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ไว้ว่า การกำหนดแนวการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล/ประเมินผลของสถานศึกษา โดยทำการวัดผล ประเมินผลให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการจัดทำ การเทียบโอนผลการเรียนรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถาบันอื่น และดำเนินการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ธัญดา ยงยศยิ่ง (2560, น. 9) ได้ให้ความหมายนิยาม การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบการวัดและประเมินผล โดยมีการเน้นให้ครูมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ผลการเรียนตามสภาพความเป็นจริงของนักเรียน รวมถึงการจัดให้มีการซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัด ประเมินผล การส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนเพื่อใช้ในการตรวจสอบในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, น. 5) ได้ให้ความหมายนิยาม การวัด ประเมินผล และ ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ไว้ว่า แนวปฏิบัติที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดประเมินผลให้ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยเน้นการประเมินจากสภาพจริงของตัวผู้เรียน รวมถึงการ ส่งเสริมให้ครูพัฒนาวิธีการวัดประเมินผล/เครื่องมือการวัดอย่างเป็นระบบ

จากการศึกษาความหมายของการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ที่ได้ กล่าวข้างต้นสามารถสรุปว่า การวัดผล การประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การแสดงออกถึงการมีกระบวนการในการวัดประเมินผล โดยเน้นให้ครูมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์และอนุมัติผลการเรียน ตามสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ใช้เครื่องมือที่หลากหลาย และ มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดประเมินผล ส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

3.7.4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาจาก นักวิชาการจึงขอเสนอ ดังนี้

3.7.4.1 ความหมายการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

เป็นการวิจัยที่เน้นในการแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียน โดยให้ครูใช้ กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน มีนักวิชาการได้กำหนดแนวทางในการทำวิจัย ไว้ดังนี้

ราตรี สอนดี (2559, น. 9) ได้ให้นิยามความหมาย การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา หมายถึง เครื่องมือสำหรับครูและผู้บริหารการศึกษา ที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา เพื่อการตัดสินใจในการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถเต็มตาม ศักยภาพ ครูต้องทำการวิจัยมีการวิเคราะห์ วิจัยการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เผยแพร่ผลงานวิชาการ ส่งเสริม พัฒนางานวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของ ผู้เรียน และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู

สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561, น. 5) ได้ให้นิยามความหมาย การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารและครูวางแผนร่วมกันกำหนดทิศทางในการจัดทำวิจัย ในชั้นเรียน การกำหนดภาระงาน คณะกรรมการดำเนินงาน กำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียน

การติดตาม ดูแล ช่วยเหลือครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน และการเผยแพร่ผลงานการวิจัย

เบส (Best, 1977, P. 8) ให้ความหมายไว้ว่า “การวิจัยเป็นแบบแผนหรือกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นปรนัย มีโครงสร้างที่เป็นระบบ มีการรายงานและสรุปผล เพื่อนำไปเสนอในที่ประชุม Pan Pacific Science Congress 1961 ในประเทศสหรัฐอเมริกา

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานวิจัยที่เน้นการแก้ปัญหา โดยต้องเริ่มจากการศึกษาการบริหารจัดการของสถานศึกษาในภาพรวมก่อน ศึกษาปัญหา และส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มสาระ โดยผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การสนับสนุนสื่อ/วัสดุอุปกรณ์ คู่มือ เอกสารประกอบการทำวิจัยจะสนับสนุนให้ครูเผยแพร่ผลงานการวิจัยแก่สาธารณะ

3.7.4.2 ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยมีความสำคัญต่อผู้บริหารในการดำเนินภารกิจของโรงเรียน โดยมีสภาพและปัญหาการวิจัยหลายประการ มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

บุญชม ศรีสะอาด (2549, น. 17) ได้กล่าวถึง หลักการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน ไว้ว่า ผู้เรียนต้องสามารถเข้าใจและแก้ปัญหาของตนเองได้ โดยครูต้องค้นหาเทคนิคมาช่วยเหลือนักเรียน โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นตามมาทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยครูผู้สอนต้องมีมุ่งมั่นในการช่วยเหลือผู้เรียน มีความเมตตากรุณา มีความสุขที่ได้ช่วยพัฒนาผู้เรียนได้

ธีระ รุญเจริญ (2555, น. 375) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูยังมีความคิดว่าการวิจัยไม่มีประโยชน์ในการพัฒนาการเรียนการสอน ยังขาดความรู้ในการวิจัย ส่วนมากมีมุมมองว่าการวิจัยมักทำกันในระดับอุดมศึกษา และการขาดการสนับสนุน ส่งเสริม ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำวิจัย

ดังนั้น การวิจัยจึงมีความสำคัญ ดังนี้

การวิจัยเป็นวิธีการแก้ปัญหามีระบบ ผู้บริหารโรงเรียนและครูต้องแสวงหาเทคนิคในการบริหารจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ มีการใช้แนวทางการวิจัยจะนำไปสู่การฝึกฝนในการแก้ปัญหามีเป็นระบบ เชื่อถือได้ พิสูจน์ได้ มีขั้นตอนที่ชัดเจน ผลการวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

การวิจัยมีคุณค่า คือ เป็นการเปิดโอกาสให้มีการศึกษาค้นคว้าวิทยาการใหม่ ๆ ส่งเสริมการสร้างผลงานเพื่อความก้าวหน้าของโรงเรียนและตนเอง ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูนำมาปรับปรุงพัฒนางานที่รับผิดชอบได้ดียิ่งขึ้น ช่วยในการวางแผนการดำเนินงานได้อย่างราบรื่น และประสบความสำเร็จ ช่วยกระตุ้น ตระหนัก และความสนใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ตรงจุด ประหยัดเวลาและงบประมาณ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการวิจัย หมายถึง เป็นข้อเท็จจริงที่ทำให้ผู้บริหารและครูนำมาใช้เพื่อพัฒนางานที่รับผิดชอบ สามารถแก้ปัญหาให้ตรงจุด และกระตุ้นความตระหนัก ความสนใจ เพื่อการมีผลงานที่มีคุณภาพ

3.7.5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

สื่อการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบที่เป็นตัวกลางในการช่วยสื่อสารระหว่างครูกับนักเรียน มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน

3.7.5.1 ความหมายของสื่อ

สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และแหล่งการเรียนรู้ มีนักวิชาการกล่าวถึงการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 209) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนว่าหมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่ผู้เรียน อยู่ในรูปสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์คือ สื่อประเภท โสตทัศนูปกรณ์

สุราษฎร์ พรหมจันทร์ (2554, ออนไลน์) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง ตัวกลางในกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ส่งกับผู้รับ (ครูกับผู้เรียน) ซึ่งอาจเป็น คำพูด การเขียน รูปภาพ สัญลักษณ์ หรือสีหน้าท่าทางการแสดงออก เป็นต้น

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 61) กล่าวว่า สื่อการสอน หมายถึง สื่อกลางที่ใช้ นำข้อมูลสารสนเทศในรายวิชาต่างๆ ไปสู่ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่เรียน ในแต่ละรายวิชา

สรุปได้ว่า สื่อการสอน หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ เทคนิคต่าง ๆ หรือบุคคล ซึ่งเป็นตัวกลางทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของการเรียนการสอนที่วางเป้าหมายไว้ เช่น อุปกรณ์การสอน โสตทัศนูปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา สื่อการศึกษา สื่อการเรียนการสอน ฯลฯ

3.7.5.2 ความสำคัญและประโยชน์ของสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี

การศึกษา

นักวิชาการให้ความสำคัญและประโยชน์ของสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีไว้ ดังนี้

กนกพร ศรีญาณลักษณ์ (2550, น. 33-45) กล่าวว่าไว้ว่า การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบ อีเลิร์นนิ่ง (E-learning) การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ประโยชน์ เปลี่ยนบทบาทของผู้เรียน จากผู้รับมาเป็นผู้เรียนเปลี่ยนบทบาทของผู้สอนจากผู้ให้หรือผู้ถ่ายทอดความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียน ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนการสืบค้นข้อมูล วิธีการเข้าถึงแหล่งความรู้ การเลือกวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจึงกลายเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ เป็นการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน เป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่หลายประเทศทั่วโลกนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 97-98) กล่าวว่า

1. สื่อการเรียนการสอนมีประโยชน์กับผู้เรียน ได้แก่

- 1.1) ช่วยทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระได้ถูกต้องและรวดเร็ว
- 1.2) ช่วยก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันเอง และระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

ต้นจนกระทั่งจบ

- 1.3) ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.4) ช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจของผู้เรียน ให้ติดตามเนื้อหาสาระตั้งแต่นั้นจนกระทั่งจบ
- 1.5) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถจดจำและประทับความรู้สึกไว้นาน
- 1.6) ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ตามสื่อที่นำเสนอ
- 1.7) ช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้
- 1.8) ช่วยให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์กว้างขวางทางการศึกษา
- 1.9) ช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ แนวคิดใหม่

2. สื่อการสอนมีประโยชน์กับครูผู้สอน คือ ช่วยให้ผู้สอนใช้สื่อด้วยความเหมาะสม มีความพร้อมในการสอน ช่วยให้ผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการผลิตสื่อรูปแบบใหม่ ๆ ตามความเหมาะสม และช่วยลดภาระในการบรรยายลงได้ โดยผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจจากสื่อการสอน

สรุปได้ว่า ความสำคัญและประโยชน์ของสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา มีประโยชน์ในด้านตัวผู้เรียน หมายถึง การดึงความสนใจของผู้เรียน ให้เกิดความเข้าใจในรายวิชา ที่เรียน ในด้านครูผู้สอน ครูเกิดความเชื่อมั่นในการสอน มีความกระตือรือร้นในการสอน มีความ ตื่นตัวในการนำสื่อมาใช้อย่างสร้างสรรค์

3.7.5.3 แนวทางการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สื่อ/เทคโนโลยีเป็นตัวกลางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ เกิดความเข้าใจ สามารถพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นได้ มีนักวิชาการให้แนวคิดไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 33-34) ได้ระบุขอบข่ายงานการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ไว้ดังนี้

- 1) ศึกษา/วิเคราะห์ปัญหาของการใช้สื่อในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งเด็กปกติ และเด็กพิเศษ
 - 2) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอน
 - 3) เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพทาง วิชาการจากคณะกรรมการของสถานศึกษา คณะกรรมการของสพท. และกระทรวงศึกษาธิการ เรียบร้อยแล้ว
 - 4) ผลิต/พัฒนาสื่อการสอน รวมทั้งประเมินคุณภาพของสื่อการสอน เพื่อเลือกใช้ สอนของทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 5) ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาที่มีความทันสมัย กับเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ปกครอง องค์กรในท้องถิ่น รวมทั้ง
 - 6) ประเมินผลการผลิต การพัฒนา การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี หน่วยงานอื่น ๆ
- เพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ

7) มีการเผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ครูผลิตและพัฒนา สถาบันการศึกษาทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาให้ได้ใช้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้

สรุปได้ว่า แนวทางการใช้สื่อ/เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา หมายถึง จากการศึกษา สรรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยและมีความหลากหลาย เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพ โดยประสานความร่วมมือกับ เพื่อนครูสถานศึกษาอื่นๆในการร่วมกันใช้ ร่วมกันจัดหา ผลิต พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย

3.7.5.4 มาตรฐานคุณภาพการศึกษาด้านการใช้แหล่งเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับด้านแหล่งเรียนรู้ตามแนวทางของ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553, น. 16) ได้กำหนดความเป็นแหล่งเรียนรู้ เป็นการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบด้วย คุณลักษณะและปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และ เกณฑ์การกำหนดรูปแบบของแหล่งเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

1. คุณลักษณะและปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มี 10 ประการ ได้แก่

- 1.1 ความน่าสนใจของทรัพยากรที่มีอยู่ในแหล่งเรียนรู้
- 1.2 ความเหมาะสมของกิจกรรมปฏิบัติ
- 1.3 ความหลากหลายขององค์ความรู้ที่มีอยู่ในแหล่งเรียนรู้
- 1.4 ความเด่นของทรัพยากรในแหล่งเรียนรู้
- 1.5 ความหลากหลายของทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้
- 1.6 ประสิทธิภาพในการดูแลรักษาแหล่งเรียนรู้
- 1.7 ความเสมอภาคในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้
- 1.8 ความพร้อมของวิทยากร
- 1.9 ความพร้อมของสื่อ เอกสาร
- 1.10 ความพร้อมของสื่อนิทรรศการและป้ายนิเทศ

2. เกณฑ์การกำหนดรูปแบบของแหล่งเรียนรู้ 9 ประการ ได้แก่

- 2.1 มีวัตถุประสงค์ในการเป็นแหล่งเรียนรู้ตามมาตรา 25
- 2.2 มีสาระการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 2.3 มีทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 2.4 การเข้าถึงสะดวกและปลอดภัย
- 2.5 มีเนื้อหาสาระวิชาการที่ทางโรงเรียน/มหาวิทยาลัยไม่มีหรือมีแต่

เข้าถึงได้ยาก

- 2.6 มีวิทยากร/ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้แนะนำ
- 2.7 มีทรัพยากรที่เด่นและน่าสนใจ มีสาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ

หลักสูตร

- 2.8 มีการปฏิบัติกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่าง

ต่อเนื่อง

2.9 เจ้าของแหล่งเรียนรู้มีความเต็มใจที่จะพัฒนา

สรุปได้ว่า สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กำหนดมาตรฐานแหล่งเรียนรู้ไว้ 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานหลักที่ 1 ด้านความเป็นแหล่งเรียนรู้ มีมาตรฐานรอง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านองค์ความรู้และด้านความเป็นพลวัตของแหล่งเรียนรู้ มาตรฐานหลักที่ 2 มาตรฐานด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ มีมาตรฐานรอง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความพร้อมของปัจจัย ที่ใช้ในการดำเนินงาน เช่น ความพร้อมด้านงบประมาณ ทรัพยากร สิ่งอำนวยความสะดวก ความพร้อมทางกายภาพที่เป็นความเหมาะสมของพื้นที่ อาคาร และสถานที่ และความพร้อมด้านบุคลากรที่ต้องมีจำนวนเพียงพอ และมีคุณสมบัติเหมาะสมต่อการจัดการเรียนเรียนรู้ ด้านการวางระบบการบริหารที่ดี ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนหรือเป้าหมายที่กำหนด และด้านการพัฒนา โดยการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารตามผลการประเมินอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานหลักที่ 3 มาตรฐานด้านผลการจัดการเรียนรู้และผลกระทบ

3.7.5.5 ประเภทของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้มีหลายประเภท ดังนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้ กรมวิชาการ (2545, น. 144) ได้จำแนกประเภทของแหล่งเรียนรู้ได้ 6 ประเภท ได้แก่

1. ประเภททรัพยากรธรรมชาติแวดล้อมเช่นอุทยานแห่งชาติสวนสัตว์พิพิภัณฑ์
2. ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้ มีประสบการณ์เกิดความสำเร็จในงานอาชีพที่มีอยู่ในท้องถิ่น
3. ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือ วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์
4. ประเภทแหล่งวิทยาการได้แก่สถาบันองค์กรหน่วยงานห้องสมุดซึ่งให้บริการความรู้ในเรื่องต่าง ๆ
5. ประเภทสถานประกอบการซึ่งให้บริการความรู้ฝึกอบรมเกี่ยวกับงานและวิชาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น
6. ประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์เช่นอินเทอร์เน็ต วิกิทัศน์และคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สุวิทย์ มูลคำ (2545, น. 19) ได้จำแนกประเภทของแหล่งเรียนรู้ได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. แหล่งเรียนรู้ที่เป็นบุคคลอาจเป็นผู้มีทักษะ มีความชำนาญ ความสามารถ เฉพาะด้าน เป็นผู้นำทางศาสนา ตลอดจนผู้เรียนรุ่นพี่หรือผู้เรียนชั้นที่สูงกว่า ซึ่งสามารถนำมา เชื่อมโยงบูรณาการในการจัดการศึกษาได้

2. แหล่งเรียนรู้ประเภทสถานที่ เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วทั้งในสถานศึกษา และท้องถิ่น เป็นสถานที่สำหรับค้นคว้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งอาจเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ ตามธรรมชาติแล้ว หรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มนุษย์สร้างขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การ ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ ทันสมัย เลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพ โดยประสานความ ร่วมมือกับเพื่อนครูต่างสถานศึกษาในการร่วมกันผลิต ร่วมกันจัดหา ร่วมกันพัฒนา และ แลกเปลี่ยน การประเมินผลการผลิต รวมถึงการจัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และ ธรรมชาติของผู้เรียน

3.7.6. การนิเทศภายในสถานศึกษา

งานนิเทศภายในสถานศึกษา มีความสำคัญ และจำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกฝ่ายที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกัน

3.7.6.1 ความหมายการนิเทศภายในการศึกษา

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

วัชรวิทย์ เล่าเรียนดี (2550, น. 120) กล่าวถึง การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการนิเทศการศึกษา และกิจกรรมต่าง ๆ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนที่จัดดำเนินการใน โรงเรียนโดยบุคลากรในโรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู และบุคลากรอื่น โดยมี คาดหวังถึงคุณภาพของการจัดการศึกษา

ฉวีวรรณ พันวัน (2552, น. 9) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การ ร่วมกันของผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นตามจุดหมายของหลักสูตร

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 204) สรุปไว้ว่า งานนิเทศการศึกษา หมายถึง เป็น กิจกรรมของการบริหาร ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงเงื่อนไขการเรียนรู้ โดยผู้สอนได้ปรับเปลี่ยน วิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการสอนควบคู่กันไป

จิตติมา วรรณศรี (2557, น. 107) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการทำงานร่วมกันของผู้นิเทศและครู เพื่อให้คำแนะนำครูในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานเพื่อส่งเสริมนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

ราตรี สอนดี (2559, น. 9) ได้ให้นิยามความหมาย นิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง การนิเทศที่ดำเนินการโดยบุคคลากรภายในสถานศึกษา โดยจัดตามความต้องการและความจำเป็น หรือ กระบวนการกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาจัดทำแผนการนิเทศ ดำเนินการตามแผน ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการจัดการเรียนการสอน ประเมินผลการนิเทศ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาบุคลากร สรุปผลการนิเทศภายในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การนิเทศภายในของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานที่การส่งเสริม ช่วยเหลือครูในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

3.7.6.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในสถานศึกษา

มีนักวิชาการได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้หลายท่าน ดังนี้
สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 206) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้
ดังต่อไปนี้

1. เพื่อช่วยเสริมสร้างให้ครูมีความเป็นผู้นำ
2. เพื่อช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้สอน
3. เพื่อช่วยครูบรรจุแต่งตั้งใหม่
4. เพื่อส่งเสริมขวัญและกำลังใจให้คณะครู
5. เพื่อให้ครูพัฒนางานการสอนของตนเอง
6. เพื่อให้ครูเข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษาอย่างแท้จริง

จันทราณี สงวนนาม (2554, น. 150) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้
ดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาความรู้ความสามารถ และการพัฒนาวิชาชีพ
2. เพื่อส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการปฏิรูประบบบริหารของสถานศึกษา
3. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เพื่อเอื้อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ความต้องการของสังคม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

6. เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ชุมชน สังคม

จิตติมา วรณศรี (2557, น. 107) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสนับสนุนให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิผล
2. เพื่อช่วยเหลือ และแก้ปัญหาผู้เรียนในชั้นเรียน
3. เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาชีพของครู
4. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และส่งเสริมการคิดค้นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง

5. เพื่อร่วมให้คำแนะนำในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน
6. เพื่อส่งเสริมให้ครูได้แก้ปัญหาในชั้นเรียนโดยการคิดค้นและพัฒนานวัตกรรม
7. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น
8. เพื่อติดตาม การจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด
9. เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการนิเทศ คือ เพื่อให้คำแนะนำครูในการพัฒนาการสอน ให้ครูได้พัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน

3.7.6.3 หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

หลักการและแนวคิดที่สำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

สัจด์ อุทรานันท์ (2538, น. 23-24) กล่าวถึง หลักการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง งานในความรับผิดชอบของผู้บริหารโดยตรง ผู้บริหารอาจดำเนินการด้วยตนเอง หรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทน ซึ่งการนิเทศภายในโรงเรียนจะสำเร็จลงได้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจาก 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิเทศ และผู้รับการนิเทศ ซึ่งบุคลากรในโรงเรียนจะต้องตระหนักและเข้าใจว่าการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการทำงานร่วมกันเพื่อช่วยพัฒนาเพื่อน

ร่วมงานให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงขึ้น การยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน สนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งการสร้างขวัญกำลังใจของผู้บริหารจะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542, น. 134-135) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายใน โรงเรียนที่ผู้เกี่ยวข้องน่าจะยึดเป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งสรุปได้เป็นข้อๆ ดังนี้

1. โรงเรียนต้องเริ่มต้นด้วยการรู้สภาพปัญหา ก่อน แล้วจึงกำหนดแผนหรือแนวทางในการแก้ปัญหา

2. โรงเรียนต้องทำงานร่วมกันและใช้วิธีการประชาธิปไตยในการดำเนินงาน

3. การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นภารกิจที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีส่วนร่วมต่อความก้าวหน้าของครูในโรงเรียน

4. โรงเรียนมุ่งเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน จึงต้องให้บุคลากรในองค์กรทุกคนเกิดความเข้าใจและดำเนินงานให้เป็นไปตามอุดมการณ์

5. โรงเรียนมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อกัน

6. บุคลากรในโรงเรียนต้องยอมรับว่าไม่มีใครจะมีความสามารถไปทุกอย่าง

มงคล สุภกรรม (2546, น. 13) ได้กล่าวถึง หลักการนิเทศภายในโรงเรียนไว้ว่า หมายถึง วิธีการดำเนินการที่เป็นขั้นตอน ต้องสามารถสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นร่วมกันทุกฝ่าย เพื่อจะได้พัฒนาความก้าวหน้าและเป็นการส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพอย่างชัดเจน

สรุปได้ว่า หลักการของการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง ผู้นิเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการนิเทศอย่างถูกต้อง มีระบบและขั้นตอนที่ชัดเจนในกระบวนการนิเทศ ต้องเกิดจากความร่วมมือของครูในโรงเรียน และการนิเทศเพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของครูผู้สอน มีการดำเนินงานอย่างสร้างสรรค์ มีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอน สร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ดีขึ้น รวมทั้งพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพครูให้มีภาคภูมิใจในวิชาชีพของตนเองพร้อมที่จะรับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.7.7. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, น. 29) ได้กำหนดความหมายของระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ว่าเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนและในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล

3.7.7.1 ความหมายการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา มีความหมายหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่สำคัญ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น. 185-188) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ ในการดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยสถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องมีแนวทางตามขั้นตอนดังนี้

1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้บริหาร ครู โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อช่วยกันศึกษาวิเคราะห์ตัวบ่งชี้ในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา

2) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันและความต้องการของสถานศึกษา เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา รวมถึงกำหนดวิธีการดำเนินโครงการกิจกรรม กำหนดหน้าที่ให้บุคลากรอย่างชัดเจน ตลอดจนกำหนดการใช้ทรัพยากรให้สอดคล้องกับกิจกรรมของสถานศึกษา

3) การจัดระบบบริหารสารสนเทศ ด้วยการจัดทำโครงสร้างบริหารให้เอื้อต่อการดำเนินงาน แต่งตั้งบุคคลรับผิดชอบเพื่อตรวจสอบ ทบทวนและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ เช่น สารสนเทศพื้นฐานของสถานศึกษา สารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียน สารสนเทศตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษา เป็นต้น

4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหารต้องใช้ภาวะผู้นำให้ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาฯ พร้อมทั้งกำกับติดตามการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

5) การติดตามตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา กำหนดผู้รับผิดชอบติดตามตรวจสอบการดำเนินงานทั้งระบบอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

6) การประเมินและรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี จัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา นำเสนอต่อคณะกรรมการตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย ใน 1 ปีต้องจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 1 ครั้ง และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, น. 6) ได้ระบุนิยามความหมายของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การสร้างแนวทางหรือข้อกำหนดเพื่อการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยบุคลากรภายในสถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดอย่างเหมาะสม

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา หมายถึง การดำเนินการภายในของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้วยการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา การจัดระบบสารสนเทศ ด้วยการจัดทำโครงสร้างบริหารให้เอื้อต่อการดำเนินงาน การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ติดตามตรวจสอบและทบทวนคุณภาพของสถานศึกษา และสุดท้ายจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษานำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน

4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

4.1 ความหมายของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ช่วยพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้มากมาย ดังนี้

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2550, ออนไลน์) ให้ความหมายของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไว้ว่า หมายถึง การดำเนินงานหรือความสามารถในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ แยกได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ บุคคล เงิน วัสดุเครื่องใช้ และความสามารถในการจัดการ

สุกัญญา สีหาโภชน์ (2553, ออนไลน์) ให้ความหมายของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไว้ว่า หมายถึง การเร่งระดมทรัพยากรจากหน่วยงาน บุคคล ชุมชน ท้องถิ่น องค์กรภาครัฐและเอกชนมาใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนมีทรัพยากรในการจัดและพัฒนาการศึกษาอย่างเพียงพอ

พินิจ (2554, น. 17-18) ได้ให้ความหมายของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไว้ว่า หมายถึง การพยายามใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

พิสิษฐ ภู่ออด (2559, น. 41) ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นระบบที่ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารจัดการทั้งการบริหารบุคคล การบริหารการเงิน สินทรัพย์ โดยมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปได้ว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง การจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่มาใช้ในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา ทำให้เกิดการจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ

4.2 ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีสำคัญที่ทำให้การดำเนินงาน/กิจกรรมต่างๆของสถานศึกษาประสบความสำเร็จ มีนักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไว้มากมาย ดังนี้

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2547, น. 12) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความสำคัญต่อหน่วยงาน ดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมของสถานศึกษา ต้องใช้ทรัพยากรไม่ว่าจะเป็น คน วัสดุ เงิน หากไม่มีทรัพยากรกิจกรรมที่ดำเนินนั้นอาจไม่บรรลุผลสำเร็จได้
2. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงานในการจัดทรัพยากรให้แก่หน่วย โดยการจัดหาทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพสูง มาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน
3. เพื่อเป็นควบคุมการดำเนินงานขององค์กรในช่วงเวลาที่กำหนด
4. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมใหม่ๆ การบริหารทรัพยากรนอกจากจะเป็นการบริหารตามกิจกรรมปกติแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรเพื่อหาความคิดใหม่ๆด้วย
5. เพื่อกระจายทรัพยากร การจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาไปยังหน่วยงานที่มีความต้องการมาก

ประเวศ วะสี (2550, น. 34) กล่าวไว้ว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความสำคัญต่อการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับ และองค์กรต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามความต้องการของสังคมอย่างมีความสุข

สนอง โหลิตวิเศษ (2553, น. 47) กล่าวไว้ว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา มีความสำคัญซึ่งเป็นแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อความยั่งยืน และมีคุณภาพ

สมพิศ ใช้เอ็ง (2554, น. 19) กล่าวไว้ว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้กิจกรรมขององค์กรดำเนินไปได้และจะมีบทบาทต่อกิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรทั้งด้านของปริมาณและคุณภาพ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่าให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นตัวกระตุ้นให้กิจกรรมต่างๆขององค์กรหรือหน่วยงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ

4.3 หลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

นักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับหลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไว้ ดังนี้

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2547, น. 14-15) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ถือหลักประสิทธิภาพของงาน ดังนี้

1. หลักความเสมอภาค ในด้านคุณภาพ เป็นการดำเนินงานที่ว่าจะบริหารอย่างไรให้องค์กรหรือผู้รับบริการได้รับบริการที่มีความเท่าเทียมกันโดยเฉพาะในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา

2. หลักประสิทธิภาพ เมื่อทรัพยากรมีจำกัด ควรมีการจัดสรร การใช้ที่คุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งกำลังคน เวลา เป็นต้น

3. หลักประสิทธิผล เป็นการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย การบริหารทรัพยากรคือการหาสิ่งมาช่วยเหลือสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆให้บรรลุเป้าหมาย

สังวาล วุฒิสเลา (2548, น. 30-31) กล่าวไว้ว่า การบริหารทรัพยากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงาน หลักในการบริหารทรัพยากรอย่างกว้างๆ 3 ประการ ดังนี้

1. หลักความเสมอภาคในการบริหาร ในด้านโอกาสและด้านคุณภาพ
2. หลักประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในการบริหารจพรวมไปถึงประสิทธิภาพในการจัดสรรและประสิทธิภาพในการใช้
3. หลักประสิทธิผล คือ การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดไว้

บุญฟ้า ลิ้มวัฒนา (2549, น. 49-50) กล่าวถึง หลักในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหน่วยงาน ซึ่งมี 3 ประการ ดังนี้

1. หลักความเสมอภาค เน้นในด้านคุณภาพ
2. หลักประสิทธิภาพ ได้แก่ ประสิทธิภาพในการจัดสรร ประสิทธิภาพในการใช้
3. หลักประสิทธิผล คือ การสำเร็จถึงเป้าหมายของหน่วยงาน โดยการใช้หรือการบริหารทรัพยากร จากการพยายามจัดหาสิ่งต่างๆมาช่วยเหลือ สนับสนุนให้การดำเนินงานของกิจกรรมต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่า หลักในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องยึดเป็นแนวทางปฏิบัติสำคัญ คือ ความเสมอภาคในด้านคุณภาพของทรัพยากรควมมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและความมีประสิทธิภาพที่เกิดกับองค์กร

4.4 กระบวนการในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

นักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับกระบวนการในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไว้ ดังนี้

ถวิล มาตรเลียม (2544, น. 80) กล่าวไว้ว่า การบริหารทรัพยากรเป็นการบริหารที่กว้าง เช่น ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรอาคารสถานที่ ทรัพยากรการเงิน ฯลฯ มีกระบวนการ ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ
2. กำหนดทรัพยากรที่ต้องการนำมาใช้ กำหนดเป้าหมายของกิจกรรม แล้ววางแผนว่าจะใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง จำนวนเท่าไร และใช้เมื่อไร เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรม

3. แสวงหาทรัพยากร เช่น การจัดตั้งงบประมาณ ขอรับจัดสรรจากทางราชการ การขอรับบริจาคการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจากฝ่ายต่าง ๆ

4. การจัดสรรทรัพยากรตามเกณฑ์หรือเงื่อนไขที่กำหนด
5. การควบคุมการนำทรัพยากรไปใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ
6. ขั้นสุดท้ายคือการประเมินการใช้ทรัพยากร

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2547, น. 20-21) ได้สรุปกระบวนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาไว้ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพและวิเคราะห์กิจกรรม

2. กำหนดทรัพยากรที่ต้องการ
3. แสวงหาทรัพยากร เช่น การขอรับบริจาค ขอความช่วยเหลือ
4. การจัดสรรทรัพยากรตามเกณฑ์ เพื่อสืบต่อกิจกรรม เพื่อทดแทนของเก่าที่ชำรุด
ล้าสมัย
5. ควบคุม ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
6. การประเมินเป็นการบริหารทรัพยากรขั้นสุดท้าย ว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด
ประสิทธิผลคุ้มค่าเพียงใด เพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงต่อไป

สรุปได้ว่า กระบวนการในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เริ่มด้วยการกำหนดเป้าหมาย/วัตถุประสงค์ วางแผนงาน จัดสรรทรัพยากรได้เหมาะสมและควบคุมการใช้ ตลอดจนมีการประเมินผลความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษา

4.5 องค์ประกอบการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ ผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลของ สมพิศ ใช้แจ้ง (2554, น. 6) ได้องค์ประกอบของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารบุคคล 2) การบริหารการเงิน 3) การบริหารวัสดุอุปกรณ์และ 4) การบริหารอาคารสถานที่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.5.1. การบริหารบุคคล

การบริหารบุคคลเป็นการจัดสรรส่วนงานและคนให้เหมาะสมตามความสามารถ ความถนัด ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้

4.5.1.1 ความหมายของการบริหารบุคคล

การบริหารบุคคลเป็นกระบวนการในการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ได้นักวิชาการให้ความหมายของการบริหารบุคคลไว้ ดังนี้

บรรยงค์ โตจินดา (2546, น. 10) กล่าวว่า iva การบริหารบุคคล หมายถึง การใช้บุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยทรัพยากร เช่น เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักร ที่มีอยู่อย่างจำกัด ได้อย่างเหมาะสมและใช้หลักการบริหารงานเป็นที่ยอมรับของผู้ปฏิบัติในองค์การ เพื่อความพอใจในการปฏิบัติงาน มีการประเมินผล พัฒนาคุณภาพ มีการจ่ายค่าตอบแทนสวัสดิการ แก่บุคคลที่อยู่ในองค์การ การสร้างกำลังใจ หรือวัฒนธรรมที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ผลงานตามที่ต้องการ

ไพพรรณ ศุภนรัตนชัย (2547, น. 55) ได้กล่าวถึง การบริหารบุคคล หมายถึง การจัดบุคคลปฏิบัติงานในองค์กร เพื่อให้ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้ หน้าที่การจัดคนเข้าทำงานเป็นหน้าที่สำคัญต่อกระบวนการทำงานในอนาคต เพราะการจัดบุคคลเป็นการกำหนดให้บุคคลได้ทำหน้าที่ในองค์กรได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 48) กล่าวถึง การบริหารบุคคล หมายถึง สิ่งสำคัญในสถานศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวก สร้างขวัญกำลังใจ ดูแลการรักษาสิทธิประโยชน์ของบุคลากร พัฒนาความรู้ความสามารถให้กับบุคลากร เช่น การจัดการปฐมนิเทศ จัดการนิเทศภายใน จัดการประชุมสัมมนาศึกษาดูงาน จัดระบบประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อใช้ปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

อุไรวรรณ ปฐมบุรณ์ (2556, น. 5) ได้ให้นิยามของการบริหารบุคคล หมายถึง กระบวนการในการจัดการทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ให้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดการเกี่ยวกับบุคคล การประสานงาน การควบคุมงาน การจัดทำหลักสูตร การกำหนด อัตรากำลัง การสรรหา การจัดสรรหน้าที่ การประเมินการปฏิบัติงาน การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาบุคคล

พิสิษฐ ภู่ออด (2559, น. 6) ได้ให้นิยามของการบริหารบุคคล หมายถึง การสนับสนุนการจัดการศึกษาด้านบุคลากรที่เป็น ผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญ ที่สถานศึกษา ได้รับความอนุเคราะห์มาถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้กับครูบุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง

สรุปได้ว่า การบริหารงานบุคคล หมายถึง การจัดการที่สนับสนุนการจัดการศึกษาด้านบุคลากรที่เป็น ผู้เรียน ผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้านที่มีความสามารถและเชี่ยวชาญ ที่สถานศึกษา ได้รับความอนุเคราะห์มาถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ให้กับครูบุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง

4.5.1.2 ความสำคัญของการบริหารบุคคล

บุคคลเป็นผู้ดำเนินการจัดการทรัพยากรทางการศึกษา ให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษา ทรัพยากรบุคคลมีความสำคัญ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 51) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารบุคคลว่า เป็นภารกิจที่มุ่งให้สถานศึกษาปฏิบัติงาน เพื่อทำภารกิจของสถานศึกษาดำเนินการด้านบริหารงานบุคลากรให้เกิดความอิสระ มีความคล่องตัวภายใต้ระเบียบและกฎหมาย

สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ (2549, น. 152-153) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารบุคคลไว้ว่า

1. เป็นผู้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา รวมทั้งส่งเสริมการศึกษา ให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

2. ช่วยสนับสนุนด้านการบริหารสถานศึกษาและการเรียนการสอน โดยนำความรู้ทางวิชาการมาผสมผสานกับประสบการณ์ที่มี สร้างองค์ความรู้ใหม่ให้ทันสมัยตรงกับความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน

3. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะทรัพยากรภายในสถานศึกษา เช่น ครูอาจารย์ ผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา จะเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะและเจตคติไปถ่ายทอดให้กับนักเรียน ทรัพยากรภายนอกสถานศึกษา เช่น ศึกษานิเทศก์ ราษฎรชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้นำทางสังคม เจ้าของสถานประกอบการ เป็นต้น

4. เป็นแบบอย่างที่ดีที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม เกิดการเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ

5. เป็นผู้ที่มีบทบาทที่ทำให้สถานศึกษามีทรัพยากรที่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการจัดการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552, น. 18-21) ได้กล่าวถึง การพัฒนาคุณภาพครูว่า เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีระบบการผลิตครูที่ได้มาตรฐานเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขวัญกำลังใจ กำหนดแนวทางการปฏิรูป ดังนี้

1. การพัฒนาระบบผลิตครู และบุคลากรทางการศึกษามีมาตรการหลัก ดังนี้

1.1 ให้สถาบันอุดมศึกษาที่การผลิตครูที่มีความเป็นเลิศ วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับครู รวมทั้งมีระบบการประกันคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพครู

1.2 ปรับระบบการผลิตครู การคัดสรรและค่าตอบแทน ให้เอื้อต่อผู้ที่มีใจรักในวิชาชีพมาเป็นครู

1.3 วางแผนการผลิตอย่างเป็นระบบ

1.4 จัดระบบเพื่อให้ผู้เรียนสำเร็จการศึกษา มาเป็นครูรวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษามีการระดมทรัพยากรบุคคล ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน/ท้องถิ่น เพื่อมาเป็นผู้สอนในสถานศึกษา

2. การพัฒนาครู คุณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีมาตรการหลัก ดังนี้

2.1 พัฒนาครู คุณาจารย์ โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาครูประจำการที่สอนไม่ตรงวิชาเอกให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ

2.2 ปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพให้เชื่อมโยงกับความรู้และความสามารถในการสอน

2.3 ตั้งกองทุนพัฒนาและกองทุนส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษา

สรุปได้ว่า ความสำคัญการบริหารทรัพยากรบุคคล หมายถึง การพัฒนาเกี่ยวกับศักยภาพของคนในองค์กร ให้เพียงพอและมีคุณภาพตามที่องค์กรกำหนด

4.5.1.3 กระบวนการบริหารบุคคล

กระบวนการบริหารบุคคลเป็นการจัดการบุคคลที่คัดเลือกมาตามระบบให้เข้าทำงานในตำแหน่งเหมาะสมให้รับผิดชอบงานอย่างจริงจัง จัดระบบสวัสดิการ กำหนดอัตราเงินเดือน ฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

จิรพันธ์ พิมพพันธ์ (2546, น. 59) กล่าวถึง กระบวนการการบริหารบุคคลว่าเป็นวิธีการบริหารงานบุคคลที่จำแนกออกเป็นขั้นตอนในการดำเนินงานก่อนหลัง เพื่อการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น และได้กำหนดกระบวนการไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้บริหารศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบัน โดยศึกษาจากสภาพจริง เช่น โรงเรียนต้องการบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีคุณสมบัติเฉพาะอย่างไร วิชาเอก วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และความสามารถพิเศษ ฯลฯ

2. การวางแผนบริหารงานบุคคล การวางแผน เป็นการกำหนดการปฏิบัติงานโดยนำสภาพปัจจุบัน ปัญหาวางแผนแก้ปัญหาให้สอดคล้องกับแนวทางและรูปแบบร่วมกับบุคคลในโรงเรียน เพื่อให้เข้าใจถูกต้องตรงกัน

3. ปฏิบัติงานตามแผนบริหารบุคคล การปฏิบัติตามแผนงานบุคคลเป็นการปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบของราชการ ควบคุม ดูแล กำกับ ติดตาม ก่อนการปฏิบัติงาน ระหว่างการปฏิบัติงาน และหลังการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

4. การติดตามและประเมินผลการบริหารบุคคล เป็นการติดตามการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ซึ่งวิธีการดำเนินการโดยให้มีผู้รับผิดชอบต่อการประเมินผลในแต่ละแผนงานควบคุมดูแล การใช้เครื่องมือในการประเมินผลให้ๆได้ผลดีมีประสิทธิภาพสูง และให้มีการนำผลการประเมินมาวิเคราะห์ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2547, น. 53) กล่าวถึง การบริหารด้านบุคคลไว้ว่า การสรรหาและการคัดเลือกบุคลากร เป็นกระบวนการสรรหาเข้ารับตำแหน่งเป็นครู มาทำงานด้วยความเต็มใจตามกำลังความสามารถ มีการพัฒนาบุคคลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงในหน้าที่ และการให้คนในโรงเรียนออกจากหน้าที่การเป็นครู ประกอบด้วย การลงโทษทางวินัย การลาออก โรงเรียนบอกเลิกสัญญาจ้าง ถึงแก่กรรม การเกษียณอายุ ตลอดจนสุขภาพ เป็นต้น

ธนกฤต ทาบุรี (2554, น. 14) สรุปไว้ว่ากระบวนการบริหารงานบุคคลมีองค์ประกอบ คือ การวางแผนขององค์กร การวางแผนกำลังคน การสรรหาและคัดเลือกการปฐมนิเทศและการบรรจุแต่งตั้ง การประเมินผลการปฏิบัติงาน การอบรมและพัฒนา ตลอดจนการดำรงรักษาบุคลากร อันจะเป็นแนวทางในการบริหารงานบุคคลากรเพื่อให้การปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กร

เทอดนรินทร์ อุปลี (2556, น. 40) กล่าวไว้ว่ากระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล ประกอบด้วย การวางแผนกำลังคน การวางแผนทรัพยากรบุคคลการสรรหาและคัดเลือก การตอบแทนและอำนาจประโยชน์ การมีวินัย และการดูแลความปลอดภัย

สรุปได้ว่า การบริหารทรัพยากรบุคคล หมายถึง การดำเนินงานบริหารทรัพยากรบุคคล ประกอบด้วย การกำหนดนโยบาย การวางแผนกำลังคน การสรรหาและคัดเลือกการบรรจุแต่งตั้ง การปฐมนิเทศการมอบหมายงาน การพัฒนาการประเมิน การจัดสวัสดิการและการดำเนินการด้านวินัย

4.5.2. การบริหารการเงิน

การบริหารการเงิน มีความสำคัญในการบริหารงานทุกหน่วยงาน การดำเนินการรูปแบบที่เหมาะสม เป็นการช่วยส่งเสริมการดำเนินงานของหน่วยงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด

4.5.2.1 ความหมายการบริหารการเงิน

การบริหารการเงินของโรงเรียนต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้วิธีการซึ่งครอบคลุมถึงภารกิจที่ต้องดูแลเรื่องการได้รับงบประมาณ การดำเนินการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยถูกต้องตามระเบียบทันต่อเวลา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีนักวิชาการให้ความหมายการบริหารด้านงบประมาณไว้ต่าง ๆ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 62) กล่าวไว้ว่า การบริหารงบประมาณ เป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และมีหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง คุ่มค่าประหยัดและเกิดประโยชน์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ภาระหน้าที่งานการเงินและพัสดุประกอบด้วย การบริหารการเงิน การจัดทำและตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้ถูกต้องและเป็นไปตามแผน การประเมินความคุ้มค่า เป็นต้น

หวน พินธุพันธ์ (2554, น. 17-18) กล่าวไว้ว่า การบริหารงบประมาณเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับงานการเงิน คุรุภัณฑ์ วัสดุ อาคารสถานที่ และงานบริการต่าง ๆ ซึ่งเป็นงานที่สนับสนุนงานวิชาการ

อุไรวรรณ ปฐมบุรณ (2556, น. 5-6) ได้ให้นิยามความหมาย การบริหารงบประมาณ หมายถึง เป็นสิ่งสนับสนุนที่ช่วยทำให้การดำเนินงานที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ วัสดุ คุรุภัณฑ์ อาคารสถานที่ การจัดสรรการใช้งบประมาณที่ได้รับระเบียบข้อกำหนด มีหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง คุ่มค่าประหยัดและเกิดประโยชน์ โปร่งใส ตรวจสอบได้เป็นไปตามระเบียบราชการ

พิสิษฐ ภู่ออด (2559, น. 8) ได้ให้นิยามความหมายทรัพยากรด้านการเงินว่า หมายถึง ปัจจัยเงินทุนหรืองบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่รัฐบาล ชุมชน องค์การวิชาชีพ องค์การเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ ห้างร้าน และบุคคลเพื่อนำมาใช้จ่ายในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง ปัจจัยเงินทุนหรืองบประมาณที่สถานศึกษาได้รับจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่รัฐบาล ชุมชน องค์การวิชาชีพ องค์การเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และบุคคลเพื่อนำมาใช้จ่ายในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ดำเนินการ ตรวจสอบและรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

4.5.2.2 ความสำคัญของการบริหารการเงิน

ทรัพยากรการเงินเป็นปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมต่างๆขององค์กรประสบความสำเร็จ สุทธิวรรณ ตันติรจนางค์ (2549, น. 159-160) กล่าวไว้ว่า

1. ช่วยให้เกิดความสำเร็จ คือ

- งานด้านวิชาการ เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
- งานบริหารงานบุคคล เป็นค่าใช้จ่ายเงินเดือน
- งานบริหารทั่วไป เป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาสถานศึกษา

2. เป็นเครื่องมือในการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา

3. ช่วยให้สถานศึกษาพัฒนาตามเป้าหมายที่กำหนด

4. ช่วยจัดสรรทรัพยากรที่มีให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5. ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

อำนวย ทองโปร่ง (2553, น. 210-214) กล่าวว่า การบริหารการเงินแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ มีการพัฒนาการจัดทำระบบการเงินให้มีประสิทธิภาพจนก้าวมาสู่ระบบ e-Budgeting คือ การจัดทำงบประมาณโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการช่วยวางแผนงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการติดตามประเมินผล เพื่อวัดผลสำเร็จของงานตามเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ มีการกระจายอำนาจรับผิดชอบให้ฝ่ายต่าง ๆ ทั้งในระดับระดับหน่วยงาน ระดับกระทรวง และระดับชาติ

สรุปได้ว่า ความสำคัญการบริหารด้านการเงิน หมายถึง การกำหนดแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ เป็นเงินอุดหนุนให้กับโรงเรียนดำเนินการ เพื่อให้สามารถบรรลุตามภารกิจของโรงเรียน ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดเปิดโอกาสให้ชุมชน สังคม เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบด้วย

4.5.2.3 กระบวนการบริหารทรัพยากรด้านการเงิน

การบริหารการเงิน นับเป็นการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินมาใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงกระบวนการบริหารทรัพยากรการเงิน ไว้ดังนี้

เทอดนรินทร์ อุบลี (2556, น. 41-42) กล่าวไว้ว่า กระบวนการบริหารการเงิน ประกอบด้วย การดำเนินการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้

พัชณียา หานะพันธ์ (2557, น. 45) กล่าวไว้ว่า กระบวนการบริหารการเงิน เพื่อให้ได้มาซึ่งเงิน นำมาใช้จ่ายในการศึกษาของสถานศึกษา การจัดการเกี่ยวกับการใช้จ่ายตลอดจนการควบคุมการดำเนินงานด้านการเงินให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในงบประมาณของสถานศึกษาของปีงบประมาณตามที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานบริหารการเงิน ประกอบด้วย การดำเนินงานจ่ายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาใช้เงินงบประมาณถูกต้องตามระเบียบ ดำเนินงานตามแผนควบคุมงบประมาณ การประเมินผลการบริหารงบประมาณ เพื่อเป็นการสรุปเกี่ยวกับแผนและการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา

4.5.3. การบริหารวัสดุอุปกรณ์

เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ คือ ปัจจัยที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการบริหารงาน เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินการเป็นไปตามแผน และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

4.5.3.1 ความหมายการบริหารวัสดุอุปกรณ์

การบริหารวัสดุอุปกรณ์เป็นการจัดการทรัพยากรในด้านวัสดุอุปกรณ์ การกำหนดนโยบายและวางแผน การวิเคราะห์การใช้ ความต้องการการแสวงหาทรัพยากรการลงทะเบียนและแจกจ่ายวัสดุ การประเมินการใช้วัสดุ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายการบริหารวัสดุและอุปกรณ์ไว้ดังนี้

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ (2541, น. 1-3) ได้กล่าวถึง การจัดการด้านเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ว่า ต้องสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสามารถช่วยให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ และได้รับผลประโยชน์ที่สุด ทั้งนี้การจัดการด้านเครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ยังรวมถึง การเสาะแสวงหา การคิดค้น การออกแบบการควบคุมการใช้งาน การบำรุงรักษา เป็นต้น

เปรมชัย สโรบล (2550, น. 40) กล่าวว่า เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ปัจจัยที่มีความจำเป็นต่อการบริหารงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร เพราะวัสดุอุปกรณ์จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินการเป็นไปตามแผน หากขาดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ การดำเนินงานจะไม่สามารถสำเร็จได้

อุไรวรรณ ปฐมบุญ (2556, น. 6) ได้ให้นิยามความหมาย การบริหารวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยใช้เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร จากการกำหนดนโยบายและวางแผน การวางแผนพัฒนาอาคารและสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์การใช้ ความต้องการการแสวงหาทรัพยากร การใช้การลงทะเบียน และแจกจ่ายวัสดุ การประเมินการใช้วัสดุ และการปรับปรุงอาคารสถานที่วัสดุและอุปกรณ์ที่มีอยู่ในโรงเรียนให้เพียงพอกับความต้องการ

พิสิษฐ ภู่ออด (2559, น. 8) ได้ให้นิยามความหมายทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการศึกษาที่เป็นครุภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์สื่อ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับใช้ในการบริหารจัดการและใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การบริหารวัสดุและอุปกรณ์ หมายถึง ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการศึกษา ที่เป็นครุภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์สื่อ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์เทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับใช้ในการบริหารจัดการและใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวางแผนการใช้หรือวิธีการทำงานอย่างเป็นระบบ ใช้เป็นตัวกลางในกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้ส่งกับผู้รับ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5.3.2 ความสำคัญของการบริหารวัสดุอุปกรณ์

ความสำคัญการบริหารวัสดุและอุปกรณ์ เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนักวิชาการกล่าวไว้ดังนี้

สุทธิวรรณ ตันติรจนางค์ (2549, น. 160-161) กล่าวไว้ว่า

1. วัสดุอุปกรณ์การศึกษาช่วยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน
2. วัสดุอุปกรณ์การศึกษา ช่วยกระตุ้นให้มีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

3. วัสดุอุปกรณ์ เป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้
4. วัสดุอุปกรณ์เป็นการช่วยให้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองทั้งของผู้เรียนและผู้สอนได้

5. วัสดุอุปกรณ์ ช่วยให้การดำเนินงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษาสำเร็จลุล่วง

พัชรกฤษฎี พวงนิล (2553, น. 173) กล่าวไว้ว่า ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะการนำเอาเทคโนโลยีมาช่วยดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดการศึกษา

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2555, ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาเป็นกลยุทธ์แนวทางที่ช่วยแก้ไขปัญหาทางการศึกษาให้หมดไป เช่น ปัญหาผู้ด้อยโอกาสทางการเรียนชนบทห่างไกล การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่าย บรรลุผลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประหยัดเวลาและทรัพยากรการลงทุนต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารวัสดุอุปกรณ์ มีความสำคัญ คือ วัสดุอุปกรณ์ การศึกษาช่วยส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ช่วยกระตุ้นให้มีการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน

4.5.3.3 กระบวนการบริหารวัสดุอุปกรณ์

ทรัพยากรด้านวัสดุอุปกรณ์เป็นปัจจัยสนับสนุน ส่งเสริมให้การดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นไปด้วยดีซึ่งมีนักวิชาการกล่าวถึงกระบวนการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ ไว้ดังนี้

หวน พินธุพันธ์ (2554, น. 41) กล่าวว่า การบริหารวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง กระบวนการที่ใช้ดำเนินงานของงานพัสดุ เช่น การกำหนดระบบงาน การวางแผน การกำหนดผู้รับผิดชอบ การควบคุมงาน เป็นต้น เพื่อการจัดซื้อ จัดหา การใช้ การบำรุงรักษา การจำหน่าย เป็นต้น กระบวนการบริหารวัสดุอุปกรณ์ มีดังนี้

1. การจัดหา จัดซื้อ จัดจ้าง
2. การใช้ การดูแล การใช้อย่างประหยัด การแนะนำการใช้
3. การบำรุงรักษา การทำความสะอาด การซ่อมแซม
4. การควบคุมและการจำหน่าย

สิทธิศักดิ์ เต็มทอง (2554, น. 26) กล่าวว่า กระบวนการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดความต้องการของวัสดุ เป็นขั้นที่รวบรวมความต้องการพัสดุที่ระบุไว้ในแผนงานโครงการของหน่วยงาน ซึ่งอาจเป็นโครงการ 1 ปี หรือ 2 ปี จัดซื้อจัดหาพัสดุให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละแผนในโครงการ

2. การจัดหาพัสดุหน่วยงาน ควรจะให้มีหน่วยงานกลางในการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เกิดความราบรื่นในการควบคุมทั้งความประหยัด ด้านคุณภาพ

3. การลงทะเบียนควบคุมพัสดุ

4. การกระจายเมื่อลงทะเบียนพัสดุแล้ว หน่วยงานกลางมีหน้าที่ในการควบคุมทางบัญชี

5. การบำรุงรักษา/การใช้

6. การจำหน่าย เช่น การทำลาย การขาย การบริจาค ฯลฯ

เทอดนรินทร์ อุบลี (2556, น. 43) กล่าวว่า กระบวนการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ประกอบด้วยการจัดสรรวัสดุครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่กำหนดไว้รวมถึงการซื้อการจ้าง การซ่อมแซม บำรุงรักษาการจัดทำเอง การแลกเปลี่ยน การเช่า การยืม การควบคุม ฯลฯ

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง การกำหนดความต้องการวัสดุ การจัดหา การลงทะเบียนพัสดุ การบำรุงรักษา และการจำหน่าย

4.5.4. การบริหารอาคารสถานที่

อาคารสถานที่ทำให้เกิดบรรยากาศต่าง ๆ ขึ้นภายในโรงเรียน อาจกล่าวได้ว่าบรรยากาศของโรงเรียนเป็นตัวแปรอิสระที่สำคัญที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนของผู้เรียน

4.5.4.1 ความหมายของการบริหารอาคารสถานที่

งานบริหารอาคารสถานที่ที่มีได้มีจุดมุ่งหมายเพียงแค่ว่าดูแลอาคารให้เหมาะกับการใช้งานเพียงอย่างเดียว แต่รวมไปถึงการดูแลสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมด้วย

หวน พินธุพันธ์ (2554, น. 46) ได้กล่าวไว้ว่า อาคารสถานที่ หมายถึง ปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้ได้โรงเรียนที่ดี การวางแผนพัฒนาอาคารและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

พิสิษฐ ภู่ออด (2559, น. 8) ได้ให้นิยามความหมายของทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการศึกษาที่เป็นที่ดิน พื้นที่อาณาบริเวณ ตลอดจนอาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งปลูกสร้าง ต่าง ๆ ที่ใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน สำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพ

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, น. 5) ได้ให้นิยามความหมายของ การบริหารอาคารสถานที่ หมายถึง การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เพียงพอแก่นักเรียน การมีกฎระเบียบการใช้อาคาร การปรับปรุงสภาพแวดล้อมและแหล่งการเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีเจ้าหน้าที่ดูแลอาคารสถานที่และความปลอดภัย

สรุปได้ว่า การบริหารอาคารสถานที่ หมายถึง ปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้การเรียนการสอน สนับสนุนการจัดการศึกษาที่เป็นที่ดิน พื้นที่อาณาบริเวณ ตลอดจนอาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งปลูกสร้าง ต่าง ๆ ที่ใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนหรือสถานที่ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพตามธรรมชาติของนักเรียน

4.5.4.2 ความสำคัญการบริหารอาคารสถานที่

การบริหารอาคารสถานที่เป็นสิ่งสำคัญ เพราะการจัดอาคารสถานที่ ย่อมเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และบรรยากาศการปฏิบัติงาน

สุรพงษ์ หิมะนันท์ (2550, บทคัดย่อ) ได้กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง แนวทางในการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 ไว้ว่าการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน อาศัยแนวคิด ดังนี้

1. การบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมมีความสำคัญในฐานะที่ให้ความสะดวกและส่งเสริมการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้บริหารจึงควรให้ความสำคัญอย่างเหมาะสม

2. งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม มีขอบข่ายรวมถึงการจัดสร้าง การใช้ การบำรุงรักษาและการประเมินผลการดำเนินงาน

3. หน้าที่ของผู้บริหารมีหลายประการในการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

4. การบริหารงานตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารจะทำให้การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5. ในการดำเนินงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม จำเป็นจะต้องอาศัยแนวคิดหลายประการมาประกอบการพิจารณา เพื่อกำหนดแนวทางดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญมี 3 ประการ คือ 1) การบริหารงานอาคารสถานที่ 2) การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 3) การป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน

ธีระ รุญเจริญ (2555, น. 33) ได้กล่าวว่า การบริหารงานในสถานศึกษามีความสำคัญกับบริบทและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพราะอาคารสถานที่ของโรงเรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ยิ่งผู้บริหารมุ่งเน้นให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์มาก ยิ่งจำเป็นต้องจัดอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพดี เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด

สรุปได้ว่า การบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่มีความสำคัญ ในการส่งเสริมการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ทั้งการจัดการเรียนรู้ การสร้างแรงดึงดูดให้ผู้เรียนอยากเรียน การบริหารงานตามขั้นตอนของกระบวนการบริหารจะทำให้งานด้านอาคารสถานที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

4.5.4.3 กระบวนการบริหารอาคารสถานที่

อาคารสถานที่ เป็นปัจจัยที่เอื้อให้การเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด การบริหารด้านอาคารสถานที่เป็นสิ่งจำเป็น โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ ไว้ดังนี้

ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2547, น. 7) กล่าวว่า กระบวนการบริหารอาคารสถานที่ จะคล้ายกับงานพัสดุ มีขั้นตอนดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับอาคารสถานที่ เป็นการวางแผนกำหนดสถานที่ตั้งของอาคาร กำหนดความต้องการให้สอดคล้องกับหน่วยงาน
2. การกำหนดความต้องการอาคาร ได้แก่ การกำหนดจำนวน ประเภท รูปแบบ พื้นที่อาคาร ให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงาน
3. การก่อสร้างอาคาร เป็นขั้นตอนที่ผู้รับผิดชอบจะต้องดูแลควบคุมการก่อสร้างให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้
4. การวางแผนการใช้อาคาร ต้องกำหนดให้เกิดความคุ้มค่า ซึ่งเกี่ยวกับการจัดตารางการใช้ การประเมินการใช้อาคารสถานที่ในรูปแบบต่าง ๆ
5. การใช้ การบำรุงรักษา การซ่อมแซม เป็นการดำเนินการใช้อาคารที่ให้ตรงตามแผนและวัตถุประสงค์ ตามวาระ
6. การรื้อถอน ในกรณีชำรุด เพราะการสร้าง ใช้งานมาเป็นเวลานาน ผู้บริหารต้องดำเนินการรื้อถอนอย่างถูกต้องตามระเบียบราชการ

หวน พินธุพันธ์ (2554, น. 46) กล่าวว่า การบริหารอาคารสถานที่ ประกอบด้วย 5 งาน คือ

1. งานการจัดสถานที่ การก่อสร้างและควบคุมการก่อสร้าง
2. งานการใช้อาคารสถานที่ การให้หน่วยงานใช้อาคารสถานที่
3. งานการบำรุงรักษา การทำความสะอาด การซ่อมแซม ความปลอดภัย
4. งานควบคุมดูแลอาคารสถานที่ นักเรียนใช้งานมากน้อยเพียงใด

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่ เริ่มตั้งแต่การวางแผนเกี่ยวกับอาคารสถานที่ การกำหนดความต้องการ การเริ่มก่อสร้าง การวางแผนการใช้ให้คุ้มค่า การบำรุงรักษา ซ่อมแซม จนถึงขั้นการรื้อถอนที่ถูกต้องตามระเบียบราชการ

5. แนวคิดสถานภาพส่วนบุคคล

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงสถานภาพส่วนบุคคลไว้ดังนี้

ทิพย์สุตา จันทรแจ่มหาล้า (2544, น. 52) สรุปไว้ว่า อายุเป็นปัจจัยด้านหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความคิดและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เนื่องจากบุคคลในช่วงวัยต่าง ๆ จะมีประสบการณ์ในชีวิตที่แตกต่างกัน

กรรณิการ์ เหมือนประเสริฐ (2548, น. 10) ได้กล่าวไว้ว่า ในหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วยบุคลากรในระดับต่าง ๆ บุคคลแต่ละคนจะมีลักษณะพฤติกรรมการแสดงออกแตกต่างกัน มีสาเหตุซึ่งได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานในองค์กร มีรายละเอียดดังนี้

1. อายุ อายุเพิ่มมากขึ้นจะมีผลงานที่ลดน้อยลง บุคคลที่มีอายุมากจะเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงานสูง และสามารถปฏิบัติหน้าที่การงานได้ดี นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า คนที่อายุมากจะทำงานที่เดิมเป็นเวลานาน ทั้งนี้เพราะโอกาสในการเปลี่ยนงานมีน้อย และช่วงเวลาในการทำงานนานจะมีผลทำให้ได้รับค่าตอบแทนที่มากขึ้น ตลอดจนสวัสดิการต่าง ๆ ก็จะได้เพิ่มขึ้นด้วย เพราะบุคคลที่มีอายุที่มากขึ้นจะปฏิบัติหน้าที่การงานอย่างสม่ำเสมอ

2. เพศ ระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม เพศลักษณะของการคล้อยตามมากกว่าเพศชาย และเพศชายจะมีความคิดก้าวไกล และมีความคาดหวังในความสำเร็จสูงกว่าเพศหญิง แต่จะไม่มี ความแตกต่างในเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

3. ความอาวุโสในการทำงานกับการทำงาน ผู้อาวุโสในการทำงานจะมีผลงานสูงกว่าพนักงานใหม่ และมีความพึงพอใจในงานสูงกว่าพนักงานใหม่ โดยวิเคราะห์จากปัจจัย ดังนี้

3.1 เพศ ความแตกต่างทางเพศ เพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรม และสังคม กำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน

3.2 อายุ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างทางความคิด ทางกรกระทำ คนที่อายุน้อยมักจะมีความคิดเชิงอุดมการณ์และมองโลกในแง่ดี ในขณะที่คนที่อายุมากมักจะมีความคิดที่อนุรักษ์นิยม ยึดถือการปฏิบัติ ระมัดระวัง มองโลกในแง่ร้าย เนื่องมาจากผ่านประสบการณ์ชีวิตที่แตกต่างกัน

3.3 การศึกษา เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีค่านิยม ความคิดและพฤติกรรมแตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงจะเป็นคนรอบคอบมีเหตุผล

3.4 สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ หมายถึง อาชีพ รายได้ แต่ละคนมี วัฒนธรรม ประสพการณ์ ทักษะ ค่านิยมและเป้าหมายที่ต่างกัน

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548, น. 54) สรุปไว้ว่าบุคคลที่มีอายุมากจะมี ประสพการณ์ทำงานสูง และสามารถจะปฏิบัติหน้าที่การทำงานที่ก่อให้เกิดผลดีกับองค์กร บุคคลที่มี อายุมากขึ้นจะปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ ขาดงานน้อยกว่าบุคคลที่มีอายุน้อย

จุฑารัตน์ กิตติเชมากร (2553, น. 90) สรุปไว้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลเป็นปัจจัยที่เป็น คุณสมบัติเฉพาะของแต่ละบุคคลซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ระดับการศึกษา อายุ และ ประสพการณ์ทำงาน

สรุปได้ว่า ปัจจัยส่วนบุคคลเป็นคุณสมบัติเฉพาะของบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ คุณวุฒิ ประสพการณ์ ทำให้บุคคลนั้นเป็นผู้มีศักยภาพในการปฏิบัติงานภายในองค์กร

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

กวินทร์เกียรติ นนธ์พละ (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องแนวทางในการใช้ทรัพยากร ทางการศึกษา ร่วมกันของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่าการใช้ทรัพยากร ทางการศึกษา ร่วมกันของสถานศึกษาที่มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ สามารถนำไป ปฏิบัติได้จริง ประกอบด้วย 11 แนวทาง ได้แก่ การเรียนร่วระหว่างสถานศึกษาในบางช่วงชั้น ครู อาสา ศูนย์การเรียนรู้ ความร่วมมือกับหน่วยงานการศึกษาอื่น สนามกีฬา กลาง คอมพิวเตอร์ เคลื่อนที่ ห้องสมุดเคลื่อนที่ ความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความร่วมมือกับส่วน ราชการ สรุปได้ว่าการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานศึกษาและ สถานศึกษากับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ในด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่หรือแหล่งเรียนรู้ ด้านสื่ออุปกรณ์เพื่อการเรียนรู้ พบว่าได้ดำเนินการอยู่แล้วทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการ มีระบบและ มีความต่อเนื่อง ซึ่งหากได้ดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยการกำหนดเป็นนโยบาย การ สนับสนุนในด้านต่าง ๆ และการกำกับติดตามผลอย่างชัดเจนแล้ว เชื่อว่าจะเกิดการใช้ทรัพยากร เพื่อการศึกษาอย่างหลากหลายก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษาอย่างดี

ธีรวัฒน์ พลบุรี (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองบัวลำภู โดยภาพรวมและรายปัจจัยอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการบริหารงานวิชาการ พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านครูผู้สอนและปัจจัยด้านงบประมาณเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .838

สุพรรณิการ์ บุญเกื้อ (2551, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรีพบว่า 1) ระดับปัจจัยการบริหารของโรงเรียน ในภาพรวมและทุกรายปัจจัยอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยการบริหารที่มีคุณภาพอันดับแรกคือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ รองลงมา เป็นด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ และด้านวัสดุสิ่งของ 2) คุณภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยการดำเนินงานด้านการนิเทศภายในมีคุณภาพสูงสุด รองลงมา คือการดำเนินงานด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านห้องสมุดโรงเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และอันดับสุดท้ายเป็นด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) การเปรียบเทียบคุณภาพปัจจัยการบริหารของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา และไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน ระดับการศึกษา และตำแหน่งของบุคลากร 4) การเปรียบเทียบคุณภาพการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของบุคลากรและเขตพื้นที่การศึกษา และไม่แตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งของบุคลากร และ 5) คุณภาพปัจจัยการบริหารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการดำเนินงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอมิกา ไตฉ่ำ (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2 ซึ่งผลของการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงตามลำดับดังนี้ คือ ด้านคุณลักษณะทางวิชาชีพของครูผู้สอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการปฏิบัติหน้าที่ทางการบริหารของผู้บริหาร ด้านการจัดการงบประมาณ ด้านความพร้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ และด้านบรรยากาศการทำงานในโรงเรียน

มนูญ พันธุ์หล่อ (2553, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1 พบว่า 1) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการบริหารงานวิชาการ พบว่า ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และปัจจัยด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .838

ศิริณี มะแฉ (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักสูตร และด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก ด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยทุกปัจจัย ได้แก่ ด้านบรรยากาศในโรงเรียน ด้านการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารและด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการในทางบวก มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 81.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมเกียรติ มาลา (2554, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร 2) ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร 3) ศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร และ 4) สร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร โดยภาพรวมพบว่ามีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก 2) บริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน เทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ .01 ทุกปัจจัย 4) การถดถอยพหุคูณแบบขั้นบันได พบว่ากลุ่มตัวแปร 3 ตัวที่มีนัยสำคัญของการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ และด้านความพร้อมของอาคารสถานที่โดยมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 80.2

ทรงยศ แก้วมงคล (2555, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยนักเรียน พบว่าพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านเจตคติต่อการเรียนไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน 3) ปัจจัยครู พบว่า วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการสอน คุณลักษณะของครู และพฤติกรรมการสอนไม่มีอิทธิพลต่อค่าเฉลี่ยประสิทธิผลการบริหาร และโมเดลการวิเคราะห์พหุระดับของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะบางประการสำหรับการกำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และการวิจัยในอนาคตค่าสำคัญ: ปัจจัย อิทธิพล ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา

นิตยา แสงสุข (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์มากที่สุดคือ ปัจจัยด้านครูผู้สอน และรองลงมา คือปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา

มิ่งขวัญ จันทรเพ็ง (2556, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีสถานะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ .91 สรุปผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มากที่สุดคือ

ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ 2) ปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ รองลงมา คือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และด้านการบริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ ด้านที่มีปัญหาระดับต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารงบประมาณ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ ดังนี้

2.1 ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และรายด้านอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ปฐมนิเทศครูที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งใหม่ให้ได้รับทราบ ถึงนโยบาย แนวทางปฏิบัติงาน และสภาพของสถาน ศึกษา รองลงมา คือ มอบหมายให้ครูได้ปฏิบัติงานตามความถนัด ความต้องการ และความรู้ความสามารถและให้โอกาสครูมีความอิสระในการปฏิบัติงาน และให้ความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติต่ำสุดคือ มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของครูด้วยรูปแบบที่เหมาะสม

2.2 ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อยและรายด้านอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีปัญหาสูงสุดคือ มีการประเมินผลการใช้วัสดุ อุปกรณ์เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ รองลงมา คือ มีการแสวงหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของบุคลากรและหน่วยงานและมีการส่งบุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพเกี่ยวกับงานพัสดุอยู่เสมอ ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติต่ำสุดคือ สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ตามความต้องการของบุคลากร

2.3 ด้านการบริหารทรัพยากรงบประมาณโดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย และรายข้อมีปัญหการปฏิบัติระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุดคือ สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและแผนงานการเสนองบประมาณตามความจำเป็น รองลงมาคือ มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพ สถานศึกษามีการแต่งตั้งกรรมการกำหนดนโยบายและแผนงานการใช้จ่ายงบประมาณจากบุคลากรที่หลากหลาย ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติต่ำสุด คือ การใช้จ่ายงบประมาณ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของหน่วยงานต้นสังกัด

2.4 ด้านปัญหาการบริหารทรัพยากรด้านอาคารสถานที่โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย มีปัญหาการปฏิบัติระดับน้อยทุกข้อ ข้อที่มีปัญหาการปฏิบัติสูงสุดคือ การใช้อาคารสถานที่ของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ประโยชน์สูงสุด รองลงมา คือ มีการจัดเรียงลำดับวางผังการใช้อาคารสถานที่ของสถานศึกษาตามความจำเป็นเร่งด่วนสถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและวางแผนเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ บุคลากรมีส่วนร่วมในการใช้ดูแลรักษาอาคารสถานที่

3) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา

จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาด พบว่า มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

เทอดนรินทร์ อุปลี (2556, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 และ (2) เปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมากทุกด้านเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารอาคารสถานที่ และด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ และ (2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามเพศของผู้บริหารพบว่าไม่แตกต่างกันและเมื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานของผู้บริหาร พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เชษฐมสร ไข่งศรี (2557, บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 2) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการจัดกา งบประมาณ ด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชน ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ ด้านผู้บริหาร ด้านครูผู้สอน 4) การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีกลุ่มตัวแปร 4 ตัว ที่มีนัยสำคัญของการพยากรณ์การบริหาร วิชาการมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านครูผู้สอน ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ ด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนกับชุมชน โดยมีอำนาจการพยากรณ์ได้ร้อยละ 66.70

พัชณียา หานะพันธ์ (2557, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา และ แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารทรัพยากร ทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการด้านการ บริหารทรัพยากรอาคารสถานที่ด้านการบริหารทรัพยากรเงินและงบประมาณ และด้านการบริหาร วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีตามลำดับ 2) ปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยรวม และรายด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยี รองลงมาคือ ด้านการ บริหารทรัพยากรบุคคล สถานที่ ด้านการบริหารทรัพยากรเงินและงบประมาณ และด้านการบริหาร จัดการ 3) แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรสำรวจความต้องการครูในสาขาที่ ขาดแคลนเพื่อเสนอต่อต้นสังกัด แต่งตั้งครูพี่เลี้ยงให้กับครูใหม่และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการ นิเทศติดตาม ด้านการบริหารทรัพยากรเงินและงบประมาณ ผู้บริหารสถานศึกษาควรระดมทุนจาก ทุกภาคส่วน โดยมีการจัดการประชุมร่วมกันจัดทำแผน โดยมีการวิเคราะห์วางแผน และให้ครูเข้า มามีส่วนร่วม ด้านการบริหารทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้ง คณะกรรมการในการกำกับติดตาม ประเมินผล รายงานการใช้วัสดุอุปกรณ์ประจำปีให้ คณะกรรมการสถานศึกษาและควรจัดทำรายงานการใช้วัสดุอุปกรณ์เสนอต่อต้นสังกัดและชุมชน เป็นประจำปีและด้านการบริหารจัดการควรระดมงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ ในการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมให้ ความเห็นชอบ กำกับ ติดตาม

อิสริยา รัฐกิจวิจารณ์ ณ นคร (2557, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องแรงจูงใจในการ ปฏิบัติงานของครูโรงเรียน มัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (จันทบุรี- ตราด) ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากเป็นครูที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญและทักษะในการปฏิบัติงานรู้ถึงขอบข่ายของงานชัดเจนจากประสบการณ์ที่ได้ฝึกฝน สะสมมาเป็นเวลานานจากการทำงานจริงและได้รับการฝึกอบรมสัมมนาทั้งภายในและภายนอก โรงเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ ซึ่งแตกต่างกับครูที่มีการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี ที่มี

ความรู้ความสามารถแต่ยังขาดความชำนาญจากการสะสมประสบการณ์ในการทำงานจึงส่งผลให้มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

สุริยาพร ดวงจักร ณ อยุธยา (2558, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปากช่องสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.91 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) เปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จำแนกตามบุคลากร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนรายด้านมีด้านการบริหารทรัพยากรสารสนเทศและเทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่างกัน การเปรียบเทียบสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ตามความคิดเห็นของบุคลากรในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พิสิษฐ ภูรอด (2559, บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสูงกว่าผู้บริหารหญิง ในด้านการบริหารอาคารสถานที่ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกับน้อยมีความคิดเห็นต่อการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิตรวี ชื่อสัตย์ (2559, บทคัดย่อ) ศึกษา เรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา กลุ่มย่อยที่ 6 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายงานงบประมาณของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 180 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายงานงบประมาณของ

โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา กลุ่มย่อยที่ 6 จำนวน 123 คน ผลการศึกษา พบว่า 1. การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน พบว่าระดับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 ทั้ง 7 ด้านมีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการบริหารมากที่สุด คือ ด้านตรวจสอบภายใน รองลงมา คือ ด้านการบริหารสินทรัพย์ และด้านการจัดระบบจัดซื้อจัดจ้างตามลำดับ ส่วนด้านที่มีระดับการบริหารต่ำสุด คือ ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต 2. ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ พบว่า ระดับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ทั้ง 12 ด้าน โดยรวมมีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการบริหารสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีระดับการบริหารต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา และด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า โดยภาพรวมการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา ความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุชาดา ถาวรชาติ (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่าปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และปัจจัยด้านอาคารสถานที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .71

ปานีย์ ดอกดวง (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาแก่งโนนกาวเร็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรต้นที่มีค่าสูงสุดคือ ด้านอาคารสถานที่ รองลงมา ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษา ด้านงบประมาณเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้ปกครองชุมชน ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .572

อิริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ .75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมาพบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา ได้แก่ การบริหารบุคคล การบริหารการเงิน การบริหารวัสดุอุปกรณ์ การบริหารอาคารสถานที่ มีความสัมพันธ์ต่อการบริหารงานวิชาการ นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ประสบการณ์ทำงาน ช่วยส่งเสริมการบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

คอลโลน Kallon (1997, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิรูปการศึกษาในเมืองเซียร์ราลีโอนซึ่งดำเนินการตามโครงการระดับชาติ เพื่อเผยแพร่หลักสูตรประถมศึกษาเชิงนวัตกรรมที่ดำเนินการปรับให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ผลการศึกษาครั้งนี้ยืนยันถึงความก้าวหน้าอย่างชัดเจนของความพยายามการใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นนวัตกรรมของโครงการดังกล่าวเป็นผลมาจากความจริงจังของรัฐบาล ความช่วยเหลือเอกชน ความร่วมมือของชุมชน นักศึกษา อาจารย์ระดับมหาวิทยาลัย ตลอดจนครูระดับประถมศึกษาอย่างก็ตามยังมีปัญหาบางประการเกิดขึ้นและโครงการจะบรรลุเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับรัฐบาลในการสนับสนุนในด้านวัสดุอุปกรณ์ ทรัพยากรต่าง ๆ ตลอดจนการฝึกอบรมควบคุมดูแลอย่างต่อเนื่อง

ออคพาลา (Okpala, 1998, P. 135) ได้วิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบของทรัพยากรทางการศึกษากับลักษณะทางภูมิหลังของนักเรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการอ่านและคณิตศาสตร์ของนักเรียนในชั้นเรียนเกรด 4 จากโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลใน Cumberland County, North Carolina ผลการวิจัยพบว่า มีตัวแปร 2 อย่างที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการอ่านและคณิตศาสตร์ของนักเรียนในชั้นเรียนเกรด 4 เมื่อถูกประเมินด้วยแบบทดสอบตอนปลายปีค่าเฉลี่ยร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีอิสระหรือยกเลิกโครงการอาหารกลางวันได้มีความสัมพันธ์กันในด้านลบกับระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ค่าเฉลี่ยร้อยละของจำนวนผู้ปกครองที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีนัยสำคัญในด้านบวกต่อการเปลี่ยนแปลงระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการอ่านและวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในชั้นเรียนเกรด 4 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยคือควรเพิ่มจำนวนของทรัพยากรทางการศึกษา และควรปรับปรุงงานบริการของโรงเรียน ซึ่งปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีฐานะยากจน การวิจัยครั้งนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงความต้องการสำหรับงานวิจัยในอนาคต ว่าควรจะทำการศึกษาตัวแปรที่มีความสำคัญอื่น ๆ ดังต่อไปนี้ 1) การจัดทรัพยากรทางการเรียนการสอนอย่างเท่าเทียมกัน 2) การให้บริการห้องสมุดโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ 3)การให้ความร่วมมือของผู้ปกครองและชุมชนในงานโรงเรียน 4) จำนวนเวลาที่นักเรียนใช้ในการปฏิบัติงาน 5) การรับรองสถานะให้กับครู 6) การกำหนดหลักสูตร 7) ประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ในแต่ละโรงเรียน นอกจากนี้ยังเสนอแนะไว้ด้วยว่าควรใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการทำวิจัยชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมหลักการวิเคราะห์ในเชิงลึกเพื่อศึกษาผลกระทบของทรัพยากรทางการศึกษาและลักษณะทางภูมิหลังของนักเรียนที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

บูโกสกาย (Bukosky, 1999, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของโรงเรียนประถมศึกษาที่บริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ผลการศึกษาพบว่า ในการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ หลักสูตร มีมาตรฐานการสอนที่มีประสิทธิภาพ การวัดผลประเมินผล การปฏิบัติงานมีเทคโนโลยี การเรียนแบบปฏิสัมพันธ์ การพัฒนาบุคลากรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ฟรีแมน (Freeman, 2000, P. 165) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การจัดระบบทรัพยากรให้เกิดความเหมาะสมกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ Tennessee ผลการวิจัยพบว่า การจัดสรรรายได้ของโรงเรียนทั้ง 4 แห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย มีความคล้ายคลึงกัน รวมทั้งมีอัตราส่วนของจำนวนบุคลากรและทรัพยากรทางการศึกษาที่ใกล้เคียงกันด้วย กล่าวคือโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่าก็มีค่าใช้จ่ายต่อจำนวนนักเรียนมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้เพื่อจัดซื้อวัสดุช่วยสอน เทคโนโลยีทรัพยากรและจัดหาบุคลากรทางการสอนในจำนวนที่มากขึ้น แม้ว่าการจัดสรรทรัพยากรทางการเงิน จะยังไม่สามารถอธิบายถึงระดับของผล การปฏิบัติงานของโรงเรียนได้ก็คือ อาจารย์กับลักษณะการบริหารงานแบบสนับสนุนให้ความร่วมมือกันซึ่งในความเป็นจริงแล้วควรเน้นความสำคัญของการสนับสนุนและการเข้าร่วมในการบริหารของชุมชน และด้วยศักยภาพดังกล่าวผนวกกับความสามารถในการเอาชนะข้อจำกัดทางการเงิน จึงกลายเป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ การวิจัยครั้งนี้คืออีกหนึ่งในความพยายามหลาย ๆ ครั้งที่ต้องการให้ประเทศชาติรับรู้ถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับทรัพยากร ซึ่งก็คือเงินที่ได้รับจัดสรรให้กับโรงเรียนในอเมริกาและได้เข้าใจถึงวิธีการที่กองทุนได้ถูกจัดสรรให้กับโรงเรียนเหล่านั้นใช้เงินและทรัพยากรมากมายเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนทุกคน ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างชัดเจนมากขึ้นเกี่ยวกับสิ่งที่เป็ทรัพยากรที่สำคัญและมีผลต่อการพัฒนาศักยภาพ เพื่อการเป็นโรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงนั่นเอง

ซาง (Tsang, 2001, บทคัดย่อ) ศึกษาการจัดสรรเงินงบประมาณด้านการศึกษาในประเทศจีนโดยมุ่งเน้นศึกษาการระดมทรัพยากรความเสมอภาคและประสิทธิภาพทางการศึกษาพบว่า รัฐบาลให้ความสำคัญทางด้านการศึกษามาก จัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาหลายโครงการ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษารัฐบาลเป็นผู้จัดสรรงบประมาณเพื่อการลงทุนทางการศึกษาด้วยความเสมอภาค โดยเฉพาะกลุ่มคนยากจน

สมิทธิ (Smith, 2007, บทคัดย่อ) ทำวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนประถมศึกษาในเขตเมืองเท็กซัส ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนประถมศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 298 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการหาค่า สหสัมพันธ์พหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยที่โรงเรียนที่มีระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ นักเรียนก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงตามไปด้วย

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมาพบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ และมีความสัมพันธ์เชิงบวก โดยจะช่วยให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 เป็นไปตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ผู้วิจัยได้จัดทำการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 47 โรงเรียน ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 3,468 คน (ข้อมูลสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ข้อมูล ณ วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2563)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 47 โรงเรียน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ ; และมอร์แกน (Krejcie ; & Morgan. 1970 : 608) ได้จำนวน 346 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยเริ่มจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นระดับชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหารและครูแต่ละโรงเรียน

ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวน (โรงเรียน)	จำนวน ประชากร ทั้งหมด	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมด	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
			ผู้บริหาร	ครู		ผู้บริหาร	ครู
ขนาดใหญ่พิเศษ	9	1,539	40	1,499	154	40	114
ขนาดใหญ่	10	1,051	17	1,034	104	17	87
ขนาดกลาง	14	628	21	607	63	21	42
ขนาดเล็ก	14	250	14	236	25	14	11
รวม	47	3,468	92	3,376	346	92	254

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นมา โดยอาศัยการศึกษาจากตำรา เอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 1 ฉบับ จำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคลของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ขนาดโรงเรียน อายุ รายได้/เดือน ประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับการปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับการบริหารงานวิชาการ โดยแบบสอบถามมีลักษณะแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ คือ ระดับการปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามผู้บริหารและครูให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 แบบสอบถามสถานภาพส่วนบุคคล แบบสอบถามระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา แบบสอบถามระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยคำนึงถึงการใช้สำนวน ภาษา ข้อคำถาม เพื่อความเข้าใจระหว่างผู้ถามและผู้ตอบ

2. ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

3. ประมวลข้อมูลที่ได้จากการศึกษา นำประเด็นมาสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหา ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย และนิยามศัพท์

4. สร้างแบบสอบถามการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาความถูกต้องครบถ้วนตามนิยามศัพท์และตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้

6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item – Objective Congruence หรือ IOC) ของข้อคำถามในแต่ละข้อ และเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60-1.00 เป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งค่า IOC ของแบบสอบถามเท่ากับ 1.044

7. ปรับปรุงข้อคำถามตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากแบบสอบถามแล้วมาปรับปรุงนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทพิจารณา

8. นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 30 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 30 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .946 โดยได้ค่าความเชื่อมั่นของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเท่ากับ .927 และค่าความเชื่อมั่นของการบริหารงานวิชาการเท่ากับ .923

9. จัดทำแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปให้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูของแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์, แบบฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ และเดินทางด้วยตนเองไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอความอนุเคราะห์ให้ตอบแบบสอบถามและส่งแบบสอบถามกลับคืน โดยผู้วิจัยจะติดตามและยืนยันการส่งกลับคืนของแบบสอบถาม โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามมาลงรหัส (Coding) ทั้ง 3 ตอน โดยเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 บันทึกข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ตามตัวแปรที่กำหนดโดยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2.2 วิเคราะห์ ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน รายข้อ รายด้าน และโดยรวม โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึงระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึงระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึงระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึงระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึงระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4.2.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของสถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation) โดยเปรียบเทียบเกณฑ์ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น. 144)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระดับของความสัมพันธ์

.81 ขึ้นไป มีความสัมพันธ์กันระดับสูงมาก

.61-.80 มีความสัมพันธ์กันระดับสูง

.41-.60 มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง

.21-.40 มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ

ต่ำกว่า .20 มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำมาก

4.2.4 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อทดสอบสถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

5.1.1 ร้อยละ (Percentage)

5.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

5.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

5.2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item – Objective Congruence; IOC)

5.2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

5.3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัย

5.3.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

5.3.2 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 346 คน โดยผู้วิจัยแบ่งการนำผลการศึกษาค้นคว้าออกเป็นส่วน ๆ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
 2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- รายละเอียดแต่ละหัวข้อมีดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
p	แทน	ความน่าจะเป็น
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
F	แทน	การทดสอบนัยสำคัญของตัวแปรทุกตัวในสมการ
R	แทน	ค่าที่แสดงระดับของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมดกับตัวแปรเกณฑ์
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ของการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียงโดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

รายละเอียดของแต่ละตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ขนาดโรงเรียน อายุ รายได้/เดือน และประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวน และร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	131	37.86
หญิง	215	62.14
รวม	346	100.00
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	173	50.00
ปริญญาโท	156	45.09
ปริญญาเอก	17	4.91
รวม	346	100.00
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	25	7.22
ขนาดกลาง	63	18.21
ขนาดใหญ่	104	30.06
ขนาดใหญ่พิเศษ	154	44.51
รวม	346	100.00
อายุ		
20-30 ปี	89	25.72
31-40 ปี	109	31.50
41-50 ปี	91	26.30
51-60 ปี	57	16.48
รวม	346	100.00
รายได้/เดือน		
10,000-20,000 บาท/เดือน	110	31.79
20,001-30,000 บาท/เดือน	139	40.17
สูงกว่า 30,001 บาท/เดือน	97	28.04
รวม	346	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 1 ปี	46	13.29
1-5 ปี	122	35.26
6-10 ปี	105	30.35
มากกว่า 10 ปี	73	21.10
รวม	346	100.00

จากตาราง 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 62.14 และเพศชาย จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 37.86

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาปริญญาโท จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 45.09 และปริญญาเอก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.91

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประจำอยู่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 44.51 รองลงมาโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 30.06 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 18.21 และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 7.22

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 26.30 อายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 25.72 และอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 16.47

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท/เดือน จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 40.17 รองลงมาคือรายได้ระหว่าง 10,001-20,000 บาท/เดือน จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 31.79 รายได้สูงกว่า 30,001 บาท/เดือน จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 28.04

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 35.26 รองลงมาระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 30.35 มากกว่า 10 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 21.10 และน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 13.29

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

2.1 วิเคราะห์ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวม รายด้าน และรายชื่อของการบริหารบุคคล การบริหารการเงิน การบริหารวัสดุอุปกรณ์และการบริหารอาคารสถานที่โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลปรากฏดังตาราง 4-8

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับการปฏิบัติ
1. การบริหารบุคคล	4.36	0.24	มาก
2. การบริหารการเงิน	4.32	0.19	มาก
3. การบริหารวัสดุอุปกรณ์	4.47	0.30	มาก
4. การบริหารอาคารสถานที่	4.33	0.30	มาก
รวม	4.36	0.15	มาก

จากตาราง 4 พบว่าระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.15$) พิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การบริหารวัสดุอุปกรณ์ ($\bar{x} = 4.47$, $SD = 0.30$) การบริหารบุคคล ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.24$) การบริหารอาคารสถานที่ ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.30$) และการบริหารการเงิน ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.19$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารบุคคล

การบริหารบุคคล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษาประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอกผู้เชี่ยวชาญภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน	4.44	0.55	มาก
2. สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้	4.45	0.57	มาก
3. สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำจากภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	4.33	0.69	มาก
4. สถานศึกษาประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อจัดหาบุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	4.49	0.57	มาก
5. สถานศึกษาประสานงานกับสถานศึกษาอื่นในการแลกเปลี่ยนบุคลากรมาร่วมจัดการเรียนรู้	4.40	0.31	มาก
รวม	4.36	0.24	มาก

จากตาราง 5 พบว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อจัดหาบุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.49$, $SD = 0.57$) สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.45$, $SD = 0.57$) และสถานศึกษาประสานความร่วมมือ เชิญวิทยากรภายนอกผู้เชี่ยวชาญภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน ($\bar{x} = 4.44$, $SD = 0.55$) ตามลำดับ ขณะที่รายข้อสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำจากภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.69$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารการเงิน

การบริหารการเงิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษาดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ	4.89	0.33	มากที่สุด
2. สถานศึกษาประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนาและสถานประกอบการ	4.25	0.57	มาก
3. สถานศึกษาประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด	4.40	0.57	มาก
4. สถานศึกษาจัดสรรเงินงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับเกณฑ์	4.04	0.18	มาก
5. สถานศึกษาดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณ	4.21	0.52	มาก
6. สถานศึกษาจัดทำรายงานการใช้งบประมาณ	4.12	0.57	มาก
รวม	4.32	0.19	มาก

จากตาราง 6 พบว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารการเงิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ($\bar{x} = 4.89$, $SD = 0.33$) สถานศึกษาประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.57$) และสถานศึกษาประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนาและสถานประกอบการ ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.57$) ขณะที่รายข้อสถานศึกษาจัดสรรเงินงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับเกณฑ์ ($\bar{x} = 4.04$, $SD = 0.18$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์

การบริหารวัสดุอุปกรณ์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีแนวทาง เป้าหมาย และแผนงานในการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานภายนอกมาสนับสนุนการจัดการศึกษา	4.52	0.52	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการดำเนินการหรือกิจกรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงานภายนอกที่หลากหลาย	4.45	0.60	มาก
3. สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการใช้วัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่น ชุมชน และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น	4.05	0.30	มาก
4. สถานศึกษามีการนำวัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา	4.86	0.41	มากที่สุด
รวม	4.47	0.30	มาก

จากตาราง 7 พบว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.47$, $SD = 0.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการนำวัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา ($\bar{x} = 4.86$, $SD = 0.30$) สถานศึกษามีแนวทาง เป้าหมาย และแผนงานในการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานภายนอกมาสนับสนุนการจัดการศึกษา ($\bar{x} = 4.52$, $SD = 0.52$) และสถานศึกษามีการดำเนินการหรือกิจกรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงานภายนอกที่หลากหลาย ($\bar{x} = 4.45$, $SD = 0.60$) ขณะที่รายข้อสถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการใช้วัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่น ชุมชน และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ($\bar{x} = 4.05$, $SD = 0.30$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารอาคารสถานที่

การบริหารอาคารสถานที่	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และแผนงานการใช้อาคารสถานที่	4.35	0.64	มาก
2. สถานศึกษาสำรวจข้อมูลความต้องการใช้ และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ	4.31	0.50	มาก
3. สถานศึกษาจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบ ให้เพียงพอกับความต้องการใช้ในการจัดการศึกษา	4.39	0.58	มาก
4. สถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือการใช้อาคารสถานที่ เพื่อการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอื่น	4.46	0.53	มาก
5. สถานศึกษาให้บริการด้านอาคารสถานที่กับ บุคคล ชุมชนและสถานประกอบการต่าง ๆ	4.16	0.49	มาก
6. สถานศึกษาใช้ห้องที่ได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่ตามเกณฑ์ที่กำหนด	4.43	0.42	มาก
7. สถานศึกษาระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อปรับปรุง ซ่อมแซมและพัฒนาอาคารสถานที่	4.21	0.57	มาก
รวม	4.33	0.30	มาก

จากตาราง 8 พบว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการบริหารอาคารสถานที่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.33$, $SD = 0.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือการใช้อาคารสถานที่ เพื่อการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอื่น ($\bar{x} = 4.46$, $SD = 0.53$) สถานศึกษาใช้ห้องที่ได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่ตามเกณฑ์ที่กำหนด ($\bar{x} = 4.43$, $SD = 0.42$) และสถานศึกษาจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบ ให้เพียงพอกับความต้องการใช้ในการจัดการศึกษา ($\bar{x} = 4.39$, $SD = 0.58$) ขณะที่รายข้อสถานศึกษาให้บริการด้านอาคารสถานที่กับ บุคคล ชุมชนและสถานประกอบการต่าง ๆ ($\bar{x} = 4.16$, $SD = 0.49$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.2 วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวม รายด้าน และรายชื่อของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศภายในสถานศึกษาและการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ผลปรากฏดังตาราง 9-16

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับการปฏิบัติ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.35	0.29	มาก
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.28	0.45	มาก
3. การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลฯ	4.25	0.47	มาก
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.31	0.53	มาก
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมฯ	4.29	0.54	มาก
6. การนิเทศภายในสถานศึกษา	4.20	0.59	มาก
7. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในฯ	4.06	0.53	มาก
รวม	4.24	0.25	มาก

จากตาราง 9 พบว่าระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$, $SD = 0.25$) พิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.29$) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.31$, $SD = 0.53$) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.29$, $SD = 0.54$) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.28$, $SD = 0.45$) การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.47$) การนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.20$, $SD = 0.59$) และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x} = 4.06$, $SD = 0.53$) ตามลำดับ

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบที่เอื้อต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.51	0.58	มากที่สุด
2. สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและดำเนินงานตามแผน	4.28	0.47	มาก
3. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน บุคลากรในชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.32	0.49	มาก
4. สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสภาพแวดล้อมทางสังคม	4.36	0.50	มาก
5. สถานศึกษานำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากความต้องการของทุกภาคส่วนไปใช้อย่างเป็นระบบ	4.37	0.59	มาก
6. สถานศึกษาประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	4.30	0.47	มาก
รวม	4.35	0.29	มาก

จากตาราง 10 พบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.35$, $SD = 0.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบที่เอื้อต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 4.51$, $SD = 0.58$) สถานศึกษานำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากความต้องการของทุกภาคส่วนไปใช้อย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.37$, $SD = 0.59$) และสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและสภาพแวดล้อมทางสังคม ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.50$) ขณะที่รายข้อสถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและดำเนินงานตามแผน ($\bar{x} = 4.28$, $SD = 0.47$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา

การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาระบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.25	0.55	มาก
2. สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.40	0.57	มาก
3. สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	4.27	0.54	มาก
4. สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข	4.21	0.59	มาก
5. สถานศึกษาวางแผนนิเทศด้านการสอนและนำผลการนิเทศไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ	4.32	0.59	มาก
6. ผู้บริหารมีส่วนร่วมกับครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.23	0.57	มาก
รวม	4.28	0.45	มาก

จากตาราง 11 พบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$, $SD = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{x} = 4.40$, $SD = 0.57$) สถานศึกษาวางแผนนิเทศด้านการสอนและนำผลการนิเทศไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.59$) และสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ($\bar{x} = 4.27$, $SD = 0.54$) ขณะที่รายข้อสถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ($\bar{x} = 4.21$, $SD = 0.59$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีกระบวนการในการวัดประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา	4.32	0.59	มาก
2. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน ตามสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.21	0.55	มาก
3. สถานศึกษามีการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนในทุกระดับชั้น	4.22	0.53	มาก
4. สถานศึกษามีการซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย	4.20	0.54	มาก
5. สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูจัดทำและพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน	4.17	0.62	มาก
6. สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	4.23	0.54	มาก
7. สถานศึกษานำผลการวัดผล ประเมินผล มาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น	4.37	0.59	มาก
รวม	4.25	0.47	มาก

จากตาราง 12 พบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$, $SD = 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษานำผลการวัดผล ประเมินผล มาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ($\bar{x} = 4.37$, $SD = 0.59$) สถานศึกษามีกระบวนการในการวัดประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.59$) และสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.23$, $SD = 0.54$) ขณะที่รายข้อสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูจัดทำและพัฒนาเครื่องมือเพื่อการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{x} = 4.17$, $SD = 0.62$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีการศึกษาและสำรวจปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาในภาพรวม	4.26	0.58	มาก
2. สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.37	0.64	มาก
3. สถานศึกษามีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษา	4.36	0.64	มาก
4. สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน	4.32	0.64	มาก
5. สถานศึกษาสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ คู่มือ เอกสารและสารสนเทศต่าง ๆ ประกอบการทำวิจัย	4.27	0.65	มาก
6. สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยไปเผยแพร่แก่สาธารณะ	4.31	0.67	มาก
รวม	4.31	0.53	มาก

จากตาราง 13 พบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$, $SD = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.37$, $SD = 0.64$) สถานศึกษามีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.36$, $SD = 0.64$) และสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.32$, $SD = 0.64$) ขณะที่รายข้อสถานศึกษามีการศึกษาและสำรวจปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาในภาพรวม ($\bar{x} = 4.26$, $SD = 0.58$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	4.38	0.69	มาก
2. สถานศึกษามีการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเพียงพอ หลากหลาย และทันสมัย	4.32	0.68	มาก
3. สถานศึกษาเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพ	4.39	0.70	มาก
4. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	4.31	0.71	มาก
5. สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมสำหรับใช้ในการจัดเรียนการสอน	4.26	0.74	มาก
6. สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยกับเพื่อนครูในสถานศึกษาใกล้เคียง	4.28	0.72	มาก
7. สถานศึกษาสนับสนุนให้เผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ครูผลิตและพัฒนาให้เพื่อนครูในสถานศึกษาใกล้เคียง	4.37	0.71	มาก
8. สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นระบบ	4.36	0.71	มาก
9. สถานศึกษามีการสำรวจและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่ภายในสถานศึกษา	4.27	0.71	มาก

ตาราง 14 (ต่อ)

10. สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนและสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน	4.25	0.71	มาก
11. สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.24	0.68	มาก
รวม	4.29	0.54	มาก

จากตาราง 14 พบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, $SD = 0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษาเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพ ($\bar{x} = 4.39$, $SD = 0.70$) สถานศึกษามีการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.38$, $SD = 0.69$) และสถานศึกษาสนับสนุนให้เผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ครูผลิตและพัฒนาให้เพื่อนครูในสถานศึกษาใกล้เคียง ($\bar{x} = 4.37$, $SD = 0.71$) ขณะที่รายข้อสถานศึกษามีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.24$, $SD = 0.54$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีการจัดระบบการนิเทศในสถานศึกษา	4.22	0.67	มาก
2. สถานศึกษามีการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	4.20	0.66	มาก
3. สถานศึกษาสนับสนุน ส่งเสริมครูนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน	4.21	0.68	มาก
4. สถานศึกษาสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครูให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจ	4.17	0.66	มาก
5. สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจกระบบนิเทศภายในสถานศึกษากับเครือข่ายการนิเทศการศึกษภายในเขตพื้นที่การศึกษา	4.16	0.67	มาก
รวม	4.20	0.59	มาก

จากตาราง 15 พบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, $SD = 0.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการจัดระบบการนิเทศในสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.22$, $SD = 0.67$) สถานศึกษาสนับสนุน ส่งเสริมครูนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.21$, $SD = 0.68$) และสถานศึกษามีการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.20$, $SD = 0.66$) ขณะที่รายข้อสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจกระบบนิเทศภายในสถานศึกษากับเครือข่ายการนิเทศการศึกษภายในเขตพื้นที่การศึกษา ($\bar{x} = 4.16$, $SD = 0.67$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารงานประกันคุณภาพที่ เอื้อต่อการดำเนินงาน	4.09	0.66	มาก
2. สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันและวิเคราะห์ ความต้องการในการพัฒนาองค์กร	4.10	0.67	มาก
3. สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยการมีส่วนร่วม ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.06	0.63	มาก
4. สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.11	0.64	มาก
5. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.05	0.62	มาก
6. สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการใช้งาน	4.08	0.65	มาก
7. สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและ รายงานผลการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษา	4.01	0.62	มาก
8. สถานศึกษาจัดการประเมินประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาปีละ 1 ครั้ง	4.03	0.65	มาก
9. สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินประกันคุณภาพภายใน นำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้น สังกัด	4.00	0.62	มาก
10. สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการประเมินประกันคุณภาพภายใน ต่อสาธารณะ	4.04	0.63	มาก
รวม	4.06	0.53	มาก

จากตาราง 16 พบว่าการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.06$, $SD = 0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.11$, $SD = 0.64$) สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันและวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาองค์กร ($\bar{x} = 4.10$, $SD = 0.67$) และสถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารงานประกันคุณภาพที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ($\bar{x} = 4.09$, $SD = 0.66$) ขณะที่รายข้อสถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินประกันคุณภาพภายในนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{x} = 4.00$, $SD = 0.62$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวม โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

สถานภาพส่วนบุคคล	การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
1. เพศ	0.426*
2. ระดับการศึกษา	0.435*
3. ขนาดโรงเรียน	0.502*
4. อายุ	0.603*
5. รายได้/เดือน	0.560*
6. ประสบการณ์ในการทำงาน	0.517*
โดยรวม	0.507*

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่าสถานภาพส่วนบุคคลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีความสัมพันธ์โดยรวมทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($r = .507$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสถานภาพส่วนบุคคลด้านเพศ ระดับการศึกษา ขนาดโรงเรียน อายุ รายได้/เดือน ประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมและแยกรายด้าน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลปรากฏดังตาราง 18-19

ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวม

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา
1. การบริหารบุคคล	0.878*
2. การบริหารการเงิน	0.721*
3. การบริหารวัสดุอุปกรณ์	0.604*
4. การบริหารอาคารสถานที่	0.572*
โดยรวม	0.693*

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 พบว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารการเงิน มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารอาคารสถานที่ มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 รายด้าน

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา						
	การพัฒนาหลักสูตรฯ	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	การวัดประเมินผลและเทียบโอนผลฯ	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพฯ	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้	การนิเทศภายในสถานศึกษา	การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในฯ
การบริหารบุคคล	0.572*	0.726*	0.487*	0.754*	0.781*	0.801*	0.604*
การบริหารการเงิน	0.554*	0.732*	0.427*	0.481*	0.598*	0.522*	0.546*
การบริหารวัสดุอุปกรณ์	0.411*	0.584*	0.426*	0.489*	0.627*	0.608*	0.533*
การบริหารอาคารสถานที่	0.465*	0.511*	0.454*	0.419*	0.588*	0.458*	0.577*

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่าเมื่อวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษารายด้านกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 รายด้าน ผลปรากฏดังนี้

1. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารบุคคลมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.726, 0.754, 0.781$ และ 0.801) การบริหารทรัพยากรด้านการบริหารบุคคลมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนและด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.572, 0.487$ และ 0.604)

2. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารการเงินมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.732$) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารการเงินมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.554, 0.427, 0.481, 0.598, 0.522$ และ 0.546)

3. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.627$) การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.411, 0.584, 0.426, 0.489, 0.608$ และ 0.533)

4. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารอาคารสถานที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.465, 0.511, 0.454, 0.419, 0.588, 0.458$ และ 0.577)

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

การวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลปรากฏดังตาราง 20

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของสถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ในภาพรวมหมายเหตุ

ตัวแปรพยากรณ์	การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา				
	b	Std.Error	Beta	T	p-value
Constant	2.974	0.371		18.023*	0.000
สถานภาพส่วนบุคคล					
- เพศ	0.072	0.038	0.187	1.533	0.143
- ระดับการศึกษา	0.089	0.041	0.163	1.581	0.119
- ขนาดโรงเรียน	0.054	0.039	0.118	1.520	0.132
- อายุ	0.126	0.044	0.225	2.475*	0.011
- รายได้/เดือน	0.019	0.042	0.154	1.372	0.127
- ประสบการณ์ในการทำงาน	0.123	0.049	0.247	3.442*	0.005
การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา					
- การบริหารบุคคล	0.237	0.048	0.336	7.048*	0.000
- การบริหารการเงิน	0.181	0.047	0.210	4.249*	0.002
- การบริหารวัสดุอุปกรณ์	0.115	0.031	0.246	3.852*	0.003
- การบริหารอาคารสถานที่	0.053	0.037	0.245	3.627*	0.012
R = 0.841 R ² = 0.340 Std.Error = 0.154 F = 16.086* p-value=.000					

หมายเหตุ * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า

1. สถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ได้ร้อยละ 34 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. สถานภาพส่วนบุคคลด้านอายุ และด้านประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาทุกด้านส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีอำนาจการพยากรณ์เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารอาคารสถานที่ ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 4) เพื่อศึกษาสถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จำนวน 346 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยเริ่มจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นระดับชั้น (Strata) จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหารและครูแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.946 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผู้วิจัยสามารถสรุป อภิปรายและมีข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 สรุปผลโดยรวมและรายด้าน ได้ดังนี้

1. ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารอาคารสถานที่ และด้านการบริหารการเงิน

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยเพื่อ

พัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศภายในสถานศึกษาและการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

3. สถานภาพส่วนบุคคลกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสถานภาพส่วนบุคคลจำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษาสูงสุด ขนาดโรงเรียน อายุ รายได้/เดือน ประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการบริหารวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ส่วนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารการเงินมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง และการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารอาคารสถานที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

4. สถานภาพส่วนบุคคลด้านอายุ ด้านประสบการณ์ในการทำงานกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์และด้านการบริหารอาคารสถานที่ สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ได้ร้อยละ 34 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารบุคคลส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มากที่สุด รองลงมาคือการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารการเงิน ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารอาคารสถานที่และสถานภาพส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ในการทำงาน ด้านอายุ ตามลำดับ สำหรับสถานภาพส่วนบุคคลด้านเพศ ด้านระดับการศึกษาสูงสุด ด้านขนาดโรงเรียนและด้านรายได้/เดือน ไม่ส่งผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษามาอภิปรายโดยรวมและรายด้าน ดังนี้

1. อภิปรายผลระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

1.1 ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ การบริหารวัสดุอุปกรณ์ การบริหารบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และการบริหารการเงิน อาจเนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีอำนาจหน้าที่ในการประสานการปฏิบัติราชการกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการดำเนินการจัดหาเงิน รายได้และระดมทุนจากทุกภาคส่วนอย่างเพียงพอเพื่อนำมาบริหารจัดการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ประโยชน์จากวัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่นรวมถึงมีอาคารสถานที่เพียงพอที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2550, ออนไลน์) ว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นการดำเนินงานหรือความสามารถในการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุกัญญา สีหาโกชน์ (2553, ออนไลน์) ว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นการเร่งระดมทรัพยากรจากบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานและองค์กรภาครัฐและเอกชนมาใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษา เพื่อให้โรงเรียนมีทรัพยากรในการจัดและพัฒนาการศึกษาอย่างเพียงพอ รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ สมพิศ ใช้เอ็ง (2554, น. 19) ว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้กิจกรรมขององค์กรดำเนินไปได้และจะมีบทบาทต่อกิจกรรมหรือการดำเนินงานขององค์กรทั้งด้านของปริมาณและคุณภาพ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดของ ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2547, น. 6-7) สรุปไว้ว่าความสำคัญของการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านปริมาณของทรัพยากรมีผลต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ หากมีทรัพยากรเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม จะสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกันข้ามหากมี

ทรัพยากรน้อยหรือไม่เพียงพอการปฏิบัติงานก็จะมีประสิทธิภาพอาจไม่บรรลุตามเป้าหมายได้ ด้านคุณภาพ คุณภาพของทรัพยากรมีผลต่อประสิทธิภาพของกิจกรรมค่อนข้างมาก ทรัพยากรที่มีจำนวนมากแต่เป็นทรัพยากรที่ไม่มีคุณภาพการดำเนินกิจกรรมก็อาจไม่มีประสิทธิภาพได้

นอกจากนั้นผลการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับข้อค้นพบจากงานวิจัยของ นักวิชาการหลายท่าน เช่น งานวิจัยของ มิ่งขวัญ จันท์เพ็ง (2556, บทคัดย่อ) เรื่องการบริหาร ทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ สุริยาพร ดวงจักร ณ อยุธยา (2558, บทคัดย่อ) เรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปากช่อง สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัย พบว่าสภาพการบริหารทรัพยากรทาง การศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ขณะเดียวกันงานวิจัย ของ พัทธนิยา หานะพันธ์ (2557, บทคัดย่อ) เรื่องการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการ แก้ปัญหาการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยรวม และรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และผลงานวิจัยของ เทอดนรินทร์ อุปลี (2556, บทคัดย่อ) เรื่องการ บริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก ทุกด้าน

1.2 ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุก ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การ นิเทศภายในสถานศึกษา และการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความมุ่งมั่น ทุ่มเทและตั้งใจ

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ และยังเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณภาพตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประกอบกับผู้บริหารและครูมีการเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงในเรื่องนโยบายและการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน โดยมีการกำกับติดตามส่งเสริม สนับสนุนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานวิชาการของ จรุงณี แก้วเอี่ยม (2557, น. 3-5) สรุปไว้ว่างานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา ประกอบด้วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ที่สนับสนุนให้งานวิชาการบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน หลักสูตร สื่อ การวัดประเมินผล และการบริหารสิ่งแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานวิชาการของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2554, น. 29) ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาให้กับผู้เรียน รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานวิชาการของ สันติ บุญภิรมย์ (2552, น. 20-22) สรุปไว้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษา บริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน เพื่อให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น การบริหารจึงเป็นกิจกรรมสำคัญที่สุดของงานวิชาการ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานวิชาการของ ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550, น. 3) สรุปไว้ว่างานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญ เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน ซึ่งพิจารณาจากคุณภาพของนักเรียน ผู้บริหารจะต้องใช้หลักการในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานวิชาการของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น. 1) ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาวัดได้จากงานวิชาการ เนื่องจากว่างานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา และสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานวิชาการของ กาญจน์ เรืองมนตรี (2554, น. 6) สรุปไว้ว่างานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษาเพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ งานวิชาการเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมี

ประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานวิชาการของ ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์ (2562, น. 98) ความเป็นมาของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาต้องเป็นแบบกระจายอำนาจ ยึดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน จัดการเรียนรู้โดยยึดแนวคิดการศึกษา ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ เกิดทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ควรมีวิธีการ จัดการเรียนรู้ให้หลากหลาย เหมาะสมกับศักยภาพทุกช่วงวัยของผู้เรียน สนับสนุนให้ครูผู้สอน ทำ วิจัยในชั้นเรียน ใช้สื่อการสอน แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาดา ถาวรชาติ (2559, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก รวมถึงงานวิจัยของ นิตยา แสนสุข (2556, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก งานวิจัย ของ เอมิกา โตฉ่ำ (2552, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานวิชาการ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 2 โดยภาพรวมและราย ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ สมเกียรติ มาลา (2554, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัย ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ในภาพรวมอยู่ ในระดับมาก

2. อภิปรายผลความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคลกับการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

สถานภาพส่วนบุคคลโดยรวมมีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เป็นไป ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งหมายความว่าสถานภาพส่วนบุคคลเป็นคุณลักษณะที่มีลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ทำให้เกิดการกระทำที่แตกต่างของแต่ละบุคคล แสดงให้เห็นว่าบุคคลมีความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจของบุคคลนั้น ซึ่งการบริหารงานวิชาการเป็นงานใหญ่ที่มีความหลากหลายของเนื้อหา ขั้นตอนการดำเนินงาน และการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันไป

สถานภาพส่วนบุคคลจึงเป็นปัจจัยที่จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นไปอย่างราบรื่นและมีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของกรรณิการ์ เหมือนประเสริฐ (2548, น. 10) สรุปได้ว่า ในองค์กรจะประกอบไปด้วยบุคลากรหลายระดับ ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ เช่น อายุ เพศ สถานภาพ ประสบการณ์ทำงาน เพราะฉะนั้นบุคคลที่มีอายุมากจะถือเป็นผู้ที่มีประสบการณ์สูงสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดี เพศกับการทำงาน ความสามารถเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาในการทำงาน แรงจูงใจ การปรับตัวทางสังคม ความสามารถในการเรียนรู้ระหว่างเพศชายกับเพศหญิงมีลักษณะคล้ายกัน การศึกษาทำให้ ความคิด ค่านิยม ทัศนคติ และพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของจุฑารัตน์ กิตติเชมากร (2553, น. 90) สรุปได้ว่าปัจจัยส่วนบุคคลเป็นปัจจัยที่เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของ บุคลากรมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

3. อภิปรายผลความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาโดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อย่างมี วิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 นัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งหมายความว่าสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีการส่งเสริม สนับสนุน ดำเนินการเกี่ยวกับการเตรียมข้อมูลการจัด การศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและ สถาบันสังคมอื่นในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ดำเนินการจัดหาเงินรายได้จากทุกภาคส่วน จัดหา วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นเพิ่มเติมรวมถึงมีอาคารสถานที่เพียงพอที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาเพื่อนำมา สนับสนุนการบริหารจัดการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของ สถานศึกษา ทำให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ดีขึ้นไปด้วย อาจเป็นเพราะการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาเป็นปัจจัยในการ บริหารจัดการ ที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ภารกิจงานของสถานศึกษาจำเป็นต้อง ใช้ทรัพยากรทางการศึกษาในการดำเนินงาน หากมีทรัพยากรเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม จะ สามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกันข้ามหากมีทรัพยากรไม่เพียงพอการ ดำเนินงานจะไม่มีประสิทธิภาพอาจไม่บรรลุตามเป้าหมายได้ สอดคล้องกับแนวคิดทรัพยากรทาง

การศึกษาของ พิสิษฐ ภู่ออด (2559, น. 41) ระบุว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา เป็นระบบที่ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารจัดการทั้งการบริหารบุคคล การบริหารการเงิน สินทรัพย์ โดยมีการควบคุมการดำเนินงานให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และสอดคล้องกับแนวคิดของ ประเวศ วะสี (2550, น. 34) กล่าวไว้ว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษามีความสำคัญต่อการศึกษาทุกประเภท ทุกระดับ และองค์กรต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ตามความต้องการของสังคมอย่างมีความสุข รวมถึงแนวคิดของสมพิศ ใช้เฮ้ง (2554, น. 19) กล่าวไว้ว่าทรัพยากรเป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้ภารกิจขององค์กรดำเนินไปได้ และทรัพยากรจะมีบทบาทต่อการดำเนินงานขององค์กรทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ

นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรวัฒน์ พลบุรี (2551, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านการบริหารอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยของ สุพรรณนิการ์ บุญเกื้อ (2551, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยการบริหาร ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านวัสดุสิ่งของมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอมิกา โตฉ่ำ (2552, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทางการบริหารด้านการจัดการงบประมาณ ด้านความพร้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. อภิปรายผลสถานภาพส่วนบุคคลและการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

4.1 สถานภาพส่วนบุคคลด้านอายุ ด้านประสบการณ์ในการทำงาน และการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารการเงิน การบริหารวัสดุ อุปกรณ์และการบริหารอาคารสถานที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารบุคคลส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มากที่สุด รองลงมาคือการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารการเงิน การบริหารวัสดุอุปกรณ์ การบริหารอาคารสถานที่และสถานภาพส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ในการทำงาน ด้านอายุ ตามลำดับ อาจเป็นเพราะในการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 บุคคลเป็นปัจจัยหลักในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถาน มี การสนับสนุน เปิดโอกาสให้หน่วยงาน บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และในการดำเนินงานต้องอาศัยการเงินหรืองบประมาณในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ซึ่งสถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกและจัดสรรจากต้นสังกัดอย่างเพียงพอ สามารถบริหารจัดการในการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ได้ดี ในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายบุคคลที่มีประสบการณ์ในการสอนมากจะสามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาได้อย่างรอบคอบ มีความรู้ ความสามารถที่หลากหลาย อาจเป็นเพราะได้รับการสนับสนุนในการเพิ่มพูนความรู้ การเข้าร่วมอบรม สัมมนา พัฒนาศักยภาพอย่างหลากหลายและสม่ำเสมอ ซึ่งประสบการณ์ในการสอนมากสามารถเชื่อมโยงไปถึงอายุที่มากตามไปด้วยจึงส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานวิชาการของ กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 33) ความเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มุ่งให้การกระจายอำนาจการบริหารจัดการให้สถานศึกษาดำเนินการให้มากที่สุด และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับข้อค้นพบของ จิตติมา วรณศรี (2557, น. 6-8) ความเป็นงานวิชาการมีความสำคัญ สถานศึกษาจึงต้องปฏิบัติอย่างเป็นระบบเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยการกำหนดเป้าหมาย กำหนดกิจกรรม/โครงการด้านวิชาการ การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน การจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่นำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ดำเนินงานที่เกี่ยวกับการจัดเตรียมสื่อวัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ให้เพียงพอเพื่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับแนวคิดของ สอนง โฉมทิติ (2553, น. 47) ความเป็นงานวิชาการมีความสำคัญซึ่งเป็นแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อความยั่งยืน และมีคุณภาพ

4.2 สถานภาพส่วนบุคคลด้านอายุส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

สถานภาพส่วนบุคคลด้านอายุส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อาจเป็นเพราะอายุเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่แสดงให้เห็นถึงการผ่านการปฏิบัติงาน อายุมากอาจมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก อายุน้อยอาจมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อย โดยส่วนใหญ่บุคคลที่มีอายุมากจะได้รับความไว้วางใจให้รับผิดชอบงานใหญ่หรืองานสำคัญเพราะจะมีความน่าเชื่อถือและมีทักษะในการปฏิบัติงาน มีโอกาสในการเข้ารับการพัฒนาตนเองทั้งการประชุม อบรม สัมมนา ที่มากกว่าคนอายุน้อย และมีวุฒิภาวะ การตัดสินใจที่เด็ดขาด มีความรอบคอบในการปฏิบัติงาน การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องใช้ความรอบคอบ ทักษะ ความรู้ความสามารถของบุคคลในการบริหารงาน อายุของบุคคลจึงเป็นปัจจัยที่ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ทิพย์สุดา จันทรแจ่มหล้า (2544, น. 52) สรุปไว้ว่าอายุเป็นปัจจัยด้านหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความคิดและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เนื่องจากบุคคลในช่วงวัยต่าง ๆ จะมีประสบการณ์ในชีวิตที่ไม่เหมือนกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของรังสรรค์ ประเสริฐศรี (2548, น. 54) สรุปไว้ว่าบุคคลที่มีอายุมากจะเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานสูง และสามารถจะปฏิบัติหน้าที่การงานที่ก่อให้เกิดผลผลิตสูงได้ พนักงานที่มีอายุมากขึ้นจะปฏิบัติหน้าที่การงานอย่างสม่ำเสมอ ขาดงานน้อยกว่าพนักงานที่มีอายุน้อย

4.3 สถานภาพส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ผลการวิจัยพบว่าสถานภาพส่วนบุคคลด้านประสบการณ์ในการทำงานส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อาจเป็นเพราะบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก จะมีความรู้ความเชี่ยวชาญ ความสามารถ มีอำนาจในการตัดสินใจ มีทักษะการปฏิบัติงานสูง อาจเป็นผลมาจากการได้รับการพัฒนา การเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ฝายงานที่หลากหลาย โดยเฉพาะงานบริหารวิชาการที่มีความสำคัญและเป็นงานที่ชี้วัดถึงความสำเร็จของสถานศึกษา การมีประสบการณ์ในการทำงานจะสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีและประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานจะดีขึ้นไปด้วย เพราะฉะนั้นบุคคลที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากจะทำให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพตามไปด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ

กรรมธิการ เหมือนประเสริฐ (2548, น. 10) สรุปไว้ว่าความอาวุโสในการทำงานกับการทำงาน ผู้อาวุโสในการทำงานจะมีผลสูงกว่าพนักงานใหม่ และมีความพึงพอใจในงานสูง และสอดคล้องกับแนวคิดของจุฑาทิธน์ กิตติเขมากร (2553, น. 90) ความว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านประสบการณ์การทำงาน เป็นปัจจัยที่เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของบุคลากรมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของอิสริยา รัฐกิจวิจารณ์ ณ นคร (2557, บทคัดย่อ) เรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน มัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (จันทบุรี-ตราด) ผลการวิจัยพบว่าครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10 ปี ขึ้นไปเป็นครูที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญและทักษะในการปฏิบัติงาน รู้ถึงขอบข่ายของงานชัดเจนจากประสบการณ์ที่ได้ฝึกฝน สะสมมาเป็นเวลานานจากการทำงานจริง และได้รับการฝึกอบรมสัมมนาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ

4.4 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารบุคคลส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารบุคคลส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อาจเป็นเพราะการบริหารบุคคลเป็นปัจจัยเกี่ยวกับบุคคลที่ขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา การสนับสนุนให้วิทยากรภายนอกผู้เชี่ยวชาญภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน มาให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน สร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำจากภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา ประสานงานกับสถานศึกษาอื่นในการแลกเปลี่ยนบุคลากรมาร่วมจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการศึกษาที่มีความหลากหลาย เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ กับผู้เรียนและยังทำให้ผู้เรียนเกิดการกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพเพราะการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นหัวใจของการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 48) สรุปไว้ว่าการบริหารบุคคลเป็นสิ่งสำคัญของสถานศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกในโรงเรียน สร้างขวัญกำลังใจ ดูแลการรักษาสิทธิประโยชน์ของบุคลากร ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถให้กับบุคลากรในโรงเรียน รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดของสุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์ (2549, น. 152-153) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารบุคคลไว้ว่าบุคคลเป็นผู้ดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาให้บุคคลภายนอกมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีคุณภาพ เป็นผู้ที่ทำให้สถานศึกษามีทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการศึกษา เช่น เงิน วัสดุ อาคารสถานที่ เป็นต้น ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ อุไรวรรณ ปฐมบุรณ์ (2556, น. 5) ความว่าการบริหารบุคคล

เป็นกระบวนการในการจัดการทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ให้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การจัดการเกี่ยวกับบุคคล การประสานงาน การควบคุมงาน การจัดทำหลักสูตร การกำหนด อัตรากำลัง การสรรหา การจัดสรรหน้าที่ การประเมินการปฏิบัติงาน การแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาบุคคล

นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กวินทร์เกียรติ นนธ์พละ (2551, บทคัดย่อ) เรื่องแนวทางในการร่วมกันใช้ทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษามีการใช้ทรัพยากรบุคคลร่วมกันมากที่สุด โดยมีแนวทางปฏิบัติ คือ โรงเรียนสำรวจความต้องการใช้บุคลากร และแสวงหา/สรรหาบุคลากรในโรงเรียนใกล้เคียงที่มีความสามารถ มีความรู้เป็นแกนนำ สร้างความเข้าใจถึงความจำเป็นและสร้างความร่วมมือในการดำเนินการจัดการศึกษาร่วมกันก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษาอย่างมาก

4.5 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารการเงินส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารการเงินส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อาจเป็นเพราะการบริหารการเงินมีความสำคัญและเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารงานวิชาการ ด้วยทรัพยากรของหน่วยงานมีจำนวนจำกัด จึงจำเป็นต้องมีการดำเนินการจัดหารายได้ และระดมทุนจากทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อให้เพียงพอต่อการจัดการศึกษา และต้องใช้จ่ายอย่างรอบคอบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ได้เห็นว่าการจัดสรรรายได้ให้ตรงกับความต้องการด้านวิชาการ จะช่วยให้เกิดการใช้จ่ายเงินได้ตรงตามเป้าหมาย เกิดประโยชน์ เกิดความคุ้มค่าต่อการบริหารงานวิชาการ ส่งผลให้การดำเนินการบริหารงานวิชาการเป็นไปตามจุดประสงค์และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ กระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 62) ความเป็นมาของการบริหารงบประมาณ เป็นสิ่งสนับสนุนที่ช่วยให้การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และมีหลักฐานครบถ้วนถูกต้อง คุ้มค่าประหยัดและเกิดประโยชน์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดของ หวน พินธุพันธ์ (2554, น. 17-18) สรุปไว้ว่าการบริหารงบประมาณ เป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับงานการเงิน วัสดุ อาคารสถานที่ งานรักษาพยาบาล และงานบริการต่าง ๆ งานวิชาการจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีอาคาร มีห้องเรียน มีโต๊ะ/เก้าอี้ มีสื่อการสอนต่าง ๆ ให้ความสะดวกและช่วยให้การพัฒนานักเรียนให้มี

คุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของเทอดนรินทร์ อุปลี (2556, น. 41-42) สรุปไว้ว่ากระบวนการบริหารการเงิน เป็นการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามจุดประสงค์และที่กำหนดไว้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยถูกต้องตามระเบียบที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดพัชนียา หานะพันธ์ (2557, น. 45) ความว่ากระบวนการบริหารการเงิน เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินนำมาใช้จ่ายในการศึกษาของสถานศึกษา การจัดการเกี่ยวกับการใช้จ่ายตลอดจนการควบคุมการดำเนินงานด้านการเงินให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ในงบประมาณของสถานศึกษาของปีงบประมาณตามที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรต์ม พลบุรี (2551, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยด้านงบประมาณเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา คือ ปัจจัยด้านงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของ มนูญ พันธุ์หล่อ (2553, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1 คือ ปัจจัยด้านงบประมาณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิราณี มะแอ (2554, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนวมินทราชูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดงบประมาณเป็นด้านที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.6 การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีแผนงานในการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานภายนอกมาสนับสนุนการจัดการศึกษา ดำเนินการขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานที่หลากหลาย นำวัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่น ชุมชน มาใช้ในการจัดการศึกษา ทำให้การ

บริหารงานวิชาการเป็นไปอย่างราบรื่น มีวัสดุอุปกรณ์เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การบริหารวัสดุอุปกรณ์จึงส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิด การบริหารวัสดุอุปกรณ์ของ เปรมชัย สโรบล (2550, น. 40) ความเป็นเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์คือ ปัจจัยสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้การดำเนินการเป็นไปตามแผน หากขาดวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ การดำเนินงานจะไม่สำเร็จได้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ อุไรวรรณ ปฐมบุญ (2556, น. 6) สรุปไว้ว่าการบริหารวัสดุอุปกรณ์เป็นปัจจัยที่เอื้ออำนวยใช้เป็นตัวกลางในกระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร จากการกำหนดนโยบายและวางแผน การวางแผนพัฒนาอาคารและสิ่งแวดลอม การวิเคราะห์การใช้ ความต้องการการ แสวงหาทรัพยากร การใช้การลงทะเบียน และแจกจ่ายวัสดุ การประเมินการใช้วัสดุ และการปรับปรุงอาคารสถานที่วัสดุและอุปกรณ์ที่มีอยู่ในโรงเรียนให้เพียงพอกับความต้องการ และ สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารวัสดุอุปกรณ์ของสิทธิศักดิ์ เต็มทอง (2554, น. 26) สรุปไว้ว่า กระบวนการบริหารวัสดุอุปกรณ์ ประกอบด้วยขั้นตอนการกำหนดความต้องการของวัสดุที่ระบุไว้ในแผนงานโครงการของหน่วยงาน จัดซื้อจัดหาพัสดุให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละแผน ในโครงการ

รวมถึงแนวคิดของสุรศักดิ์ ปาเฮ (2555, ออนไลน์) ความเป็นผู้นำเอาวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาเป็นกลยุทธ์แนวทางที่ช่วยแก้ไขปัญหและอุปสรรคทางการศึกษา หมดไป เช่น ปัญหาผู้ด้อยโอกาสทางการเรียนชนบทห่างไกล การขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ง่าย บรรลุผลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประหยัดเวลาและทรัพยากรการลงทุนต่าง ๆ นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เขษมสร ไข่งศรี (2557, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาขนาดใหญ่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.7. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารอาคารสถานที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อาจเป็น เพราะอาคารสถานที่ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับงานวิชาการ สถานศึกษามีการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และแผนงานการใช้อาคารสถานที่ สรรวจข้อมูลความต้องการใช้ และความ

เพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ จัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบ ให้เพียงพอกับความต้องการใช้ โดยการสร้างเครือข่ายการใช้อาคารสถานที่ เพื่อการศึกษาร่วมกันกับสถานศึกษาอื่น มีให้บริการด้านอาคารสถานที่กับบุคคล ชุมชนและสถานประกอบการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องรวมถึงการระดมทุน เพื่อปรับปรุง ซ่อมแซมและพัฒนาอาคารสถานที่ด้วย จะเห็นว่าการมีอาคารสถานที่เพียงพอจะพัฒนาการบริหารวิชาการให้มีคุณภาพ การบริหารอาคารสถานที่จึงส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหวน พันธุพันธ์ (2554, น. 46) สรุปไว้ว่าอาคารสถานที่ ปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้ได้โรงเรียนที่ดี การวางแผนพัฒนาอาคารและสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งจำเป็น ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562, น. 5) ความเป็นมาของการบริหารอาคารสถานที่เป็นการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ ให้เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน ปรับปรุงอาคาร/สภาพแวดล้อม แหล่งการเรียนรู้ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีเจ้าหน้าที่ดูแลอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และความปลอดภัย และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชีระ รุญเจริญ (2555, น. 33) ความเป็นมาของการบริหารงานในสถานศึกษามีความสำคัญกับบริบทและทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้ผู้เรียนเกิดความสุขสมบูรณ์ทุก ๆ ด้าน เพราะอาคารสถานที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้ อย่างราบรื่น ยิ่งผู้บริหารมุ่งเน้นให้การเรียนการสอนบรรลุผลอย่างสมบูรณ์มาก ยิ่งจำเป็นต้องมีอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพดี เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด

นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาติดา ถาวรชาติ (2559, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าด้านอาคารสถานที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 งานวิจัยของสมเกียรติ มาลา (2554, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมือง กำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่าด้านความพร้อมของอาคารสถานที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลเมืองกำแพงเพชรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อย่างไรก็ตามผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่าสถานภาพส่วนบุคคล ด้านเพศ ด้านรายได้/เดือน ด้านระดับการศึกษา และด้านขนาดโรงเรียน ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อาจเป็นเพราะปัจจัยหลายประการ ดังนี้

สถานภาพส่วนบุคคล ด้านเพศ ด้านรายได้/เดือน ด้านระดับการศึกษา และด้านขนาดโรงเรียน ไม่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 อาจเป็นเพราะสถานภาพส่วนบุคคลเป็นคุณลักษณะหรือข้อเท็จจริงที่เป็นปัจจัยทางอ้อม เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ลักษณะเหล่านี้จะนำมาซึ่งการกระทำบางอย่างที่เป็นลักษณะพฤติกรรมเฉพาะของตนเอง ความแตกต่างกันของแต่ละบุคคลจะมีผลทำให้พฤติกรรมของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป ตัวแปรด้านนี้ ได้แก่ เพศ รายได้/เดือน ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน จะไม่มีผลต่อการแสดงออกในการปฏิบัติงานวิชาการเพราะไม่ว่าจะมีสถานภาพส่วนบุคคลแบบใดก็จะต้องปฏิบัติงานตามความรู้ ความสามารถ หรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ เพราะการบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาเป็นงานที่มีขอบข่ายกว้าง ครอบคลุมภารกิจเกือบทั้งหมดของสถานศึกษาเพราะฉะนั้นไม่ว่าสถานภาพส่วนบุคคลจะเป็นอย่างไรทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการเพื่อให้สถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ถือเป็นความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ทุกคนต้องทำให้สถานภาพส่วนบุคคลด้านเพศ ด้านรายได้/เดือน ด้านระดับการศึกษา ด้านประสบการณ์ในการบริหาร และด้านขนาดโรงเรียนไม่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 สอดคล้องกับงานวิจัยของทรงยศ แก้วมงคล (2555, บทคัดย่อ) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คุณวุฒิการศึกษา คุณลักษณะครู ประสบการณ์บริหารของผู้บริหารไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียน ดังนั้นจากข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้เมื่อพิจารณาพร้อมกับแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอาจสรุปได้ว่า สถานภาพส่วนบุคคลด้านเพศ ด้านระดับการศึกษา ด้านรายได้/เดือน และด้านขนาดโรงเรียน เป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่มีมาจากลักษณะทางชีวภาพ แต่ส่วนใหญ่มาจากการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมทำให้เกิดทัศนคติ ค่านิยมและความเชื่อถือที่รวมเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย เรื่องการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรพัฒนาระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาให้โดดเด่นทั้ง 4 ด้าน เพื่อการยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการบริหารงานวิชาการและมีการติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังนั้นสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมและขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การบริหารบุคคล การบริหารการเงิน การบริหารวัสดุอุปกรณ์ และการบริหารอาคารสถานที่ ดังนั้นควรให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานวิชาการ นำผลการวิจัยไปใช้เพื่อวางแผน ปรับปรุงคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.5 จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตและเขตพื้นที่การศึกษาอื่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการวางแผนการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการให้กับสถานศึกษามีความเข้มแข็งและยั่งยืนอันส่งผลกระทบต่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมต่อไป

1.6 จากผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรมีแผนและนโยบายในการพัฒนาบุคคลกรภายนอกให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นฝ่ายสนับสนุนครูในด้านการจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาด้านการบริหารบุคคล ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สูงที่สุด จึงควรศึกษาว่างานใดบ้างในการบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูที่ส่งผลให้งานวิชาการของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2.3 ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บรรณานุกรม

- Best, J. W. (1977). *Research in education* (3rd ed). New Jersey: Prentice Hall.
- Bukosky, A. E. (1999). *Comprehensive high school restructuring : Utilizing school based management and curricular reforms to increase student achievement comprehensive restructuring*. University of Southern California, Los Angeles.
- Freeman, C. E. (2000). Resource deployment and student Achievement in tennessee middle schools. *Dissertation Abstracts International*, 61(4), 165-A.
- Kallon , M. R. (1997 , December, 1997). "An Interpretive Study of Planned Educational Reform in Sierra Leone : The Primary School and Teacher Education" *Dissertation Abstracts International*, 58(6), 2004-A
- Okpala, C. O. (1998). The impact of educational resources and student demographics on reading and mathematics achievement scores of fourth grade students in cumberland county public elementary school,north carolina. *Dissertation Abstracts* 62(10), 135-A.
- Smith, P. A. (2007). Academic Optimism and Student Achievement in Urban Elementary Schools. *Journal of Educational Administration*, 45(5), 556-568.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development : Theory and Practice*. New York. : Harcourt,Brace and World Inc.
- Tsang, M. C. (2001). *Cost of education in China: Issues of resource mobilization, equality equity and efficiency*. Michigan: Michigan State University.
- กนกพร ศรีญาณลักษณ์. (2550, พฤศจิกายน- มีนาคม). การประยุกต์ใช้สื่อเลิร์นนิ่งในการเรียนการสอนภาษาจีน. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 18(2), 33-38.
- กมลรัตน์ ทิสมบุญ. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดสระแก้ว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุฎบัณฑิต). มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ปทุมธานี.
- กรมวิชาการ. (2545). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรรณิการ์ เหมือนประเสริฐ. (2548). ทศนคติของพนักงานที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการทำงานของพนักงานในองค์กรบริษัท คุเวต บีโตรเลียม (ประเทศไทย)จำกัด.

- (สารนิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). มื้อการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). มื้อครูการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพฯ.
- กวินทร์เกียรติ นนธ์พละ. (2551). แนวทางในการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาคุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- กาญจน์ เรืองมนตรี. (2554). การบริหารงานวิชาการและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- เชชมสร ไข่งศรี. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41. (วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- จรุณี แก้วเอี่ยม. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. (2541). การจัดการด้านปัจจัยในการบริหารงาน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จันทราณี สงวนนาม. (2554). ทฤษฎีและการปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.
- จิตรวี ชื่อสตัย. (2559). ความสัมพันธ์ของการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานกับประสิทธิผล การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพะเยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 36. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิตฉบับไม่ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัย พะเยา, พะเยา.
- จิตติมา วรณ ศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- จิรพันธ์ พิมพ์พันธ์. (2546). เอกสารประกอบการสัมมนาเทคนิคการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน

เอกชนการกุศล. นครปฐม: สำนักพิมพ์ผู้บริหารวัดไร่ขิง.

จุฑารัตน์ กิตติเชมากร. (2553). ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการทำงาน ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานและด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากร สายสนับสนุนวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ฉวีวรรณ พันวัน. (2552). การนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตฉบับไม่ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, เชียงใหม่.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาลินี ฉายารัตน์. (2550). ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปลวกแดงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ทนต์ ธาตุทอง. (2552). การจัดการชั้นเรียนห้องเรียนแห่งความสุข. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ถวิล มาตรเลี่ยม. (2544). การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

ทองยศ แก้วมงคล. (2555). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

ทิพย์สุดา จันทร์แจ่มหล้า. (2544). ปัจจัยด้านจิตสังคมของผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมให้การสนับสนุนทางสังคมแก่ผู้ติดเชื้อเอดส์. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.

ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2550). ทฤษฎีองค์การและการจัดการ. สืบค้นจาก www.mpa8chonburi.com/pa610_3.doc

เทอดนรินทร์ อุปลี. (2556). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตฉบับไม่ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

- ธนฤต ทาบุรี. (2554). การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มเครือข่าย
ป่อหลวง อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ธัญดา ยงยศยิ่ง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิตฉบับไม่ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2555). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา (พิมพ์
ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ชั่วฟ้าไฟ.
- ธีรต์ม พลบุรี. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.
- นพเก้า ณ พัทลุง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ สำหรับ
ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามใน จังหวัดชายแดนภาคใต้. สงขลา: มหาวิทยาลัย
ทักษิณ.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุล. (2547). โน้ตย่อหลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บพิธ.
- นิตยา แสนสุข. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 26. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราช
ภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. เชียงใหม่:
เดอะโนว์เลจเซ็นเตอร์.
- บรรยงค์ ไตจินดา. (2546). การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2549). การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญฟ้า ลิ้มวัฒนา. (2549). การศึกษามีส่วนร่วมของชุมชนในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา
เพื่อการบริหาร สถานศึกษากรณีโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
อุบลราชธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,
อุบลราชธานี.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร *Curriculum Development*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

- เบญจภรณ์ รัญระนา. (2560). องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. (ปริญญานิพนธ์ปริญญา
ดุขฎฐิบัณติต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- ปภาณีย์ ดอกดวง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่ม
เครือข่ายสถานศึกษา แก่งโนนกาวเร็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต 5. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณติต).
มหาวิทยาลัยราชธานี, อุบลราชธานี.
- ประเวศ วะสี. (2550). การเรียนรู้ใหม่ไปให้พ้นวิกฤต กรุงเทพฯ: ร่วมด้วยช่วยกัน.
- ประสาธ เนืองเฉลิม. (2556). วิจัยการเรียนรู้การสอน. กรุงเทพฯ: วี.พรีน (1991) จำกัด.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2554). หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปรีชา คัมภีรปกรณ์. (2547). ประมวลชุดวิชาการบริหารทรัพยากรการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่3). นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันท์. (2562). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.
กรุงเทพฯ: มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- เปรมชัย สโรบล. (2550). ปัจจัยการบริหารที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนายร้อยพระ
จุลจอมเกล้า. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุขฎฐิบัณติต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพฯ มหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชณียา หานะพันธ์. (2557). การศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการบริหาร
ทรัพยากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 31. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณติต). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา, นครราชสีมา.
- พัชรกฤษฎี พวงนิล. (2553). กลยุทธ์การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานของรัฐในจังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎฐิบัณติต).
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- พิสณู พองศรี. (2550). การประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: เทียมฟ้าการพิมพ์.
- พิสิษฐ ภู่ออด. (2559). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่

การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.

เพชริน สงค์ประเสริฐ. (2550). การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการที่เน้นการทำงานเป็นทีมของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนครสวรรค์,
พิษณุโลก.

ไพพรรณ ศกนรัตน์ชัย. (2547). หลักการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

ภารตี อนันต์นาวิ. (2555). หลักการ แนวคิด ทฤษฎี การบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). ชลบุรี: มนตรี จำกัด.

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ. (2550). การจัดและการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มงคล สุกกรรม. (2546). การนิเทศภายในโรงเรียนอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนบ้านดอง อำเภอสวรรคต จ.หนองบัวลำภู. (ปริญญานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.

มณูญ พันธุ์หล่อ. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน กลุ่มที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. อุดรธานี.

มณูญ ร่วมแก้ว. (2553). สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดปัตตานี. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, ยะลา.

มิ่งขวัญ จันทระเพ็ง. (2556). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิตฉบับไม่ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคามวิทยาเขตบุรีรัมย์, นครปฐม.

ยุทธนา เกื้อกุล. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

เยาวภา เตชะคปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: แม็ค.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2548). พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมสาร จำกัด.

รติยา ทองสี่นุช. (2558). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดนครศรีธรรมราช. (ปริณณานิพนธ์ปริณณามหาบัณฑิต). วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

จังหวัดนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช.

ราตรี สอนดี. (2559). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

รุ่งชัชดาพร เวหาชาติ. (2554). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 5).
สงขลา: นำศิลป์.

วัชร เล่าเรียนดี. (2550). การนิเทศการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครปฐม: ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2548). การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ
และหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.

ศักดิ์นรินทร์ วงษ์ศรีแก้ว. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเอกชนระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดยโสธร. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏร้อยเอ็ด, ร้อยเอ็ด.

ศิริณี มะแะ. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบ
วิทยาลัยปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. (วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

สงัด อุทรานนท์. (2538). การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:
มิตรสยาม.

สนอง โลหิตวิเศษ. (2553). การศึกษาตลอดชีวิตในการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: สมาคม
เครือข่ายการพัฒนาวิชาชีพอาจารย์และองค์กร.

สมเกียรติ มาลา. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาลสังกัด
เทศบาลเมืองกำแพงเพชร. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกำแพงเพชร,
กำแพงเพชร.

สมนึก ภัททิยธนี. (2546). การวัดผลทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กทม: ประสานการพิมพ์.

สมพิศ ใช้เอ็ง. (2554). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็กในเมืองและชนบท. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญาดุสิตบัณฑิต).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

สังวาล วุฒิเสลา. (2548). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขต
พื้นที่การศึกษามูลราชธานี เขต 5. (ปริญญาานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย

อุบลราชธานี, อุบลราชธานี.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.

สัมมา รณินธ์. (2560). หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาทสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. (2562). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2562 สืบค้นจาก

<http://www.secondary3.go.th/main/sites/default/files/2562%E0%B8%88%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%87.pdf>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3. (2563). ข้อมูลสารสนเทศปีการศึกษา 2563. สืบค้นจาก <http://www.secondary3.go.th/main/sites/default/files/bookdata2563-finish5-6.pdf>

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2555 – 2559. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2555). ปฏิรูปการศึกษา ปฏิรูปประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์.

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนนทบุรี. (2562). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้น
พื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2562. สืบค้นจาก
<https://sites.google.com/a/ssps4.go.th/npeo-nonthaburi/information>
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 4. (2558). รายงานทิศทางการพัฒนาการศึกษาระดับภาคการศึกษา
(กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1) พ.ศ. 2560 - 2569. สืบค้นจาก
<http://www.reo2.moe.go.th/web/images/download/2558-reo4-str-report-direction-edu.pdf>
- สิทธิศักดิ์ เต็มทอง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารทรัพยากรทางการศึกษากับประสิทธิผล
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 33. (ปริญญานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, สุรินทร์.
- สุกัญญา สีหาโกชน. (2553). ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สืบค้นจาก
<http://evesu.multiplay.com/journal/item/29>
- สุชาดา ถาวรชาติ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถาน สังกัดสำนักงาน เขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. (ปริญญานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- สุทธีวรรณ ตันติรจนางค์. (2549). ประมวลชุดวิชาการจัดการศึกษา. หน่วยที่ 11 (พิมพ์ครั้งที่ 2).
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุทธีวรรณ ตันติรจนางค์. (2553). การระดมทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาใน
ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการสถานศึกษา หน่วยที่ 1. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุทธีวรรณ ตันติรจนางค์. (2556). การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุเทพ ตระหง่าน. (2552). รูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (ปริญญานิพนธ์ปริญญาดุขุฎิบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยปทุมธานี, ปทุมธานี.
- สุธรรม ธรรมทศนานนท์. (2553). หลักการทฤษฎี และแนวปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุพรรณิการ์ บุญเกื้อ. (2551). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพการดำเนินงานวิชาการของ

- โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตจังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- สุรพงษ์ หิมะนันท์. (2550). แนวทางในการบริหารงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2555). การศึกษาไทยกับประชาคมอาเซียน : ศักยภาพและความพร้อมเชิงระบบ. สืบค้นจาก <http://www.flipbooksoft.com/upload/books/02-2012>
- สุราษฎร์ พรหมจันทร์. (2554). ยุทธวิธีการเรียนการสอนวิชาเทคนิค. สืบค้นจาก <http://www.vrdp.net/data/Download/Books%20tactical%20teaching%20teaching/13.pdf>
- สุริยาพร ดวงจักร ญ อยุธยา. (2558). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอปากช่อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจฉบับไม่ตีพิมพ์). วิทยาลัยนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2545). 20 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- หนึ่งฤทัย หาดธรรม. (2553). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- หวน พันธุพันธ์. (2554). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.scribd.com/doc/76573227/การบริหารการศึกษา>
- อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- อำนวย ทองโปร่ง. (2553). การบริหารทรัพยากรและการจัดการทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- อิสริยา รัฐกิจวิจารณ์ ญ นคร. (2557). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 (จันทบุรี-ตราด). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อุไรวรรณ ปฐมบุรณ์. (2556). การศึกษาสภาพปัญหาทรัพยากรการบริหารสำหรับการสอนภาษาจีน ในโรงเรียนประเภทการศึกษาสงเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม

การศึกษาเอกชนในภาคตะวันออก. (ปริญยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราช
ภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี.

เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.

เอมิกา โตจำ. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดอก เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย
ราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.

ภาคผนวก ก

ตารางจำนวนผู้บริหารและครูของโรงเรียนในสังกัด สพม.3

ตาราง 21 รายชื่อสถานศึกษา จำนวนผู้บริหารและครู

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครู
1	วัดเขมาภิรตาราม	3	160
2	ศรีบุญยานนท์	3	111
3	สตรีนนทบุรี	5	138
4	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ นนทบุรี	5	166
5	เบญจมราชานุสรณ์	1	130
6	นนทบุรีพิทยาคม	1	29
7	รัตนธิเบศร์	2	86
8	บดินทรเดชา(สิงห์ สิงหเสนี) นนทบุรี	1	46
9	เทพศิรินทร์ นนทบุรี	5	156
10	ไทรน้อย	2	96
11	ราษฎร์นิยม	2	26
12	ปากเกร็ด	4	161
13	สวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี	5	196
14	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี	3	68
15	โพธิ์นิมิตพิทยาคม	2	63
16	นวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี	5	153
17	ราชวินิต นนทบุรี	1	73
18	บางบัวทอง	3	112
19	อยุธยาวิทยาลัย	4	210
20	จอมสุรางค์อุปถัมภ์	4	159
21	อยุธยาอนุสรณ์	1	116
22	ปากกระรอนพิทยา	1	12
23	ท่าเรือ “นิตยานุกุล”	1	87
24	ท่าหลวงวิทยานุกูล	1	14
25	นครหลวง “อุดมรัชต์วิทยา”	1	35
26	ท่าช้างพิทยาคม	1	24

ตาราง 21 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	จำนวนผู้บริหาร	จำนวนครู
27	บางปะหัน	1	50
28	ภาชี “สุนทรวิทยานุกูล”	1	77
29	วิเชียรกลิ่นสุคนธ์อุปถัมภ์	1	38
30	วังน้อย (พนมยงค์วิทยา)	2	34
31	อุทัย	2	47
32	หนองน้ำส้มวิทยาคม	1	12
33	มหาราช “ประชามิตร”	1	12
34	บ้านแพรกประชาสรรค์	1	17
35	บางไทรวิทยา	1	31
36	บางบาล	1	17
37	บางปะอิน “ราชานุเคราะห์ ๑”	1	106
38	บางปะอิน	1	31
39	อุดมศิลป์วิทยา	1	17
40	ผักไห่ “สุทธาประมุข”	1	35
41	ลาดชะโดสามัคคี	1	11
42	วัดโพธิ์ผักไห่ “เวชพันธ์อนุสรณ์”	1	16
43	ลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา	1	41
44	เสนา “เสนาประสิทธิ์”	2	117
45	สาครวิทยา	1	12
46	ลาดงาประชาบำรุง	1	12
47	บางซ้ายวิทยา	2	30
	รวม	92	3,376
		3,468	

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

2. รองศาสตราจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง

ผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

อาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิไลลักษณ์ ลังกา

ผู้เชี่ยวชาญการวัดผลและวิจัยการศึกษา

อาจารย์ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. อาจารย์ ดร. สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาและการอุดมศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. นางนันทนา ชมชื่น

ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี

ภาคผนวก ค
ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย

การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
		1	2	3	4	5		
การบริหารบุคคล								
1	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ผู้เชี่ยวชาญภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรชาญชาวบ้าน มาให้ความรู้แก่ครู นักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญภูมิปัญญาท้องถิ่น ปรชาญชาวบ้าน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษาสร้างเครือข่ายบุคคลากรแกนนำจากภายนอกเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษาประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อจัดหาคูคณาจารย์ภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการประสานงานกับสถานศึกษาอื่น ในการแลกเปลี่ยนบุคลากรมาร่วมจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การบริหารการเงิน								
6	สถานศึกษามีการดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอกับการพัฒนาการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษาประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษาประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	สถานศึกษาได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลอย่างเพียงพอ	0	+1	0	0	+1	0.40	ตัดออก

ข้อ	ข้อความ	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
		1	2	3	4	5		
10	สถานศึกษาดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	สถานศึกษาจัดทำรายงานการใช้งบประมาณ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การบริหารวัสดุอุปกรณ์								
12	สถานศึกษามีการกำหนดกรอบนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้วัสดุอุปกรณ์ เพื่อการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	สถานศึกษามีการสำรวจความต้องการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการนำมาใช้เพื่อจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์และขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์เทคโนโลยีสารสนเทศ จากหน่วยงานต่าง ๆ นำมาใช้ในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายในการใช้วัสดุอุปกรณ์ร่วมกับสถานศึกษาอื่น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	สถานศึกษามีการจัดทำรายงานการประเมินผล การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการจัดการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	สถานศึกษานำผลการประเมินการใช้วัสดุอุปกรณ์ไปใช้เพื่อกำหนดและวางแผนการจัดหา และใช้วัสดุอุปกรณ์ในครั้งต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	สถานศึกษามีการนำวัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	-1	0.60	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
		1	2	3	4	5		
การบริหารอาคารสถานที่								
19	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	สถานศึกษาสำรวจข้อมูลความต้องการใช้ และ ความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	สถานศึกษาจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบ ให้เพียงพอกับความต้องการเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	สถานศึกษาสร้างเครือข่ายการใช้อาคาร สถานที่ เพื่อการจัดการศึกษาร่วมกับ สถานศึกษาอื่น	+1	+1	+1	+1	-1	0.60	ใช้ได้
23	สถานศึกษาให้บริการด้านอาคารสถานที่กับ บุคคล ชุมชน สถานประกอบการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	สถานศึกษาได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่ตาม เกณฑ์ที่กำหนด	+1	+1	+1	0	0	0.60	ใช้ได้
25	สถานศึกษาระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อ ปรับปรุง ซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
		1	2	3	4	5		
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา								
1	สถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นระบบขั้นตอนที่เอื้อต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตร แผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาและดำเนินงานตามแผน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษาให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน บุคลากรในชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทสังคม สภาพแวดล้อมของสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษานำหลักสูตรของสถานศึกษาไปใช้อย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	สถานศึกษาประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา								
7	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นความถนัด ความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	-1	0.60	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
		1	2	3	4	5		
10	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	สถานศึกษาวางแผนนิเทศด้านการสอนและนำผลการนิเทศไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	สถานศึกษาให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมกับครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน								
13	สถานศึกษามีกระบวนการในการวัดประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีการวัดผลประเมินผล เทียบโอนผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน ตามสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนใน ทุกระดับชั้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	สถานศึกษามีการสอนซ่อมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูจัดทำและพัฒนาเครื่องมือ เพื่อการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
		1	2	3	4	5		
19	สถานศึกษานำผลการวัดผล ประเมินผล มาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา								
20	สถานศึกษามีการศึกษาค้นคว้า การบริหารจัดการของสถานศึกษาในภาพรวม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	สถานศึกษามีการส่งเสริมบุคลากรทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	สถานศึกษามีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
23	สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	สถานศึกษาสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ คู่มือ เอกสารประกอบการทำวิจัย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยไปเผยแพร่แก่สาธารณะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้								
26	สถานศึกษามีการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาการใช้สื่อนวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	สถานศึกษามีการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	สถานศึกษาเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพ	+1	+1	+1	+1	-1	0.60	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
		1	2	3	4	5		
29	สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ ทันสมัยกับเพื่อนครูสถาบันการศึกษาทั้ง ภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	สถานศึกษาสนับสนุนให้เผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่ครู ผลิตและพัฒนาให้เพื่อนครูสถาบันการศึกษา ทั้งภายในและภายนอกเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	สถานศึกษามีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งใน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ การศึกษาและเขตใกล้เคียง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	สถานศึกษามีการจัดแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ เรียนการสอนและธรรมชาติของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดการ เรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
		1	2	3	4	5		
การนิเทศภายในสถานศึกษา								
36	สถานศึกษามีการจัดระบบการนิเทศในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	สถานศึกษามีการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	สถานศึกษาสนับสนุน ส่งเสริมครูนำผลการนิเทศไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39	สถานศึกษาสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครูให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษากับเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา								
41	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันและความต้องการของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
42	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
43	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
44	สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความ	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ วิเคราะห์
		1	2	3	4	5		
45	สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูล สารสนเทศการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับ การใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
46	สถานศึกษามีการจัดโครงการสร้างการ บริหารงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษาให้ เอื้อต่อการดำเนินงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
47	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผล การประกันคุณภาพภายในและ มาตรฐานสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
48	สถานศึกษาจัดการประเมินประกัน คุณภาพภายในตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาอย่างน้อยปี ละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
49	สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการ ประเมินประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษานำเสนอต่อคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงาน ต้นสังกัด	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
50	สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการ ประเมินประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาต่อสาธารณะ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาและระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 เพื่อเป็นข้อมูลในการเสนอแนวทางการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จึงขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นที่เป็นจริงที่สุด และขอความกรุณาช่วยตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามฉบับนี้เป็นอย่างสูง

นางสาวสุชาดา บรรณกิจ

นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

เพศ :

อายุ :ปี

รายได้/เดือน :บาท

ระดับการศึกษาสูงสุด :

ประสบการณ์ในการสอน.....ปี

ประสบการณ์ในการบริหาร :ปี

ขนาดโรงเรียน :

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3**

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย/ลงในช่องแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การบริหารบุคคล					
1	สถานศึกษาประสานความร่วมมือ และเชิญวิทยากรภายนอก ผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน มาให้ความรู้แก่ครูและนักเรียน					
2	สถานศึกษาสนับสนุนให้ผู้เชี่ยวชาญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้าน มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้					
3	สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายบุคลากรแกนนำจากภายนอก เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา					

ข้อ	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
4	สถานศึกษาประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อจัดหาบุคลากรภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้					
5	สถานศึกษาประสานงานกับสถานศึกษาอื่นในการแลกเปลี่ยนบุคลากรมาร่วมจัดการเรียนรู้					
	การบริหารการเงิน					
6	สถานศึกษาดำเนินการจัดหาเงิน รายได้ และระดมทุนจากทุกภาคส่วน เพื่อให้เพียงพอกับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ					
7	สถานศึกษาประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรเอกชน สถาบันศาสนาและสถานประกอบการ					
8	สถานศึกษาประสานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด					
9	สถานศึกษาจัดสรรเงินงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับเกณฑ์					
10	สถานศึกษาดำเนินการควบคุม กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการใช้งบประมาณ					
11	สถานศึกษาจัดทำรายงานการใช้งบประมาณ					
	การบริหารวัสดุอุปกรณ์					
12	สถานศึกษามีแนวทาง เป้าหมาย และแผนงานในการจัดหาและใช้วัสดุอุปกรณ์จากหน่วยงานภายนอกมาสนับสนุนการจัดการศึกษา					
13	สถานศึกษามีการดำเนินการหรือกิจกรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ จากหน่วยงานภายนอกที่หลากหลาย					

ข้อ	การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
14	สถานศึกษามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการใช้วัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่น ชุมชน และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น					
15	สถานศึกษามีการนำวัสดุอุปกรณ์จากท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการศึกษา					
	การบริหารอาคารสถานที่					
16	สถานศึกษามีการกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และแผนงานการใช้อาคารสถานที่					
17	สถานศึกษาสำรวจข้อมูลความต้องการใช้ และความเพียงพอของอาคารเรียน อาคารประกอบ					
18	สถานศึกษาจัดหาอาคารเรียน อาคารประกอบ ให้เพียงพอกับความต้องการใช้ในการจัดการศึกษา					
19	สถานศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือการใช้อาคารสถานที่เพื่อการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอื่น					
20	สถานศึกษาให้บริการด้านอาคารสถานที่กับ บุคคล ชุมชนและสถานประกอบการต่าง ๆ					
21	สถานศึกษาใช้ห้องที่ได้รับการจัดสรรอาคารสถานที่ตามเกณฑ์ที่กำหนด					
22	สถานศึกษาระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงซ่อมแซม และพัฒนาอาคารสถานที่					

**ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3**

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย/ลงในช่องแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก
 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง
 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อย
 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
1	สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อย่างเป็นระบบที่เอื้อต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
2	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตร แผนพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาและดำเนินงานตามแผน					
3	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน บุคลากรในชุมชน มีส่วนร่วม ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
4	สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรได้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและ สภาพแวดล้อมทางสังคม					
5	สถานศึกษานำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากความต้องการของทุก ภาคส่วนไปใช้อย่างเป็นระบบ					
6	สถานศึกษาประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยการมี ส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง					
	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา					
7	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและพัฒนา กระบวนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
8	สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นความถนัดและความสนใจของผู้เรียน					
10	สถานศึกษาส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข					
11	สถานศึกษาวางแผนนิเทศด้านการสอนและนำผลการนิเทศไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ					
12	ผู้บริหารมีส่วนร่วมกับครูในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	การวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน					
13	สถานศึกษามีกระบวนการในการวัด ประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษา					
14	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนผลการเรียนและอนุมัติผลการเรียน ตามสภาพความเป็นจริงของนักเรียนเป็นรายบุคคล					
15	สถานศึกษามีการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนในทุกระดับชั้น					
16	สถานศึกษามีการขอมเสริมกรณีที่มีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย					
17	สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูจัดทำและพัฒนาเครื่องมือ เพื่อการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน					
18	สถานศึกษาส่งเสริมให้มีการจัดระบบสารสนเทศด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน					
19	สถานศึกษานำผลการวัดผล ประเมินผล มาปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
20	สถานศึกษามีการศึกษาและสำรวจปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาในภาพรวม					
21	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					
22	สถานศึกษามีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูและบุคลากรในสถานศึกษา					
23	สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน					
24	สถานศึกษาสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์ คู่มือ เอกสารและสารสนเทศต่าง ๆ ประกอบการทำวิจัย					
25	สถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยไปเผยแพร่แก่สาธารณะ					
	การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้					
26	สถานศึกษามีการสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้					
27	สถานศึกษามีการจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเพียงพอ หลากหลาย และทันสมัย					
28	สถานศึกษาเลือกใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่ผ่านการประเมินคุณภาพ					
29	สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา					
30	สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมสำหรับการใช้ในการจัดเรียนการสอน					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
31	สถานศึกษาประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนา และแลกเปลี่ยนการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยกับเพื่อนครูในสถานศึกษาใกล้เคียง					
32	สถานศึกษาสนับสนุนให้เผยแพร่สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ครูผลิตและพัฒนาให้เพื่อนครูในสถานศึกษาใกล้เคียง					
33	สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งการเรียนรู้ไว้อย่างเป็นระบบ					
34	สถานศึกษามีการสำรวจและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ใหม่ภายในสถานศึกษา					
35	สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และสอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน					
36	สถานศึกษามีการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
	การนิเทศภายในสถานศึกษา					
37	สถานศึกษามีการจัดระบบการนิเทศในสถานศึกษา					
38	สถานศึกษามีการนิเทศภายในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา					
39	สถานศึกษาสนับสนุน ส่งเสริมครูนำผลการนิเทศไปปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอน					
40	สถานศึกษาสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือครูให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามภารกิจ					
41	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษากับเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา					

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา					
42	สถานศึกษามีการจัดโครงสร้างการบริหารงานประกันคุณภาพที่เอื้อต่อการดำเนินงาน					
43	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัญหาปัจจุบันและวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาองค์กร					
44	สถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย					
45	สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
46	สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
47	สถานศึกษามีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ถูกต้องและเหมาะสมกับการใช้งาน					
48	สถานศึกษามีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานสถานศึกษา					
49	สถานศึกษาจัดการประเมินประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาปีละ 1 ครั้ง					
50	สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการประเมินประกันคุณภาพภายในนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานต้นสังกัด					
51	สถานศึกษามีการเผยแพร่ผลการประเมินประกันคุณภาพภายในต่อสาธารณะ					

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ภาคผนวก จ

หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญและขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

ที่ อว 8718/2648

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

25 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เนื่องด้วย นางสาวสุชาดา บรรณกิจ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์คม ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุชาดา บรรณกิจ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 198 6541

ที่ อว 8718/2648

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

25 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี

เนื่องด้วย นางสาวสุชาดา บรรณกิจ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทรีศรี ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางนันทนา ชมชื่น เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุชาดา บรรณกิจ และ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 198 6541

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย โทร. 15644

ที่ อว 8718.1/2649

วันที่ 25 ธันวาคม 2563

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวสุชาดา บรรณกิจ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทร์คม ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.มนทิรา จารูเพ็ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ สังกา และอาจารย์ ดร.สมบูรณ์ บุรศิริรักษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ทั้งนี้ นิสิตได้ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับบุคลากรของท่านแล้ว และจะประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป และสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ โทร.063 198 6541

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวสุชาดา บรรณกิจ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ดร.มนทิรา จารูเพ็ง

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว 8718/376

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ
เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

23 กุมภาพันธ์ 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3

เนื่องด้วย นางสาวสุชาดา บรรณกิจ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทวัฒน์ ภูติอริยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 กับผู้บริหารและครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย และขอใช้สถานที่หน่วยงานของท่าน ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2564 ถึงเดือนเมษายน 2564 ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาขอความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์จันทชัย เอกปัญญาสกุล)

รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0 2649 5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 063 198 6541

ประวัติผู้เขียน

๒๒-๙๓๓

สู่ชาดา บรรณกิจ

วัน เดือน ปี เกิด

6 มกราคม 2534

สถานที่เกิด

โรงพยาบาลห้วยยอด

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2547

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

จาก โรงเรียนห้วยยอด จังหวัดตรัง

พ.ศ.2550

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

จาก โรงเรียนห้วยยอด จังหวัดตรัง

พ.ศ.2558

ศึกษาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว

จาก มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

พ.ศ.2563

การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

ที่อยู่ปัจจุบัน

68/77 หมู่ 5 ตำบลปากเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี